

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ
(H.1208-1211/M.1793-1796) TRANKSKRİPSİYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (s. 31-60)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Ahmet AKSIN

HAZIRLAYAN
Ayten ERTÜRK

ELAZIĞ-2018

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ
(H.1208-1211/M.1793-1796) TRANSKRİPSYON VE
DEĞERLENDİRİLMESİ (s. 31-60)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Ahmet AKSIN

HAZIRLAYAN

Ayten ERTÜRK

Jürimiz, ... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans / doktora tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

- 1.
- 2.
- 3.

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****2 Numaralı Mühimme-i Mektume Defteri****(H.1208-1211/M.1793-1796) Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi (s. 31-60)****Ayten ERTÜRK****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Tarih Anabilim Dalı****Yakınçağ Tarih Bilim Dalı****Elazığ – 2018, Sayfa: XIII + 138**

Osmanlı Devleti'nin en üst düzey karar mekanizmalarından olan Divan-ı Hümayun'da devlete ait siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri meseleler görüşülür ve karara bağlanırdı. Divanda alınan kararlar Mühimme Defterleri adı verilen defterlere kaydedilirdi. Mühimme Defterleri'ne ayrıca merkezden ilgili makam ve kişilere gönderilen fermanların da bir sureti kaydedilirdi. Gerçekleştirildikleri divana göre isim alan Mühimme Defterleri'nin içerisinde gizli öneme sahip olanlara ise Mühimme-i Mektume Defterleri adı verilmekteydi.

Bu çalışmada toplamda 10 adet olan Mühimme-i Mektume Defterleri'nden 2 numaralı defterin transkripsiyon ve hüküm özetleri çalışılmıştır. H.1208-1211/M.1793-1796 yıllarını kapsayan defterin 31-60 sayfaları arasında toplam 124 hüküm mevcut olup paşa, kadı, mutasarrıf, naip gibi dönemin idari görevlilerine gönderilen hükümleri içermektedir. Hükümlerin büyük bir çoğunluğu eşkıyalık, gasp, verilen veya kaldırılan cezalar, askeri yardım ve emeklilik konularından oluşmaktadır. Bu ise dönemin sosyal, ekonomik ve askeri yapısı hakkında araştırmacılara mühim bilgiler vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Mühimme Defterleri, Hüküm, Eşkıyalık, Mühimme-i Mektume Defterleri.

ABSTRACT

Master Thesis

Numbered 2 Mühimme-i Mektume Notebook (H.1208-1211/M.1793-1796)

Assessment and Transcription (s. 31-60)

Ayten ERTÜRK

The University of Firat

The Institute of Social Sciens

The Department of History

The Department of the Comtemporary History

Elazığ – 2018, Page: XIII+ 138

The police, social, economic and military issves of the state are discussed and concluded in the Divan-ı Hümayun which is one of the most important decision mechanisms of The Ottoman Empire. The decisions taken by the Divan were recorded in notebooks which is called Mühimme Notebooks. Also, one instance of royal decrees which is sent to the autharity and persons from the centery were recorded in Mühimme Notebooks. According to court which have realized, secret prescriptions in the Mühimme Notebooks called Mühimme-i Mektume Notebooks.

In this study, we studied transcription and provision abstract of the notebooks which have number 2 in the Mühimme-i Mektume Notebooks that have been 10 totally. Notebook that covered between H.1208-1211/M.1793-1796 years have 124 provision between 31 and 60 pages and it contains provisions sent to the administrative officers of the period such as general, muslim judge, governor and regent. A large majority of the provisions are formed by the brigandage, extortion, given or removed punishment, military structure of the period.

Key Words: Ottomon Empire, Mühimme Notebooks, Provision, Brigandage, Mühimme-i Mektume Notebooks

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	III
İÇİNDEKİLER	IV
OLAYIN GEÇTİĞİ YERLERİ GÖSTEREN TABLO	V
ÖNSÖZ	XI
KISALTMALAR VE TRANSKRİPSİYON HAKKINDA.....	XIII
GİRİŞ.....	1
1. Mühimme Defterleri Hakkında Genel Bilgiler	1
1.1. Mühimme Defterlerinin Tanımı	1
1.2. Mühimme Defterlerinin Muhteva Özellikleri	3
1.3. Mühimme Defterlerinin Tasnifi	4
1.4. Mühimme Defterlerinin Bürokratik ve Diplomatik Fonksiyonu	8
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 99-222 ARASI	
HÜKÜM ÖZETLERİ.....	13
İKİNCİ BÖLÜM	
2. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 99-222 ARASI	
HÜKÜM TRANSKRİPSİYONU	41
SONUÇ	132
KAYNAKÇA.....	135
EKLER	136
Ek 1. Orjinallik Raporu	136
Ek 2. Metin Örneği.....	137
ÖZGEÇMİŞ	138

OLAYIN GEÇTİĞİ YERLERİ GÖSTEREN TABLO

Olayın Geçtiği Yer	Belge Numarası (Hüküm Numarası)	Sayfa Numaraları
Erzurum	99,128	31,42-43
Diyarbakir	99,108,109,115,116	31,34
Harpurut (Harput)	99	31
Kiğı	99	31
Gemlik Kazası	100,104,121,129,132,135	31,32-33,39,43-44,45
Bilecik Kazası	100,121,132	31,39,44
Livadya Kazâsı	101	31
İnebahtı	102	32
Gümölcine Kazâsı	102	32
Yenice-i Vardar	102	32
Selanik	102,112,113,133	32,35,44
Alaiye Sancağı	103	32
Bursa kazası	104	32-33
Mudanya Kazası	104,121,129,135	32-33,43-44,45
Kurşunlu Kazası	104,121,129,135	32-33,43-44,45
Hudavendigâr	105,130	33,44
Yenişehir-i Bursa	106,130,131,135	33,44,45
Trabzon	107	33
Rakka	108,115,117,120,	34,36,37,38
Birecik	108	34
Siverek Kazası	108,110,115	34,36
Amed	109,116	34,36
Yenişehir-i Aydın	111	35
Bozok Sancağı	113,122,126	35, 39,41-42
Ayaş Kazası	113,122,126	35,39,41-42
Kayseriye Kazası	113	35
Sakız	114	36
Filiba	114,148	36,48
Edirne	114,125,	36,41
Rumili Eyâleti	112,114,119,197,200	36,37,57-58,59
Ziştovi	118,123,152,166,171,176	37,40,48,49,50
Tekfurdağı Kazası	119,127,188	37,42,52
Ankara Sancağı	122,126	39,41-42
Vidin	124,137,138,139,160,174,197,198	40-41,46,47,48,49,58
Çirmen	125,197	41,57-58
Karahisar-ı şarki	128	42-43

Milas Kazası	128	42-43
Yalakabad Kazası	132,185	44,51
Bolu	134,185	45,51
Mora	136	45
Sofya	137,217	46,60
Niğbolu Kazası	137,157,166171,174,177,	46,48,49,50
Sire Nahiyesi	140	47
Tırnova	141,166,167,177,189	48,49,50,53
Beneş	144	48
İzladi	145	48
Bergofça	146	48
İbrail	147	48
Ada-i Kebir	149	48
Şehirköy	151	48
Lom	154	48
Raçko	156	48
Kozluca	160,175	48,50
Plevne	137,158,166,168,178	46,48,49,50
Cum'a Kazası	163	48
İslimye	165,189	48,53
Ruşçuk	166,169,180,193	49,50,55
Hezargrad	166,170,179,189	49,50,53
Beypazarı	185	51
Kırili Kazası	186	51
Balatmana Kazası	187	52
Silistre	189	53
Pazarcık	189	53
Şumnu	189,192	53,54-55
Selvi Kazası	142,189,190,192	48,53,54-55
Lofça Kazası	153,189,190,192	48,53,54-55
Tarfuy Kazası	190	53
Aydos Kazası	191	53-54
Brevadi Kazası	192	54-55
Eskicuma	189,192	53,54-55
Osmanpazarı	164,189,192	48,53,54-55
Niğbolu	193,194,197,198,199	55,57-58,59
Eflak	124,195,197	40-41,55-56,57-58
Bağdad	196	56
Basra	196	56
Şehrizer	196	56

VII

Belgrat	137-159,197	46-48,57-58
Manastır	200	59
Ohri	201	59
Cumabazarı	202	59
Yanya Sancağı	203	59
Üsküp	204	59
İsterova Kazası	205	59
Timurhisar Kazası	206	59
Kırçova Kazası	207	60
Köprülü kazası	208	60
Usturumca	209	60
İştib	210	60
Menlek	211	60
Siroz kazası	212	60
Zihne Kazası	213	60
Drama Kazası	214	60
Radomir Kazası	216	60
Nevrakob Kazası	218	60
Samakov Kazası	219	60
Dopniçe Kazası	220	60
Kesriye Kazası	221	60
Nasliç Kazası	222	60

BELGENİN ÖZELLİKLERİNİ GÖSTEREN TABLO

Belgenin Hüküm Numarası	Suç İşleyenlerin İsimleri	Olayın Geçtiği Yer	Suç	Ceza
99	<i>Beyzade Hüseyin</i>	Erzurum	Eşkivalık	Yakalanıp cezalarının verilmesi
100	<i>Delibalta</i>	Gemlik/Küçük kumla	Eşkivalık	Şartlı tahliye
104-105-106	<i>Delibalta ve arkadaşları</i>	Gemlik/Kumla	Eşkivalık	Yakalanmaları
108	<i>Hacı bey ve müftü ve eski naip ve Birecik 'de deli Ömer ve Rumkale 'de Halil paşa biraderi Mehmet</i>	Rakka	Zimmete mal geçirme	Yakalanmaları
113	<i>Eski müftü Abdulhalim, Süleyman Alemdar ve Tokmakoğlu</i>	Ayaş	Eşkivalık ve gasp	Yakalanmaları, gasp ettikleri mal ve hayvanların iadesi
118 - 123	Papas Kilarya (Lakabı :Nikola)	Ziştovi	Kalpazanlık	Mahkemeye çıkarılması
119	Dağlı eşkıyası	Rumili	Eşkivalık	Yakalanmaları
121 – 129 – 130 – 131 -	<i>Delibalta, Sağıroğlu Osman</i>	Gemlik / Kumla	Eşkivalık	Yakalanıp cezalarının verilmesi
132	<i>Delibalta, Mandıracı, Serikli Osman, Gülvelioğlu Mustafa ve Macaroğlu Halil</i>	Gemlik/Kumla	Eşkivalık	Yakalanmaları
135	<i>Delibalta ve Sağıroğlu Osman</i>	Gemlik/Kumla	Eşkivalık	Yakalanıp cezalarının

				verilmesi
136	<i>Palamutoğlu Yanaki</i>	Mora/ Mizistre	Eşkıyalık	Yakalanması, malvarlığının listesinin padişaha gönderilmesi
137	<i>Dağlı eşkıyası ve eşkıya Pasbanoğlu</i>	<i>Plevne ve Niğbolu ve etraf kazalar</i>	Eşkıyalık	Yakalanmaları
139	<i>Belgrat matrudları ve Pasbanoğlu Osman</i>	Belgrat	Eşkıyalık	İdam
140 – 141 – 142 – 143 – 144 – 145 – 146 – 147 – 148 – 149 – 150 – 151 – 152 – 153 – 154 – 155 – 156 – 157 – 158 – 159	<i>Vidinli Pasbanzade Osman</i>	Belgrat	Eşkıyalık	İdam
185	<i>Türidioğlu Hüseyin</i>	Yalakabâd kazası	Eşkıyalık	İdam
187	Bayezit	Katerin kasabası	Göreve gitmeme	Affi ve görev iadesi
188	Hassa silahşrlerden Süleyman ve dergâh-ı mu'allâ gediklilerinden Tekfurdağı zahıre mübâya'acısı İbrahim ve Deli Saka kardeşi	Tekfur dağı	Eşkıyalık	İbret için halk önünde cezalandırılmaları

	Süleyman ve Edirneli oğlu Kostanti			
189 – 190 – 191 – 192	<i>Hâcı Manav, arkadaşı Koca Ahmed ve arkadaşları</i>	<i>Silistre, Hezargrad, Pazarcık, Şumnu ve kazâları</i>	Eşkîyalık	İdam

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı Devleti'nden devraldığı zengin bir kültürel birikime sahiptir ki bu birikimin en büyük kaynağı arşivlerdir. Arşivler, geçmiş ve gelecek arasında bir köprü vazifesi görerek gizli kalan veya yeteri kadar incelenemeyen geçmişimizin tapu senedi niteliğindedir. Çünkü geçmişle olan kültürel bağlar resmi kayıtlarla muhafaza edilmiş ve günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir. Bu kayıtlar içerisinde en büyük paya ise kuşkusuz Divan-ı Hümayun defterleri sahiptir.

Osmanlı Devleti'nin en önemli siyasi mekanizmalarından olan Divan-ı Hümayun'da devlete ait siyasi, sosyal, iktisadi ve askeri meseleler görüşülür ve karara bağlanırdı. Divan-ı Hümayun'da görüşülen konular hayati bir öneme sahip olup, alınan bu kararlar Divan-ı Hümayun Defterleri'ne kaydedilirdi. Bu defterler içerdikleri bilgilere göre tasnif edilmişlerdir.

Divandan çıkan mühim meselelerin kaydedildiği defterlere Mühimme Defterleri adı verilmiştir. Padişahların beylerbeyi, sancakbeyi, kadı ve dizdar gibi mahalli idarecilere gönderdiği ferman, berat vb. yazışmaları içeren aynı zamanda devlet yapısının işleyişi hakkında da önemli bilgileri veren Mühimme Defterleri, Osmanlı idari ve hukuk yapısı için araştırmacılara büyük kaynak teşkil etmektedir. Bu defterlerdeki kayıtlar fermanların sureti niteliğinde olup diğer kayıtları veya asılları ilgili devlet ve şer'i sicil arşivlerinde bulunmaktadır.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde H. 961-1333, M.1553-1915 yılları arasında tutulmuş 419 tane Mühimme Defteri mevcuttur. Ayrıca Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde 951/1544 ve 959/1552 tarihli en eski tarihli iki Mühimme Defteri daha mevcuttur.

Mühimme defterleri, ferman ve kararların özüne göre dört seriden oluşuyordu; Divan kararlarının sırasıyla yazıldığı asıl Mühimme Defterleri, gizli tutulmasında yarar görülen karar ve fermanların yazıldığı Mühimme-i Mektûm Defterleri, sefer zamanlarında cephedeki sadrazamın karargâhında yazılan Ordu Defterleri, Sadrazam seferdeyken İstanbul'da sadaret kaymakamının başkanlığındaki divanlarda alınan kararların yazıldığı Mühimme-i Rikâb defterleridir.

Biz bu çalışmamızda 2 numaralı Mühimme-i Mektume defterinden H.1208-1211/M.1793-1796 yıllarında tutulmuş kayıtların 31 ile 60 sayfaları arasındaki hükümleri inceledik. Bu dönemde Osmanlı Devleti'nde yenileşme hareketleri hız

kazanırken taşrada ise eşkıyalık ve gasp faaliyetleri devam etmiş ve devlet bu suçlar için gerekli tedbirleri alarak suçluları cezalandırmaktan imtina etmemiştir. Defterimizin bu kısmında çok kısa bir zaman dilimini kapsamasına rağmen Balkanlardan Basra'ya kadar uzanan çok geniş bir coğrafyada meydana gelen olaylar ve bunların çözümü için verilen hükümleri incelemeye çalıştık. Değişik makam ve idarecilere hitaben gönderilen emirlerin yazıldığı hükümlerde emre muhatap olan makam tek olabildiği gibi birden fazla da olabilmektedir. Birden fazla makamı ilgilendiren emirlerde hükümlerin hemen altında yer alan “bir sureti” kaydından dağıtımın nerelere ve kimlere yapıldığını görmek mümkündür.

Bu çalışmaya teşvik eden ve her aşamasında yardımlarını esirgemeyen bilgi ve deneyimlerinden büyük faydalar gördüğüm değerli hocam Prof. Dr. Ahmet AKSİN'a çok teşekkür ederim. Çalışmamın ve hayatımın her aşamasında desteğini esirgemeyen aileme de sonsuz teşekkür ederim.

ELAZIĞ-2018

Ayten ERTÜRK

KISALTMALAR VE TRANSKRİPSİYON HAKKINDA

- (?) : Okunmasında tereddüt görülen kelimelerin sonunda belirtildi.
- (...) : Okunamayan kelimelerin yerine kullanıldı.
- (boş) : Metinlerdeki orijinal boşluklar belirtildi.
- [ ] : Aslında olması gerekirken bir şekilde yazılmamış olan kelime veya heceler için gösterildi. Mesela tarihlerde sıkça görüldüğü gibi sene 210 yazılmış. [1]210 olarak yazıldığı gibi.
- ‘ : Ayn harfi
- ’ : Hemze işaretleriyle belirtildi.
- B** : Receb
- BOA** : Başbakanlık Osmanlı Arşivi
- C** : Cemaziye’l-ahir
- CA** : Cemaziye’l-evvel
- H.** : Hicri
- L** : Şevval
- M** : Muharrem
- M.** : Miladi
- N** : Ramazan
- R** : Rabiu’l-ahir
- RA** : Rabiu’-evvel
- S** : Safer
- Sf.** : Sayfa
- Ş** : Şaban
- Şerhler** : İtalik yazılmıştır.
- TSMA** : Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi
- Z** : Zilkadde
- ZA** : Zilhicce

GİRİŞ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin önemli belgelerinden olan ve Divân-ı Hümâyûn'da tutulan defterlerin en belli başlı serisi olan Mühimme Defterlerine, adından da anlaşılacağı gibi Divân-ı Hümâyûn toplantılarında görüşülen, devletin iç ve dış meselelerine ait siyasi, askeri, sosyal önemli kararlar kaydedilmektedir. Mühimme Defterleri, Osmanlıların, Divân-ı Hümâyûn'da kararlaştırılan hususlar üzerine padişahın onayı alındıktan sonra düzenledikleri fermanların suretlerinin kaydedildiği defterler olup söz konusu adlandırmanın bu defterler için kullanılıp genelleşmesi XVII. yüzyılın sonlarından itibaren olmuştur. Fermanların asılları, gönderildikleri mahallerde kaybolduğu için bunların Mühimme Defterlerindeki sûretleri Osmanlı idarî yapısını ve hukukunu araştırmak için son derece büyük bir değer taşımaktadır.

Divân-ı Hümâyûn, Osmanlı merkez teşkilatı içerisindeki en önemli kuruluştur. Siyasi, askeri ve mali konuları görüşerek karara bağlayan, her türlü dava ve şikâyetlerle ilgilenen çok yönlü bu kuruluşun, Türk İslam tarihi içerisindeki birçok devlette gördüğümüz Divân sisteminin gelişmiş bir devamı olduğunu söylememiz mümkündür. Fatih Sultan Mehmet ile birlikte kaideleri ve teşrifat kuralları tespit edilerek müesseseleşen Divân-ı Hümâyûn'un çalışma tarzı ve faaliyetlerini anlayabilmenin en önemli yollarından biri de Mühimme defterlerinin gün ışığına çıkartılmasıdır.

1. Mühimme Defterleri Hakkında Genel Bilgiler

1.1. Mühimme Defterlerinin Tanımı

Mühimme, 'önemli olan mühim olan' anlamına gelmektedir. Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn'un düzenli yapıldığı zamanlarda her Divân toplantısında müzakere edilen siyasî, ictimâî, malî, örfî, idarî kararların kaydını ihtiva eden meselelerle ilgili kararları içeren defterlere deniliyordu. Mühimme Defterleri, Osmanlı padişahlarının ülkenin dört bir yanındaki Beylerbeyi, Sancakbeyi, Kadı, Dizdar gibi mahallî idarecilere gönderdikleri ferman, berat ve benzeri yazışmaları ihtiva eden ve Osmanlı idarî teşkilât yapısını ortaya koyan aynı zamanda Osmanlı devlet yapısı ve müesseselerinin incelenmesi gerek İstanbul, gerekse eyâletlerdeki devlet dairelerinin kuruluşu ve işleyişi hakkındaki en ayrıntılı bilgileri de içermektedir. Ayrıca bu defterler sayesinde Türkçe birçok coğrafî, idarî, askerî terim ile imparatorluğun muhtelif

bölgelerinde kullanılan ayâr ve ölçülerin doğru anlamlarını da tespit etmemiz mümkündür. Divân-ı Hümâyûn'da görüşülen meseleler daha sonra temize çekildikten ve yayınlandıktan sonra bunların özet kayıtlarını tarih sırasına göre içeren defterler tutuluyordu.¹ Divân-ı Hümâyûn Sicilleri adı verilen bu defterler, ihtiva ettikleri çeşitli meselelere göre tasnife tabi tutulmuşlardır.² Değişik hükümlerin kaydedildiği Mühimme Defterleri, bu kayıtlar içerisinde başlıca defterler arasındadır. Mühimme Defterleri, gerek Padişahın Divâna başkanlık ettiği, gerekse Sadrazam başkanlığında toplanan Divândan çıkan mühim emirlerin kaydolunduğu defterler olmaları hasebiyle önemli olan hususları, yani birinci ve ikinci derecede öneme sahip iç ve dış meseleleri içermektedirler.³ Mühimme Defterleri'nde Divân-ı Hümâyûn'da görüşülen ve karara bağlanan her konuya ait hükme rastlanmakta olup ancak bu hükümler defterin adından da anlaşılacağı gibi '*ehemm-i umur*' dan konulardır. Konuların veya hükümlerin hangi kritere göre mühim sayılıp deftere kaydedilme gereği duyulduğu konusu netleşmiş değildir. Divân kalemlerinin şefi olan Reisülküttab'ın "*ehemm-i umûr*"dan saydığı konuların yazımı ile Mühimme Defterleri oluşmuştur. Defterlerde kayıtlı hükümler, Divân-ı Hümâyûn kararı gereğince ferman şeklinde düzenlenerek ilgililere gönderilen emirlerin suretleri olup bu suretlerin diğer kayıtlarını veya asıllarını ilgili devlet, Beylerbeyilik ve Şer'î Sicil arşivlerinde bulmak mümkündür.

Daha önce Divân kayıtlarının yer aldığı defterlere **mîrî ahkâm defterleri** veya **ahkâm-ı mîrî** denmekteydi. Devlet işleriyle ilgili meselelerin re'sen görüşülmesi yani hükümet fonksiyonunun icra edilmesinden başka Divân-ı Hümayun'un, yüksek mahkeme olarak vazife görme salahiyeti de bulunuyordu. Bu nedenle ilk devir Mühimme Defterlerinde yer alan kayıtlarda her iki mahiyetteki hükümlere rastlamak mümkündür. Bu hükümler, Avrupa ortalarından İran'a, Kırım'dan Kuzey Afrika'ya ve Arabistan'a kadar uzanan geniş sınırlar içerisindeki Osmanlı Devletinin merkez ve taşra teşkilatının idari yapısı ve çalışma usulü, devlet ve teb'a arasındaki münasebetleri, imar, iskân, iktisat, iç ve dış siyaset, isyanlar ve bastırılma şekilleri, askeri tarih,

¹ Midhat Sertoğlu, Osmanlı Tarih Lugatı, Enderun Kitapevi, İstanbul 1986, s.88.

² İsmail Hakkı Uzunçarşılı, Osmanlı Devletinin *Saray Teşkilatı*, TTK Yayınları, Ankara 1998, s.280.

³ Canan Kuş, "1780-1784 Tarihli ve 4 Numaralı Halep Ahkâm Defteri (s.1-53) Transkripsiyon ve Değerlendirme", Fırat Üniversitesi, Sosyal Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2008, s.4; Nahide Şimşir, "103 No'lu Anadolu Ahkâm Defteri'ndeki İzmir İle İlgili Hükümler", Tarih İncelemeleri Dergisi, S.X, İzmir, 1995, s.330.

strateji ve yabancı devletlerle olan münasebetler gibi oldukça geniş bir daire içerisinde yer alan çok çeşitli meseleleri içermektedir. ⁴

1.2. Mühimme Defterlerinin Muhteva Özellikleri

Mühimme Defterleri'nin muhteva bakımından önem ve değerlerini şu şekilde toplamak mümkündür:

- 1- Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idarî ve askerî organların yapısı, karşılıklı münasebetleri, çalışma tarzları, fonksiyonları hakkında önemli kaynaktır. Müesseselerin organizasyon ve işleyişi, hukukî prosedür hükümlerinin tetkikiyle anlaşılabilir. ⁵
- 2- Komşu ülkeler ile Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Arabistan Yarımadası, Kafkaslar ve Rusya tarihleri açısından önemli bilgiler ihtiva ederler. ⁶
- 3- Osmanlı Devleti'nin, gayr-i Müslim tebaası ile olan münasebetleri, azınlıklar hukuku, halkın sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının temini hususlarındaki yönetim politikası, ibadet ve âyin serbestiyeti, mâbedlerin inşası gibi konular Mühimme Defterleri'nde çokça görülür. ⁷
- 4- Hac organizesi, Surre alayları ve mukaddes beldelere götürülen hizmetler, konu olarak ayrı bir yer tutar. ⁸
- 5- Osmanlı kültür ve sanat faaliyetleri cümlesinden, imar ve iskân siyaseti, çevre ve belediye hizmetleri, sağlık ve eğitim işleri, geniş vakıf idarelerinin problemleri ve teftişleri bakımından da zengin malzeme ihtiva ederler. ⁹
- 6- Sayıları hayli fazla olan ve Ordu Divânınca tutulan Mühimme Defterleri, askerî tarih, harp tarihi ve lojistik hizmetler tarihi yönünden de birinci elden kaynaklılardır. ¹⁰

Mühimme Defterleri, hükümlerin ortaya çıkmış olduğu Divânlara göre ve hükümlerin sâdır oldukları divânlar bakımından ayrı ayrı grupta değerlendirilebilir:

1- Mühimme Defterleri: Padişahın pâyitahtta bulunduğu sırada, Sadrâzam başkanlığındaki divân toplantısından çıkan emirlerin kaydolunduğu defterler,¹¹

⁴Mübahat S.Kütükoğlu, "Mühimme Defteri", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. XXXI, İstanbul, 2006, s.520-521.

⁵ Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, İstanbul, 2000, s.62.

⁶ BOA, a.g.e, s.62.

⁷ BOA, a.g.e, s.62.

⁸ BOA, a.g.e, s.62.

⁹ BOA, a.g.e, s.62.

¹⁰ BOA, a.g.e, s.62.

2- Rikâb Mühimmesi: Sadrâzâmın sefer veya başka bir sebeple payitahttan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb Kaymakamı veya Sadâret Kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan divânda alınan kararların yazıldığı defterler, ¹²

3- Ordu Mühimmesi: Ordu ile birlikte sefere çıkan Sadrâzâmın sefer sırasında akdettiği divân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterler, ¹³

4- Kaymakamlık Mühimmesi: Padişah ve Sadrâzam aynı anda Dersâdet'ten ayrıldığında, devlet işlerini tedvir etmek üzere tayin edilen Sadâret Kaymakamının müstakil olarak akdettiği divânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterler¹⁴

Ayrıca devlet yönetimi açısından çok gizliliği olan özel önemdeki hükümlerin kaydedildiği **Mühimme-i Mektûm Defterleri** 1788-1885 tarihleri arasına ait olup 10 adettir. Mısır'ın merkezden uzak olması ve bölgesinde önemli bir mevkide olma eğilimini kazanmasından dolayı Divân oluşumu kendiliğinden meydana gelirken burada görüşülen konularla Mühimme-i Mısır adlı defterler oluşmuştur. ¹⁵

1.3. Mühimme Defterlerinin Tasnifi

Bugün Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Hicri 961-1333 Miladi 1553-1915 tarihleri arasında tutulmuş 419 adet Mühimme Defteri mevcuttur. Bilinen en eski tarihli Mühimme Defteri Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde E. 12321 numarada Hicri 951-Miladi 1544 tarihli defterdir. Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki defterlerin en eskisi ise Hicri 961-Miladi 1553 en sonuncusu ise Hicri 1323-Miladi 1905 tarihlidir. Ancak 1ve 2 nolu Mühimme Defterleri, Rü'ûs Defterler'dir. (Rü'ûs Defterleri: Rü'ûs, genellikle, küçük memuriyet, vazife veya mültezimlere o işin verildiğini gösteren tayin vesikası olarak, küçük berat şeklinde tarif edilmektedir. On altıncı yüzyıl Rü'ûs Defterlerinde, büyük memuriyetlere ait beratlar da bulunmaktadır. Rü'ûs Defterlerinin kadı, mukâtaât, rikab, vakıf, müderrislik ve zeamet Rü'ûsu gibi çeşitleri bulunmaktadır). ¹⁶ Hal böyle olunca Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki ilk Mühimme Defterini 3 nolu ve Hicri 966-968, Miladi 1558-1560 tarihli defter olduğu anlaşılmıştır. Toplam 266 adet Mühimme Defteri kayıtlı olan bu serinin arada bazı atlamalar olmakla beraber kronolojik bir sıra takip ettiği söylenebilir. Koleksiyon içinde olmakla beraber 266

¹¹ BOA, a.g.e, s.60.

¹² BOA, a.g.e, s.61.

¹³ BOA, a.g.e, s.61.

¹⁴ BOA, a.g.e, s.61.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, , Osmanlı Devleti'nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ankara, 1988, s.82.

¹⁶ Uzunçarşılı, Merkez ve Bahriye Teşkilâtı, 45-54.

ciltlik serinin tamamı da gerçek anlamda mühimme değildir. Arada buyuruldu ve tahvil hükmü defterleri de vardır. Ayrıca iki Mühimme Defteri Kâmil Kepeci tasnifine girmiştir. Bazı istisnalar dışında Mühimme Defterleri, kaleme alındıkları Sadrazam ve Reîsülküttâbın devrini belirten bir başlıkla başlar, o defterin ihtiva ettiği hükümlerin tarihleri içinde bu makamlarda değişiklik olmuşsa tekrar yeni bir başlık atılmıştır.

Mühimme tasnifinden başka aslında mühimmeler arasında yer alması gerekirken sonradan bulunduğu için ayrı bir tasnif haline getirilen Mühimme Defterleri Zeyli başlığı altında Hicri 980-1195 Miladi 1572-1780 tarihleri arasında tutulmuş 17 adet Mühime Zeyli Defteri; Mühimme-i Asâkir Defterleri başlığı altında Hicri 1196-1328 Miladi 1781-1910 tarihleri arasında tutulmuş 68 adet Mühimme-i Asâkir Defteri; Mühimme-i Mektûme Defterleri başlığı altında Hicri 1203-1302 Miladi 1788-1885 tarihleri arasında tutulmuş 10 adet Mühimme-i Mektûme Defteri; Mühimme-i Mısır Defterleri başlığı altında Hicri 1119-1333 Miladi 1785-1915 tarihleri arasında tutulmuş 15 adet Mühimme-i Mısır Defteri ile "980 Numaralı Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu"nda Mühimme Defterleri başlığı altında Hicri 977-1252 Miladi 1570-1836 tarihleri arasında tutulmuş 43 adet Mühimme Defteri parçası; Mühimme-i Mektûme Defterleri başlığı altında Hicri 1223-1224 Miladi 1808-1809 tarihleri arasında tutulmuş 1 adet Mühimme-i Mektûme Defteri; Mühimme-i Mısır Defterleri başlığı altında Hicri 1122-1128 Miladi 1710-1716 tarihleri arasında tutulmuş 16 sayfalık 1 adet Mühimme-i Mısır Defteri parçası olmak üzere toplam 376 adet Mühimme Defteri ile fasiküllerden oluşan 44 adet Mühimme Defteri parçası mevcut bulunmaktadır.¹⁷ Burada Mühimme-i Mektûme, Mühimme-i Asakir ve Mühimme-i Mısır'dan bahsedecek olursak, Mühimme-i Mektûme veya Mektûm Mühimmeler, Divân-ı Hümayûn'da karara bağlanan gizli hususların kayıtlarını havî defterlerdir.¹⁸ Mühimme-i Asakir, askerî teşkilat, tevcîhâtlar, askerî sahadaki ıslahatlar ve askeriye ile alâkalı mühim mevzularla ilgili kararların kayıtlı olduğu defterlerdir.¹⁹ Mühimme-i Mısır ise Mısır meselelerine ait önemli konuların kayıtlarını havî defterlerdir. Onbeşinci defter Mısır'a ait mahrem kayıtları ihtiva ettiğinden "*mektum*" olarak ifade edilir.²⁰

Mühimme serisindeki tarih boşlukları bilhassa 82 numaralı defter (1026-1027/1617-1618) ile 83 numaralı defter (1036- 1037/1626-1627) arasında görülür.

¹⁷ BOA, a.g.e, s.10-23.

¹⁸ BOA, a.g.e, s.73.

¹⁹ BOA, a.g.e, s.71.

²⁰ BOA, a.g.e, s.73.

Tarih atlamaları 1004-1005/1595-1596 (74 nr.) ile 1011-1013/1602-1604 (75 nr.); 1040-1042/1630-1632 (85 nr.) ile 1046/1636 (86 nr.); 1056/1646 (91 nr.) ile 1067-1069/1656-1658 (92 nr.); 1075- 1076/1664-1665 (95 nr.) ile 1089-1090/1678-1679 (96 nr.); 1090-1092/1679- 1681 (97 nr.) ile 1095-1096/1685-1686 (180 nr.) ve 1100/1688 (98 nr.) arasında da mevcuttur. XVI. yüzyılın ilk yarısı ihmal edilirse ikinci yarısı için nispeten bazı istisnalar dışında kronolojik bir sıralama vardır. XVIII. asra ait olanlar da yine oldukça tam bir silsile izler, arada geniş zaman dilimi atlamaları bulunmaz. Ancak XVII. asra ait defterlerdeki tarih atlamalarının bir bölümü, Şikâyet Defteri tanımlamasıyla ayrı bir tasnifin ortaya çıkmasından kaynaklanmış olmalıdır. Arşivin önemli bir defter tasnifi olan Kamil Kepeci (KK) tasnifinde de Ahkâm Defterleri (*Ahkam Defterleri*: Ahkâm Defteri, Divân-ı Hümayûndan çıkan hükümlerin kaydına mahsus olan defterlere genel olarak verilen addır. Bu hükümler, Padişah adına hazırlanmasından dolayı ferman adını da alırlardı. Hükümler konularına göre değişik defterlere yazılırdı. Başlıcaları Ahkâm-ı Mühimme, Ahkâm-ı Şikâyet, Ahkâm-ı Rü'ûs ve Tahvil olup, Divân-ı Hümayûn'da hazırlanan ve sâdır olan ferman ve beratların hülâsa kayıtlarını tarih sırası ile ihtiva eden defterler²¹ olan Divân Sicilleri'nin bir kısmını teşkil ederlerdi. Muhteva itibariyle Şikâyet Defterleri'nin devamı olan bu defterler eyaletlere göre tutulmuşlardır.

Mühimme Defterleri'ndeki hükümler, Divânda alınan kararların Padişah tarafından tasdikinden sonra ferman haline getirilmiş halleri olduğu için ferman rükünlerini ihtiva eden belge suretleridir. Ancak fermanların asıllarında bulunan bazı rükünler ya davet ve tuğra rükünleri gibi tamamen ihmal edilmiş veya ‘*elkâb*’ gibi kısaltılarak yazılmıştır. Tarihin yeri ve şekli ise XVII. yüzyıl ortalarına kadar başlık şeklinde Arapça olarak haftanın günü, ayın adı ve yılı olarak kaydedilmiştir. Bu tarihlerin bazılarında haftanın günü ile ayın tarihinin uymadığı görülür. XVII. yüzyıl ortalarına doğru ise önce başlık tarihle birlikte bazı hükümlerin altına da tarih atılmaya başlanmış, daha sonra başlık tarih tamamen terkedilerek her hükmün altına ve ayın onar günlük devreleriyle ‘*evâil, evâsit, evâhir*’ ay ve yıl yazılmıştır. Nâdir olmakla beraber tam tarih atılmış bazı hükümlere de rastlanır.

Mühimme Defterleri'nde hükümlerin üst ve yanlarında yer alan notlar sayesinde fermanların hazırlanış ve yazılışları hakkında bilgi edinilmektedir. Hükümlerin müsveddeleri konularına göre Nişancı (‘*Nişancı hazretlerinin müsveddelerine göre*

²¹ Sertoğlu, *a.g.e*, s.88.

yazılmıştır.’’²² Reîsülküttâb (‘*kendi müsveddesi iledir ve hükmünü dâhil kendisi yazmıştır; ba-hatt-ı reis efendi*’)²³ veya kıdemli bir Divân kâtibi (‘*ba-müsvedde-i Dal Efendi*’²⁴ , ‘*ba-müsvedde-i Ferruh Bey*’)²⁵ tarafından kaleme alınırdı. Kâtiplerden birinin müsveddeyi yazması halinde mutlaka Reîsülküttâbın (‘*ba-tashih-i hazret-i efendi*’)²⁶ veya Nişancının (‘*ba-tashih-i nişancı Paşa*’)²⁷ kontrolünden geçerek düzeltilirdi. Bazen bir Şehzade veya yetkili bir idareci tarafından hazırlanmış müsveddeye göre de ferman yazıldığı olurdu.²⁸ Hüküm müsveddelerinin kontrolünden sonra temizinin yazıldığına sağ üst köşede işaret edilmiştir. Bazan bu konuda tafsilât verilerek kimin tarafından nasıl bir kâğıda yazıldığı da kaydedilmiştir. (‘*bundan aşağı beyaz kâğıda yazılıb Rüstem Paşa hazretleri nişanladılar*’ veya ‘*bundan aşağı nişancı bey nişaniyledir*’²⁹ ‘*Nişanlıya yazıldı*’³⁰ ‘*Yazıldı nişanlıya*’³¹ veya sadece ‘*nişanlı kâğıda*’³² Kâğıdın nişanlı olduğuna işaret edilmesi, tuğrasının fermanın yazılmasından sonra çekilmeyip önceden tuğra çekilmiş boş kâğıdın kullanıldığını göstermektedir. Fermanların önemlerine göre bazılarında Padişahın Hatt-ı Hümâyunu bulunur. Bu hususa da yine hükmün üzerinde "*bâ-hatt-ı hümâyun*" yazılarak işaret edilmiştir. Hükümün muhatabı olan şahsa gönderilmek üzere kime teslim edildiği de hükümlerin üst notlarında sıkça görülür.

Hüküm fermanın yazılmasına sebep olan arzı getiren şahsa (‘*Arzı getiren Mahmud’a verildi*’)³³ veya gönderilecek şahsın kethüdasına (‘*Sığla beyinin kethüdasına verildi*’)³⁴ teslim edilebildiği gibi Divân çavuşlarından biriyle de gönderilebiliyordu. Nâdir olmakla beraber bir hükmün ilk teslim edilen çavuştan alınıp muhtemelen aynı istikamete başka bir hükmü götürecektir olan diğer bir çavuşa verildiği de olurdu. Bu gönderme şerhlerinin altında hükmün götürecektir olan şahsa teslim tarihi de bulunurdu. Çıkan fermanın tek bir yere değil birden fazla yere gönderilmesi durumunda hüküm tam olarak yazıldıktan sonra diğeri / diğerlerinin nereye / nerelere

²² Başbakanlık Arşivi Mühimme Defteri, nr. LXII, s.185.

²³ BA, MD, nr. LXII, s.235/19.

²⁴ BA, MD, nr. LXI, s.14.

²⁵ BA, MD, nr. LXI, s.61.

²⁶ BA, MD, nr. LXI, s.4, 128.

²⁷ BA, MD, nr. LXII, s.149.

²⁸ BA, MD, nr. III, s.21/20.

²⁹ TSMA, 951 tarihli Mühime, nr, 12321, vr. 69, 88.

³⁰ BA, MD, nr. XXVI, s.43.

³¹ BA, MD, nr. V, s.662/25.

³² BA, MD, nr. V, s.568/1569.

³³ BA, MD, nr. III, s.404.

³⁴ BA, MD, nr. VI, s.32.

gönderilmiş olduğu her birinin üzerine daha önce de belirtildiği gibi "*bir sureti. . .*" başlığı atılarak teker teker belirtilmiştir. Her birinin sağ üst tarafında "*yazıldı*" klişesi, sol üst tarafında tarih bulunmakta ve kiminle gönderildiği belirtilmektedir.

Bugün Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde mevcut mühimme serisindeki defterlerin müsveddelerin temize çekilmiş şekilleri olduğu en tipik örneği 14 numaralı defter olduğu bazı defterlerin gerek şekil gerekse bazı kayıtlarından anlaşılmaktadır. Diğerlerinde pek rastlanmayan bir özellik, hükmün sol üst tarafındaki kâtip rumuzlarının alta geçmesi ve hükümlerin nakledildiğini gösteren "*nukilet*" ibaresidir. Bu defterlerde bazı kelime ve cümleler çizilmiş, yerine yenileri yazılmıştır. Bunlardan meselâ 70-75. defterler cilt şekilleri itibariyle de diğerlerinden ayrılır. Tek yapraklar tepeden birleştirilerek bloknot şeklinde ciltlenmiştir. Bazı Mühimme defterleri'nde hükümlerin yanında görülen kâtip rumuzlarının kimlere ait olduğu, 61 ve 62 numaralı Mühimme defterleri'nin başındaki kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bu kayıtlar haftanın hangi günlerinde hangi kâtiplerin nöbetçi olduğunu göstermek üzere yazılmıştır. Böylece hem mühimmelerdeki rumuzlar çözülmekte hem Divân kâtiplerinin isimleri öğrenilmekte hem de kâtiplerin nöbetleşe vazife gördükleri ortaya çıkmaktadır. İlk devir mühimmelerinde seyrek görülen, fakat daha sonrakilerde çokça rastlanan bir husus da hükümlerin yanına neye dair olduğunun yazılmasıdır. Bu husus, pratikte aranan hükmün kolayca bulunmasını sağlayacak bir uygulama olması bakımından önemlidir. Hükümler üzerindeki kayıtlar, gizliliği olan fermanların suretlerinin yazıldığı zamanı değil sonradan Mühimme Defterleri'ne geçirildiğini göstermektedir. (Mesela eski Sadrazamlardan Mustafa Paşa'nın borçlarıyla ilgili hükümler böyledir)³⁵ XVIII. yüzyıldan sonra mühimmelerdeki hükümlerin sayısı azalmıştır. İlk defterlerin bazıları bir yıllık hüküm suretlerini ihtiva ederken 263. mühimmede Hicri 1286-1323, Miladi 1869-1905 yılları arasındaki otuz yedi yıllık devre tek defterde toplanmıştır.

1.4. Mühimme Defterlerinin Bürokratik ve Diplomatik Fonksiyonu

Mühimme Defterleri'ndeki hükümler Divân-ı Hümayûn'un hangi konuları inceleyip karara bağladığını ve yetki alanlarını tespit etmemizi sağlayan birincil kaynak düzeyindedir. Hükümlerin Mühimme Defterleri'ne aktarılış biçimlerinden kararın nasıl verildiğini, neye dayandırıldığını, karara esas teşkil etmesi gereken görüşme ya da inceleme aşamalarını anlamamız mümkün değildir. Mühimme Defterleri'ndeki

³⁵ BA, MD, nr. CLIII, s.94; BA, MD, nr. CLIX, s.132-135.

kayıtların, muhatap makama gönderilen ferman veya beratların kopyaları olduğu bilinmekle beraber, Mühimme Defterleri name, emir veya hüküm ile benzerlerinin tam metnini kapsamamakta, ‘*elkab*’ ve öteki formalite kısımları terk edilerek ya da kısaltılarak asıl konuyu ihtiva etmektedir.³⁶ Ferman, berat, nişan gibi Osmanlı diplomatik belgelerinde muayyen bir yazma formülü tatbik edilmiştir.

Buna göre bu belgeleri 10 kısımda incelemek mümkündür;

- 1-Davet
- 2-Tuğra(Padişah’ın Nişanı)
- 3-Ünvan ve Elkab
- 4-Muhatabın adı ve Elkabı
- 5-Dua
- 6-Nakil ve İblağ
- 7-Emir
- 8-Te’kid ve Tehdid
- 9-Tarih
- 10-Yer

Belgelerin en üstünde Davet formülü bulunurdu. Bu besmelenin kısaltılmışı olan “*b*” olacağı gibi Allah lafzının kısaltılmışı olan “*hüve*” şeklinde de olabilirdi. Ya da ‘*Hüve’l -muğni*’, *Hüve’l- ganiyyü’l- mü’min*’ veya ‘*Bismillahirrahmanirrahim*’ şeklinde uzun ibareler de olabilir.

Davetten sonra Nişan-ı Hümayun, Tevki’ veya alamet olarak bilinen hükümdarın adının stilistik bir yazılışı olan Tuğra yer alır. Padişahın alameti olan Tuğra, Tuğrakeş veya Nişancı tarafından sanatkarâne bir şekilde çekilirdi. Tuğrayı yazmak bir sanat olup Selçuklular zamanında da kullanılmıştır. Tuğra yazan özel yetişmiş kâtiplere Tuğrakeş denilmiştir.

Davet ve Tuğra Mühimme Defterleri’nde yer almazdı. Çünkü Mühimme Defterleri’nde bulunan hükümler daha önce de belirtildiği gibi esas belgelerin suretleri ve müsveddesi konumundadır.

Ünvan ve Elkab bölümünde, Padişah başka bir hükümdara mektup gönderecekse önce kendi ünvan ve elkabına yer verir. Bu da daha çok Name-i Hümayunlarda görülür. “*Ben ki Sultânü’s-Selâtin, Burhânü’l-Hevâkin, Tâc-ı Bahş-ı*

³⁶M. Tayyib Gökbilgin, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmî*, İstanbul, 1979, s.105.

Hüsrevân-ı Rûy-ı Zemîn, Zillullâhi fi'l-Arzîn. Akdenizin Karadenizin. Rumeli'nun Anadolunun” şeklinde başlayan formülde Padişah hakim olduğu ülkeleri bir bir saymakta, kendini tanıtmakta ve yüceltmektedir. Fakat Mühimme Defterleri'nde suretleri kaydedilen ferman ve nâme-i hümayûnlarda Padişah'ın ünvan ve elkabına yer verilmezdi. Sonraki formül ise muhatabın elkabı'dır. Padişah'ın ünvan ve elkabı sona erdikten sonra ‘*’Sen ki iftiharü'l- ümera'i'l- milleti'l- mesihiyye.... Vilayet-i Leh Kralı Sigismund'sun*’” şeklinde hitab edilenin rütbe, mevki ve mensub olduğu sınıfa göre değişen uygun olan elkab kullanılırdı.

Dâhildeki fermanlarda doğrudan doğruya bu formülle girilir. Yine hitab edilen kişinin rütbe ve mevkiine göre Vezir, Beylerbeyi, Defterdar, Şeyhülislam, Sancakbeyi, Kadı vs. için ayrı ayrı formüller geliştirilmiştir.³⁷ Mühimme Defterlerinde muhatabın elkabına nadiren yer verilir, umumiyetle “*Rumeli Beylerbeyine hüküm ki*”, “*Halep Beylerbeyisine hüküm ki*”, gibi hitab edilenin rütbe ve mevki veya ismiyle doğrudan konuya girilmiştir. Bazen de ‘*düstur-ı mükerrem ila ahirihi... Vezir Osman Paşa*’ şeklinde kısaltma yoluna gidilmiştir.

Elkab'tan sonra Dua ve Hayır cümlesi gelmektedir. Burada da muhatabın mevkii ve sınıfına dikkat edilir. Bu da muhatabın rütbe, mevki ve sınıfına göre değişmektedir. Mesela Vezirler için ‘*’edam Allahu te’ala iclalehu*’’, Defterdarlar için ‘*’damet me’aliyehu*’’, Şeyhülislam için ‘*’edam Allahu te’ala fezailühu*’’, Beylerbeyi için ‘*’dame ikbalehu*’’, Kadılar için ‘*’zide fazlühu*’’, Şeyhler için ‘*’medd Allahu zilalehu*’’, Ağa, Müteferrika, Çavuş vs. rütbedekiler için de ‘*’zide mecdühu, dame mecdühu, zide kadrühu*’” gibi formüller kullanılmıştır. Hristiyan hükümdarlar içinse en çok kullanılan formül ‘*’hutimet avakıbuhi bi'l-hayr*’”dır.³⁸

Buraya kadar olan kısım belgenin giriş kısmıdır yani buraya kadar olan kısım belgenin giriş protokolüdür. Bundan sonra belgenin konteksine yani asıl mevzuya girilmektedir. Bu kısmın birinci bölümü Nakil ve İblağdır. Burada bir olay anlatılmakta, hükmün yazılmasına sebep olan konu açıklanmaktadır. Kullanılan umumi formül “*tevkü refî hümayûn vasıl olıcak malum ola ki*” şeklindedir. Ancak bazı Mühime Defterleri'nde ‘*’mektub gönderub*’’, ‘*’adam gönderüb*’”biçiminde doğrudan nakil kısmına geçilmektedir. Ya da ‘*’bundan akdem taht-ı kazanuzda sefer-i hümayun için nüzul ihraç idesin diyü maliye tarafından mufasallen emr-i hümayun gönderilmiş*”

³⁷Gökbilgin, a.g.e, s.59 vd.

³⁸ Gökbilgin, a.g.e, s.68.

idi hala nüzul ihracında ihmal üzere olduğun istima' olunmağın mes'ul ve mu'ateb olmuşsuzdur. ”denilerek hükmün yazılmasına sebep olan konu açıklanmakta ve akabinde ‘*buyurdum ki*’ denilerek emir kısmına geçilmektedir. Bundan sonra ‘*hükm-i şerifim ile dergâh-ı mu'allam çavuşlarından Muhammed Çavuş zide kadrühu vardukda*’³⁹şeklinde fermanı getiren görevlinin ismi zikredilmektedir. Fakat Mühimme Defterleri’nde buna seyrek rastlanmaktadır. Çok defa ‘*buyurdum ki*’ den sonra bir iki kelimelik boşluk bırakılarak ‘*hükm-i şerifim vardukda*’ ya da ‘*vusul buldukda*’ denilerek devam edilmektedir. Bunun sebebi müsvedde ve suret yazılırken fermanı götürecek kişinin henüz belli olmamış olmasıdır. Hüküm temize çekilip ferman haline getirildikten sonra hükmü götürecek kişi belirlenip fermana isminin yazıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim Mühimme Defterleri’nde hükümlerin bazılarının üstüne ‘*dergâh-i âli çavuşlarından Süleyman Paşa'ya virildi*’, ‘*kethüdasına virildi*’, ‘*dergâh-i âli kapıcılarından Mahmud'a virildi*’ gibi ibarelere rastlanmaktadır ki bunların fermanı götüren kişiler olduğu görülmektedir.

Nakil ve İbلاغ formülünden sonra “*Buyurdum ki*” formülü ile başlayan kısım Emir kısmıdır. Burada ne yapılması, nasıl hareket edilmesi gerektiği muhataba bu kısımda emredilmektedir. Buna da umumiyetle ‘*asla te'hir ve terahi itmeyüb*’ şeklinde girilmektedir. Bundan sonra emir cümlesini takiben “*şöyle bilesiz*”, “*alamet-i şerife itimat kılasız*” gibi formüller ile Te'kit ve Tehdit rüknü işlenmiş olur. Burada fermana belirtilen emir üzerine hareket edilmesinin gerekliliği ve zorunluluğu belirtilmek istenmektedir. Emrin yerine getirilmesi için muhatap uyarılmakta ‘*bu hükm-i şerifimi sairilere kıyas itmeyüb*’ ifadesiyle konunun önemi vurgulanmakta, şayet aynı konuyla ilgili daha önceden bir hüküm gitmişse ‘*bundan akdem birkaç def'a evamir-i şerife varid olub*’ denilerek te'kid edilmektedir. Şayet emredilen hususlar yerine getirilmemişse konunun ehemmiyetine göre muhatab, ‘*eşedd-i ikab ile mu'ateb olunacağı*’ veya daha ağır bir ifade ile ‘*asla özrüünüz makbul olmaz*’ ya da ‘*hakkınızdan gelinür bilmiş olasız*’ şeklinde tehdit edilmektedir.

Mühimme Defterlerinde te'kit ve tehdit formülünden sonra son kısımda ise Tarih ve hükmün yazıldığı Yer belirtilmektedir. Tarihlerin başında genelde “*tahrîren fi*”, bazen de “*hurrîre*” ibaresi yer alır. Daha önce de belirttiğimiz gibi Mühimme Defterleri’ndeki hüküm tarihlerinin yazılışı ilk dönemlerde başlık, tarih atılması

³⁹ Ünal, *44 Numaralı Mühimme Defteri*, s.5. h. 26.

suretiyle olmuştur. Daha sonraki yıllarda bu usulden vazgeçilerek günler “*evâil*”, “*evâhir*” ve “*evâsıt*” tabirleri ile onarlı dilimler halinde ifade edilmeye başlanmıştır. Bu ayırım XVII. yüzyıl ortalarına yani Sultan İbrahim’in saltanat dönemine (1640-1648) rastlamaktadır. Bu döneme kadar tarihler ayın tarihi ile birlikte haftanın günü de gösterilmek suretiyle, başlık şeklinde üste yazılmıştır. Nadir hallerde hükümün altında da tarih kaydına rastlanmaktadır. Daha sonra başlık olarak tarih yazılması usulünden vazgeçilmiştir.

Mühimme Defterleri’ndeki hükümlerin, Divânın yapılışını takip eden günlerde kaleme alındığı muhakkaktır. Burada karşımıza tarih yanlışlıkları çıkmaktadır. Kâtiplerin içinde buldukları günün tarihini atarken hataya düşmelerine çok az rastlandığından çoğunlukla geçmiş günlere ait kayıtlar yaparken ay ve haftanın gününü karıştırmalarına rastlanır. İşte bu yanlışlıklara düşmemek için ay onarlı dilimlere bölünmüştür. Burada uygulanan tarih formülü ‘*tahriren fi evahir-i Recebi’l- mürecceb sene semane ve seb’in ve tis’a mie*’ vb. şeklindedir. Yer olarak da ‘*be makam-ı Kostantınıyye el-mahruse*’, ‘*be makam-ı Edirne el-mahruse*’ şeklinde hüküm nerede yazılmışsa oranın adı zikredilmektedir. Şayet hüküm bu iki yerden ayrı, mesela seferde iken yazılmışsa bu def’a ‘*ba sahra-yı Eski Budin*’ ya da ‘*be yurd-ı Dimetoka*’⁴⁰ gibi bir formül uygulanmaktadır.

Çalışmamıza konu olan defterde ise tarihler yazılırken sene tam yazılabildiği gibi (Örnek:1210), bazen 210 ya da sadece 10 olarak da yazılmıştır. Ayrıca tarihi belirtmek için bazen yatay bir çizgi kullanılmıştır. Hükümlerin genelinde aylar ve günler belirtilmişse de bazen günün tam tarihi yerine ayın onarlı dilimleri olan evail, evasıt ya da evahir ifadeleri kullanılmıştır.

18. yüzyılın en çok kullanılan yazı türlerinden biri olan divani kırma hattı ile yazılan defterde bazı hükümlere ilaveten şerhler yazılmış, ayrıca bazı konularla ilgili aynı hüküm birden fazla yöneticiyi ilgilendirdiği durumlarda bir sureti kaydıyla ilgili makamlara gönderilmiştir.

---

⁴⁰ Gökbilgin, a.g.e, s.77-78.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 99-222 ARASI HÜKÜM ÖZETLERİ

Sahife No : 31

Hüküm No : 99

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Erzurum valisi Vezir Yusuf Ziya Paşa'ya Harpurut alaybeğinin görevle Erzurum tarafına giderken konakladığı kasabayı adamlarıyla basıp öldüren kürt aşiretinden Beyzade Hüseyin isimli haydutun ve adamlarından firar edenlerin yakalanıp cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 31

Hüküm No : 100

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Anadolu valisi vezir Ebubekir Paşa'ya Gemlik Kazası'na bağlı Küçükkumla kasabası sakinlerinden daha önce haklarında ferman verilen Delibalta'nın şartlı tahliyesine karar verildiği hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 31

Hüküm No : 101

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Livadya kadısına Esmâ Sultan'ın kethüdası ve matbah-ı amire emini Ömer Bey'in hakkında verilen cezanın kaldırıldığı ve affedildiği konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 32

Hüküm No : 102

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Daha önce İnebahtı muhafızı olan Abdullah Paşa ve Hâcegân-ı Divan-ı Humayundan paşayı görev yerine götürmekle görevli olan Mustafa Bey'e görevden alınıp Gümülcine'de ikamet etmesi emri verildikten sonra ailevi ve ekonomik nedenlerden ötürü memleketi Yenice-i Vardar'da ikamet etmesi üzerine yazılmıştır

***

Sahife No : 32

Hüküm No : 103

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Alaiye sancağı mutasarrıfı Tahir beye Alaiye kazasına bağı Senir köyü sakinlerinden Senirlizade Ali Bey diye bilinen kimse ve arkadaşlarının hakkında yazılan dilekçelerin şahsi husumet nedeniyle olduğunun bilinmesi üzerine hakkında verilen cezanın kaldırılması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 32-33

Hüküm No : 104

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Dergah-ı mualla kapucubaşlarından Gemlik sahasında kalyon inşasına görevli İnegöllü Numan Beye Gemlik kazasına tabi Kumla kasabası halkından Delibalta ve arkadaşlarının yakalanıp etkisiz hale getirilme ve cezalarının verilmesi görevi kendine verildiğinde Kalyon inşası göreviyle meşğul olduğundan bu görevin kendisinden alındığı bu arada Delibalta ve arkadaşlarının azgınlıklarının giderek arttığı ve diğer çevrelere yayılma tehlikesinden bir an önce Anadolu valisi Ebubekir Paşa ve Gölpazarı ileri gelenlerinden Küçük Mehmet'in Delibalta ve arkadaşlarını yakalayıp cezalarını vermeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 33

Hüküm No : 105

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Hudavendigâr sancağı mütesellimine Gemlik sahasında kalyon inşasında görevli olan Numan ve Anadolu valisi Ebubekir Paşa ile beraber Delibalta ve arkadaşlarının yakalanıp cezalarının verilmesi görevi görevlendirildiğine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 33

Hüküm No : 106

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Bursa ayanına Kapıcıbaşı Numan bey ve Bursa mütesellimi ile beraber eşkiya Delibalta ve arkadaşlarının yakalanıp cezasının verilmesi görevi verildiğine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 33

Hüküm No : 107

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Trabzon kadısına Trabzon halkından Falcıoğlu Memiş'in hakkında verilen cezanın kaldırıldığına dair yazılmıştır

***

Sahife No : 34

Hüküm No : 108

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Rakka ve Diyarbakir valisi Seyyit Ali Paşa'ya Rakka'nın hazine malının tamamını tahsil etmesi ve zimmeterine geçirmiş olan Rakka'da da Hacıbey ve müftü ve eski naib ve Birecik'de Deli Ömer ve Rumkaledede Halil Paşa biraderi Mehmed Beğin yakalanıp cezalarının verilmesi ve hazine malının onlardan alınması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 34

Hüküm No : 109

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Diyarbakır mollasına, Diyarbakır ayanları ve ileri genellerine, zabıtlarına ve diğer görevlilerine Diyarbakır ve Rakka valisi Seyyit Ali Paşa'nın hazine malını tahsil etmekle görevli olduğunu bildirerek maiyetinde askerleri Seyyit Ali Paşa'nın yanına sevk etmeleri ve emrine vermeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 34

Hüküm No : 110

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Diyarbakır'da bulunan Siverek kazası naibine Diyarbakır ve Rakka valisi Seyyit Ali Paşa'nın hazine malını tahsil etmekle görevli olduğunu bildirerek maiyetinde askerleri Seyyit Ali Paşa'nın yanına sevk etmeleri ve emrine vermeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 35

Hüküm No : 111

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Aydın muhassılı Kara Osmande Hacı Mehmet'e yazılan dilekçeler ve Yenişehr-i Aydın naibinin bildirmesi üzerine Yenice kasabası sakinlerinden eşkıyalalık yapanların yakalanıp cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 35**Hüküm No** : 112**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Selanik halkından Alizor oğlu Abdurrahman Bey'e Rumili valisi Hacı Mehmet Hakkı Paşa'ya eşkiyayı etkisiz hale getirmesi için verdiği görevde asker gerektiği için iki yüz asker ile ona katılması ve Rumili valisiyle bu görevde yer alması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 35**Hüküm No** : 113**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Kapıcıbaşlarından Bozok sancağı mutasarrıfı Cebbarzade Mir Süleyman'a Ayaş kazasında eski müftü Abdulhalim isimli haydut ve ayanlık iddiasında olan Abdulhalim, Süleyman Alemdar ve Tokmakoğlu namıyla bilinen haydutların yakalanıp şasb ettikleri mal ve hayvanların sahiplerine verilmesi ve cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 36**Hüküm No** : 114**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Emekliye ayrılıp Sakız'da ikameti emredilen Seyyit Mustafa Paşa ve Dergâh-ı Mualla Gediklilerinden Mübaşir olarak görevlendirilen Osman Bey ile gönderilen emir kendine ulaştığında emekliye ayrılarak Rumili'nden ayrılıp mübair ile Sakız adasına gelip yerleşmesi ve durumu bildirmesi üzerine yazılmıştır

***

Sahife No : 36**Hüküm No** : 115**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Diyarbakır'da bulunan Siverek kazası naibine ve ayanlarına ve kazanın ileri gelenleri ve diğer görevlilerine askerlerini Diyarbakır valisi Salih Paşa maiyetine vermekle görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 36**Hüküm No** : 116**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Diyarbakır mollasına ve Diyarbakır kazasının ayanları, ileri gelenleri ve diğer görevlilerine Diyarbakır askerlerini vali Salih Paşa'nın maiyetine göndermeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 117

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Rakka valisi olan Seyyit Ali Paşa'ya Anadolu valiliğinin de ilhaken kendisine verildiğine ve görevinde dikkat etmesi gereken hususlaradair yazılmıştır.

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 118

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Ziştovi naibine, Ziştovi voyvodasına ve Ziştovi halkından Papas demekle meşhur sahte para basan zimmiyi basıp sikke ve aletleri ile mahkemeye çıkarıp cezasının verilmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 119

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Hala Rumili valisi ve Dağlı eşkıyasının etkisiz hale getirilmesinde görevli olan Hacı Mehmet Hakkı Paşa'ya Tekfurdağı halkından eşkıyalık yapanları yakalayıp cezalarını vermeleri hususunda yazılmıştır.

***

Sahife No : 38

Hüküm No : 120

Tarihi : H. 1210-1211/M. 1795-1796

Rakka valisi olan ve Anadolu eyaleti ilhakan kendine verilen Seyyit Ali Paşa'ya Rakka eyaletinde hazine parasını ve malını zimmetine geçirenlerden hazine malını tahsil edip cezalarını vermesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 39

Hüküm No : 121

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Hassa silahşörlерinden İznikli Osman Bey'e Gemlik kazasına bağlı Kumla kasabası halkından Delibalta ve ve arkadaşı Sağiroğlu Osman isimli haydutlar ve Bilecik kazasına bağlı Köleme köyünden bilinen haydutlar ile diğer ismi verilen haydutların yakalanıp cezalarının verilmesi için yazılmıştır.

***

Sahife No : 39

Hüküm No : 122

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Kapıcıbaşlarından Bozok sancağı mutasarrıfı Cebbarzade Mir Süleyman'a hükümde ismi verilen haydutların yakalanıp cezalarının verilmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 40

Hüküm No : 123

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Ziştovi kazası nâ'ibine Ziştovi halkından Papas Kilya namıyla bilinen Nikola isimli ğayr-i müslimin sahte para bastığının bildirilmesi üzerine gizlice basıp yakalanıp aletleriyle mahkemeye çıkarılması ve cezasının verilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 40-41

Hüküm No : 124

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Vidin muhafızı Hacı Abdi ve Vidin kadısı ve Budin müftüsü ve Yeniçeri zabiti ve topçu, arabacı zabitleri, ileri gelenleri ve huduttaki görevlilere Vidin halkından Pasbanzâde Osman'a Vidin halkının kefil olduğu, Vidin ve huduttaki diğer yerlerin vergilerinin nakli görevinin verildiği ve baş muhasebeye kaydedilmesi hakkında yazılmıştır.

***

Sahife No : 41

Hüküm No : 125

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Eski Çirmen muhafızı olup emekliye ayrılarak memleketinde yaşamasına izin verilen Mahmut Bey'e iki yüz ğuruş emeklilik maaşı bağlandığı ve isteği üzerine memleketinde ikamet etmesine izin verildiği hakkında yazılmıştır

***

Sahife No : 41-42**Hüküm No** : 126**Tarihi** : H. 1210-1212/M. 1795-1797

Kapıcıbaşılarından Bozok sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mir Süleyman'a Ankara sancağında bulunan Ayaş kazasında birkaç senedir ayanlık iddiasıyla eşkıyalık yapanların bertaraf edilmesi ve Ayaş kazasına bir voyvoda görevlendirmesi resmi işlemleri yapması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 42**Hüküm No** : 127**Tarihi** : H. 1210-1214/M. 1795-1799

Tekfurdağı kazâsı nâ'ibine, ayan, zabıtları ve memleketin ileri gelen yöneticilerine Tekfurdağı halkından ismi verilen eşkıyaların yakalanıp cezalarının verilmesi ve halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır.

***

Sahife No : 42-43**Hüküm No** : 128**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Erzurum valisi Yusuf Paşa'ya hükümde ismi verilen eşkıyanın yakalanıp ele geçirilmesi cezalarının verilmesi ve halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır

.***

Sahife No : 43-44**Hüküm No** : 129**Tarihi** : H. 1210-1211/M. 1795-1796

Kapıcıbaşılarından olup Gemlik'te kalyon inşası görevinde bulunan Mir Numan'a Gemlik kazasına bağlı Kumla kasabası halkından eşkıya Delibalta ve arkadaşlarını Bursa Mütesellimi Hacı İsmail ve Bursa Yenişehir ayanı Genç Mustafa ile haberleşerek beraber yakalayıp cezalarını vermeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 44**Hüküm No** : 130**Tarihi** :

Bursa sancağı mütesellimine kapıcıbaşı ve Yenişehir ayarı ile haberselerek ve birlikte hareket ederek Kumla kasabasında eşkıyalık yapan Delibalta ve arkadaşlarının yakalanması için yazılmıştır

***

Sahife No : 44**Hüküm No** : 131**Tarihi** :

Bursa Yenişehir ayarı Genç Mustafa'ya kapıcıbaşı ve Yenişehir ayarı ile haberleşerek ve birlikte hareket ederek Kumla kasabasında eşkıyalık yapan Delibalta ve arkadaşlarının yakalanması için yazılmıştır

***

Sahife No : 44**Hüküm No** : 132**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Gemlik kazâsı nâ'ibine Gemlik kazâsına bağlı Kumla kasabası halkından eşkıya Delibalta ve Emruteli kasabasından Mandracı ve arkadaşı ve Ağılşan kasabasından Serikli Osman ve Deneş kasabasından Gülvelioğlu Mustafa ve Karahisar kasabasından Macaroğlu Halil ve diğerlerinin yakalanıp cezalarının verilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 44**Hüküm No** : 133**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Selanik Mollasına haklarında hüküm ve kefalet verilen Selanik halkından Mustafa Halil'in kefalet kaydının düşülmesi ve affedildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 45**Hüküm No** : 134**Tarihi** : H. 1211/M. 1796

Görevden alınıp Bolu'da ikamet etmesi emredilen Uluzade Yeğen Seyit Mehmet Paşa'ya dilekçesi ve talebi üzerine İznikmid'de ikamet etmesine izin verildiğine dair yazılmıştır.

***

Sahife No : 45

Hüküm No : 135

Tarihi : H. 1211/M. 1796

Dergâh-ı Mualla kapıcıbaşlarından olup Gemlik'te kalyon inşa etmekle görevlendirilen İnegöllü Mir Numan ve Bursa sancağı mütesellimi ve Bursa Yenişehir ayarı Genç Mustafa'ya Gemlik kazasına bağlı Kumla kasabasında iki yüzü aşkın haydutla eşkıyalık yapan Delibalta ve arkadaşı Sağıroğlu Osman'ın arkadaşlarıyla birlikte yakalanıp cezalarının verilmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 45

Hüküm No : 136

Tarihi : H. 1211/M. 1796

Mora kaymakamı ve özel görev için görevlendirilen mübaşire Mora yarımadasında bulunan Mizistre kazası tarafında yolsuzluk yapan Zaharma isimli haydutun Mora tercümanı Palamutoğlu Yanaki'nin yakalanıp ele geçirilmesi malvarlığının yazılıp padişaha gönderilmesi cezasını çekmek üzere hapsedilmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 46

Hüküm No : 137

Tarihi : H. 1211/M. 1796

Vidin muhâfızı Osman Paşa, Niğbolu mütesellimi Belgrad muhâfızı ve diğer görevlilerin Plevne ve Niğbolu ve etraf kazalarda Dağlı eşkıyası ve eşkıya Pasbanoğlu'nun etkisiz hale getirilmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 46

Hüküm No : 138

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Eski Vidin muhafızı Mehmet Paşa ve Vidin kadısına, Müftü, âlimlerine, Yeniçeri zabiti, Cebeci, Topçu, Top arabacı zabitleri, diğer zabitlere ve hudutta görev yapanlara

dilekçeleri üzerine Vidin halkı ve Vidin hududundaki halk ve görevliler hakkında bir ceza verilmediği bunların eşkıya Pasbanoğlu'nun söylentisi olduğu hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 47

Hüküm No : 139

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Vidin kadısına, yeniçeri zabiti, Vidin mhafazasında görevli olanlara, ileri gelenleri, alemdârân, Ocak ihtiyarları ve huduttaki görevlilere daha önce bazı eşkıya ile işbirliği yaparak Belgrat tarafına saldırmaya cesaret eden Belgrat matrudları ve onlara yardım eden eşkıya Pasbanoğlu Osman isimli haydut hakkında yakalanıp idam edilmeleri hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 47

Hüküm No : 140

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Sire nâhiyesi nâ'ibi ve yeniçeri zabiti, ayan ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 141

Tarihi : H. 1215/M. 1795

Tırnova kadısına, yeniçeri zabiti, ayan ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 142

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Selvi kadısına, yeniçeri zabiti ve memleketin ileri gelenlerine Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 143**Tarihi** : Tarih yok

Esirlik Panası nâhiyesi nâ'ibine, yeniçeri zabiti, ayan, memleketin ileri gelenleri ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 144**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Beneş kadısına, Beneş muhafazasında görevli turnacıbaşı, huduttaki görevliler ve yeniçeri ihtiyarlarına Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 145**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

İzladi kadısına, yeniçeri zabiti, ayan, söz sahipleri ve bütün ocak ihtiyarlarına Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 146**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Berkofça kadısına, yeniçeri zabiti ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 147**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

İbrail nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve iş erleri ve söz sâhiblerine Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 148**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Filipe kadısına, Filipe muhafazasında görevli yeniçeri zabiti, huduttaki görevliler, söz sahipleri ve yeniçeri ihtiyarlarına Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 149**Tarihi** : Tarih yok

Büyükada kadısına ve Büyükada muhafazasında görevli yeniçeri zabiti ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 150**Tarihi** : Tarih yok

(...) naibine, yeniçeri zabiti, ayan, söz sahipleri ve diğer yöneticilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 151**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Şehirköy kadısına ve yeniçeri zâbiti ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 152**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Ziştovi kadısına ve diğer yöneticilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 153**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Lofça kadısına ve diğer yöneticilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 154**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Lom kadısına ve diğer görevlilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu haydutların ölü ya da diri ele geçirilmesi, eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 155**Tarihi** : Tarih yok

(...) kadısına, yeniçeri zabiti, diğer görevlilere, ayan ve söz sahiplerine Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu

eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 156

Tarihi : Tarih yok

Račko kadısına, yeniçeri zabiti, diğer görevlilere ve söz sahiplerine Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 157

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Niğbolu kadısına, Niğbolu muhafazasında görevli olan yeniçeri zabıtine, memleketin ileri gelenleri, söz sahipleri ve yeniçeri ihtiyarlarına Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 158

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Plevne kadısına, yeniçeri zabıtine, ayan ve diğer yöneticilere Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 159

Tarihi : Tarih yok

Belgrad kadısına, yeniçeri zabiti, diğer görevliler ve söz sahiplerine Belgrad tarafına saldıran eşkıyaya yardım eden Vidinli Pasbanzade Osman isimli haydut ve bu eşkıyaların ölü ya da diri ele geçirilmesi eşkıya ile muzakere edilmemesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 160**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Kozluca a'yânı (isim gizli tutulmuş) Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 161**Tarihi** : Tarih yok

Satioğlu'na Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 162**Tarihi** : Tarih yok

Sarıklioğlu'na Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 163**Tarihi** : Tarih yok

Cuma kazası ayanı (ismi yazılmamış) Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 164**Tarihi** : Tarih yok

Osmanpazarı ayanı (ismi yazılmamış) Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 165**Tarihi** : Tarih yok

İslimye ayanı (ismi yazılmamış) Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bazı oradaki eşkıyanın yakalanması görevinde askerleriyle beraber maiyetine katılmaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 166**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Niğbolu mütesellimi Haseki Hacı Mehmet, Niğbolu kazasının zabıtlarına ve memleketin ileri gelenlerine maiyetindeki memurlar ile Vidin tarafına gitmesi emredildiği ve Vidin tarafına gittiğine dair bir bilgi gelmediği bir an önce Vidin'e gitmesi hususu Haseki Hacı Mehmet'e bildirilmekle Niğbolu zabıtlarının ve memleketin ileri gelenlerinin Haseki Hacı Mehmet ile bir an önce Vidin'e hareket etmesi konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 167**Tarihi** : Tarih yok

Tirnova kazasının a'yân ve zabıtlarına Niğbolu mütesellimi Haseki Hacı Mehmet ile beraber Vidin tarafına hareket etmeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 168**Tarihi** : Tarih yok

Plevne kazası ayan ve zabıtlarına Niğbolu mütesellimi Haseki Hacı Mehmet ile beraber Vidin tarafına hareket etmeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 169**Tarihi** : Tarih yok

Ruşçuk ayanına Hezargrad'a yazıldığı gibi kendisinin gitmesi zor olacaksa yerine bir başbuğ atayarak Niğbolu Mütesellimi Haseki Hacı Mehmet'e katılmak üzere asker çıkarması için yazılmıştır

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 170

Tarihi : Tarih yok

Hezargrad a'yânı Hâcî Ömerzâde Ömer'e kendisinin gitmesi zor olacaksa yerine bir başbuğ atayarak Niğbolu Mütesellimi Haseki Hacı Mehmet'e katılmak üzere asker çıkarması için yazılmıştır

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 171

Tarihi : Tarih yok

Ziştovi voyvodasına kendisinin gitmesi zor olacaksa yerine Ziştovi serdarını askerleriyle beraber Niğbolu Mütesellimi Haseki Hacı Mehmet'e katılmak üzere göndermesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 172

Tarihi : Tarih yok

Tersenklioğlu'na tedarik edebildiği kadar asker ile Niğbolu Mütesellimi Haseki Hacı Mehmet maiyetine bir an önce katılmak üzere hareket etmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 173

Tarihi : Tarih yok

Vidinlü Mehmed Ağazâde Genç (isim yazılmamış) Mütesellimi Haseki Hacı Mehmet maiyetine daha önce görevlendirildiği üzere bir an önce katılmak üzere hareket etmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 174

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Vidin muhâfızı Osman Paşaya Vidin tarafına gidip Rumeli valisi ve Belgrad muhafızı ve lazım gelen devlet görevlileri ile haberleşerek Niğbolu mütesellimi ve maiyetine memur edilenler ile Vidinli Pasbanoğlu'nun yakalanması görevini yerine getirmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 175

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Kozluca a'yânına sağlayabildiği kadar asker ile Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa'ya bir an önce katılması ve Vidin'e ulaştığını padişaha bildirmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 176

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Ziştovi voyvodasına Ziştovi serdârını Ziştovinin askerleriyle çıkararak Vidin muhâfızı Osman Paşa ve Niğbolu mütesellimine katılarak eşkıyanın etkisiz hale getirilmesi görevine gitmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 177

Tarihi : Tarih yok

Tirnova kazâsının a'yân ve zabitlerine askerleriyle Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 178

Tarihi : Tarih yok

Plevne kazâsı a'yânı ve zabitlerine bir an önce askerleriyle Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 179

Tarihi : Tarih yok

Hezargrad a'yânı Hâcî Ömerzâde Ömer'e kendi yerine başbuğ atayarak askerlerini çıkararak Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50**Hüküm No** : 180**Tarihi** : Tarih yok

Ruşçuk a'yânına Hezargrad'a yazıldığı gibi askerleriyle Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50**Hüküm No** : 181**Tarihi** : Tarih yok

Kurşunluoğlu'na tedarik edebildiği kadar askerleriyle Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50**Hüküm No** : 182**Tarihi** : Tarih yok

Vidinli Mehmed Ağazâde Genç (isim yazılmamış) askerleriyle Niğbolu mütesellimine katılmak üzere görevlendirildiklerine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 50**Hüküm No** : 183**Tarihi** : Tarih yok

Vidin muhafızına Niğbolu'ya ulaştığını bildirmesi üzerine görevlendirilen kazaların ayanlarıyla beraber eşkiyanın etkisiz hale getirilmesi görevini bir an önce yerine getirmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 184**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Görevden alınan Ternimzade Süleyman'a isteği üzerine Karahisar dışında çiftiliğinde kalmasına izin verildiğine dair yazılmıştır

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 185**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Dergâh-ı mu'allâ kapıcıbaşularından Viranşehir voyvodası, Bolu, Beypazarı voyvodaları ve Ankara mütesellimine Ağcaviran köyünden olup sürgün edilen Türidioğlu Hüseyin isimli eşkıyanın ölü ya da diri ele geçirip cezasının verilmesi üzerine hapsedilmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 186**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Kırili kazâsı nâ'ibine Beyşehir sancağında bulunan Kırili kazasında hakkında ceza verilen Hacı İsmail hakkında halkın ondan memnun ve hoşnut olduklarını dilekçeleri ile arz etmeleri üzerine affedildiği hakkında yazılmıştır

***

Sahife No : 52**Hüküm No** : 187**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Palatna kadısına Katerin kasabasında yaşayan Bayezid'in göreve gitmeyip firar etmesi üzerine Tırhala kazâsı halkının Kandiye kasabası hânedânından olduğunu ve suçsuz olduğunu affedilmesini talep etmeleri bu zaman zarfında Bayezid'in gizlendiği ailesinin zor durumda olduğunu dilekçeleri ile beyan etmeleri üzerine affedildiği ve görevine dönmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 52**Hüküm No** : 188**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Rodosçuk diğer ismiyle Tekfurdağı naibine dilekçesi ile eşkıyalık yapan bazı kimseleri bildirmesi üzerine eşkıyaları zabıt ve mübaşir ile beraber yakalayıp cezalarını ibret olsun olması için halk önünde vermeleri konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 53**Hüküm No** : 189**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Silistre valisi Seyyit Hacı Abdi Paşa'ya, Hezargrad, Pazarcık, Şumnu kazâlarına ve Dağlı eşkıyasının buldukları kazaların kadılarına, naiblerine, Hezargrad ayanı Hacı Ömerzade, Şumnu ayanı, zabıtlere ve memleketin ileri gelen yöneticilerine Hâcı Manav ve arkadaşı Koca Ahmed ve diğer eşkıyaların ele geçirilip yakalanması ve idam edilmesi halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 53**Hüküm No** : 190**Tarihi** : Tarih yok

Selvi, Lofça, Tırnova kazalarıyla diğer yerleşim yerlerinde bulunan kazaların kadılarına, naiblerine ayanlarına, zabıtlere, memleketin ileri gelenleri ve diğer görevlilere Hâcı Manav ve arkadaşı Koca Ahmed ve diğer eşkıyaların ele geçirilip yakalanması ve idam edilmesi halkın güvenliğinin sağlanması hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 53-54**Hüküm No** : 191**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Aydos kazâsı müte'ayyinânından Ahmed haseki ve Bergos'lu Molla haseki, Aydos ve Bergos kazâlarıyla Karinabad ve Zağra-i 'atik ve civârlarında bulunan kazaların ayan ve zabıtlere ve diğer görevlilerine Dağlı eşkıyasından Hacı Manav ve bazı arkadaşlarının Silistre valisi ve Çirmen mutasarrıfının muhasarası sonucu yaralı olarak firar etmesi üzerine Bergoslu Molla Haseki ile haberleşerek birlikte hareket etmesi eşkıyayı yakalayıp cezalarını vermeleri halkın güvenliğini sağlamaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 54-55**Hüküm No** : 192**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Lofça, Selvi, Prevâdi, Eskicuma, Hezargrad, Şumnu ve Osmanpazarı kazâlarıyla Balkan'ın öte tarafında bulunan diğer kazaların kadıları, naibleri, ayan, memleketin ileri gelenleri, zabıtlere ve iş erlerine Dağlı eşkıyasından Hacı Manav ve bazı arkadaşlarının Silistre valisi ve Çirmen mutasarrıfının muhasarası sonucu yaralı olarak firar etmesi üzerine

Bergoslu Molla Haseki ile haberleşerek birlikte hareket etmesi eşkıyayı yakalayıp cezalarını vermeleri halkın güvenliğini sağlamaları hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 55

Hüküm No : 193

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Belgrad muhâfızı Mustafa Paşa'ya emrindeki savaş gemileriyle Büyükada ve Vidin arasındaki geçitleri tutup firar eden eşkıya Pasbanoğlu'nun adamlarına yardım göndermesine engel olması hususunda yazılmıştır

.***

Sahife No : 55

Hüküm No : 194

Tarihi : Tarih yok

Niğbolu mütesellimine emrindeki savaş gemileriyle Büyükada ve Vidin arasındaki geçitleri tutup firar eden eşkıya Vidinli Pasbanoğlu'nun adamlarına yardım göndermesine engel olması hususunda yazılmıştır

.***

Sahife No : 55-56

Hüküm No : 195

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Eflak voyvodasına eşkıya Vidinli Pasbanoğlu'nun ölmesi üzerine geriye kalan adamlarının eşkıyalığı bırakması için onlarla görüşmesini Padişaha bağlı oldukları takdirde affedileceklerinin padişahın gazabının Pasbanoğlu'na olup kendilerinin affedileceğini bildirmesi için yazılmıştır

***

Sahife No : 56

Hüküm No : 196

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Bağdad ve Basra ve Şehr-i Zor vâlisi Süleyman Paşa'ya kendi bölgesindeki eşkıyayı etkisiz hale getirmesi mallarının devlete ait olduğunu eşkıyayı ele geçirip mallarını devlet namına ele geçirmesi hususunda yazılmıştır

***

Sahife No : 57-58**Hüküm No** : 197**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Rumeli vâlisi Seyyit Mustafa Paşa'ya Eflak tarafının korunması Belgradcık palankasına üç yüz nefer piyâde asker yerleştirilmesi, kış mevsimi gelmeden eşkıya Pasbanoğlu'nun yakalanması, eğer bahara kalırsa askeri mühimmatı sağlayıp hazırlık yapması askerleriyle Sofya'da ikamet etmesi emri yazılmıştır

***

Sahife No : 58**Hüküm No** : 198**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Rumeli valisiyle birlikte hareket derek Vidinli Pasbanoğlu isimli haydutun ele geçirilmesi görevi verilen Osman Paşa'ya kış mevsiminde Lom kasabasında ikamet etmesi ve gerektiği durumda Niğbolu sancağında yeterli askeri yanına alması konusunda yazılmıştır

***

Sahife No : 59**Hüküm No** : 199**Tarihi** : Tarih yok

Niğbolu kâdîsiyle Niğbolu sancağında bulunan kazaların kadıları, naibleri, Niğbolu mütesellimi Haseki Mehmet, ve Niğbolu kazalarının ayanları, zabitleri, memleketin ileri gelenleri ve diğer görevlilerine Vidin muhafızının gönderdiği emirlerine uymaları, muhafızın istediği askerlere başbuğ atayarak Vidin muhafızının yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59**Hüküm No** : 200**Tarihi** : H. 1210/M. 1795

Manastır kaymakamı, Manastır naibi, ayan, zabitleri, memleketin ileri gelenleri ve diğer görevlilerine seçilmiş yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumeli valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

.***

Sahife No : 59**Hüküm No** : 201**Tarihi** : Tarih yok

Ohri mutasarrıfı, Ohri kazâsı nâ'ibine, ayanları, zabıtları, memleketin ileri gelen yöneticileri ve diğer görevlilerine seçilmiş yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 202

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Cumapazarı ve çevre kazalarının naiblerine, ayan, zabıtlarına ve memleketin ileri gelenlerine ve diğer görevlilerine seçilmiş yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 203

Tarihi : Tarih yok

Yanya sancağı mutasarrıfı Tepedelenli Ali Paşa'ya Yanya'da bulunan kadılarına, naiblerine, ayan, memleketin ileri gelenlerine ve diğer görevlilerine seçilmiş yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 204

Tarihi : Tarih yok

Üsküp nâzırı Hüseyin Paşa'ya, Üsküp sancağında bulunan kazaların kadılarına, naiblerine, ayan ve memleketin ileri gelenleri ve diğer görevlilerine beş yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 205

Tarihi : Tarih yok

İsterova kazâsı nâ'ibine, ayan, zabıtları memleketin ileri gelen yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 59**Hüküm No** : 206**Tarihi** : Tarih yok

Demirhisar kazası naibi, ayan, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 207**Tarihi** : Tarih yok

Kırçova kazası naibine, ayanları, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 208**Tarihi** : Tarih yok

Köprülü kazası naibi, ayan, zabitleri, memleketin ileri gelen yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 209**Tarihi** : Tarih yok

Usturumca kadısına, ayanları, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 210**Tarihi** : Tarih yok

İştîp kazası naibine, ayanları, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilerine yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

.***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 211**Tarihi** : Tarih yok

Menlek kazası naibine, ayanları, zabitleri, yöneticiler ve diğer görevlilere elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 212**Tarihi** : Tarih yok

Sirozlu İsmail Bey, zabitler, yöneticiler ve diğer görevlilere Siroz kazasından yüz elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 213**Tarihi** : Tarih yok

Zihne kazası naibine, zabitlerine, ayanlarına, yöneticiler ve diğer görevlilere Zihne kazasından yüz elli

Bir sureti askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 214**Tarihi** : Tarih yok

Drama nazırına, Drama naibine, ayanları, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilere Drama askerinden yüz elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 215**Tarihi** : Tarih yok

Petriç kazası naibine, ayanları, zabitleri, memleketin ileri gelenleri ve yöneticilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 216**Tarihi** : Tarih yok

Radomir kazası naibine, ayanları, zabitleri, yöneticiler ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 217**Tarihi** : Tarih yok

Sofya mollasına, mütesellimine, ayanları, zabitleri, yöneticileri ve diğer görevlilerine iki yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 218**Tarihi** : Tarih yok

Nevrakop naibine, ayanları, zabitleri, görevlileri ve memleketin ileri gelenlerine yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 219**Tarihi** : Tarih yok

Samakov naibine, ayanları, zabitleri, memleketin yönetimindekilerine ve diğer görevlilerine yüz askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 220**Tarihi** : Tarih yok

Dopniçe naibine, ayanları, zabitleri, memleketin yöneticileri ve diğer görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 221

Tarihi : Tarih yok

Kesriye kazası naibine, ayanları, zabitleri, yöneticileri ve diğere görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 222

Tarihi : H. 1210/M. 1795

Nasliç kazası naibine, ayan, zabitleri, memleketin ileri gelenleri ve diğere görevlilerine elli askere başbuğ atayarak âcilen Rumili valisinin yanına göndermeleri için yazılmıştır

İKİNCİ BÖLÜM

2. 2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ'NİN 99-222 ARASI HÜKÜM TRANSKRİPSİYONU

Sahife No : 31

Hüküm No : 99

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Erzurum valisi Vezir Yusuf Ziya Paşa iclaluhûya hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bu defa tarafından derbar-ı şevket-kararıma varid olan tahriratında maiyyetiñe memur olan Diyarbekir eyaleti elviyesinden Harpurut (Harput) alaybeğisi muktezâ-i me'mûriyyeti üzre Erzurum tarafına gider iken esnâ-i râhda Kiği kurâsından Melikân nâm karyede sâkin olub öteden beru katl-i nufus ve ğasb-ı emvâl ile me'lûf olan Delici ekrâdı eşkıyâsından Beğzade Oğlu Hüseyin nâm şakî başına cem' eylediği 'avenesiyle mir-alay-ı merkûmun beytûtet eylediği karyeyi leyleylen basub alay-beği-i merkûmu darb ve katl ve ahâlî-i karyenin bi'l-cümle hayevânât ve emvâl ve eşyâlarını ğasb ve ğâret misillü nice nice fezâhata ictisâr eylediği tarafına ihbâr olundukda tarafından dahi asker ta'yîniyle lede'l-muhârebe mezbur Beğzade Hüseyin'in avenelerinden on dokuz neferi katl ve i'dâm olunub mâ-'adâsı mecrûhan fîrar itmiş oldukları ve eşkıyâ-i merkûme bundan böyle dahi me'lûf oldukları şakâvetde hâlî olmayacakları meczûmuñ olduğundan şakî-i mezbûr Beğzade oğlu Hüseyin'in ref'-i vücud-i habâset-âlûdu lâzimededen olduğu ve esnâ-i muhârebede katl olunan sâlifü'z-zikr on dokuz nefer eşkıyânın ru'us-ı maktû'aları der-'aliyyeme ib'âs ve irsâl olduğu beyânıyla ol bâbda emr-i 'âlî-şânım suduru derc ve tastîr olunmuşdur şakî-i merkûmun bu gûne hilâf-ı şerî'at-i ğarrâ ve muğâyir-i rızâ katl-i nufûs ve ğasb-ı emvâl misillü harekâta ictisârı hakkında lâzım gelen mucâzât-ı meşrû'anın icrâsını îcâb ider hâlâtdan olduğuna binâ'en merkûmun ber-vech-i suhûlet hakkında lâzım gelen mucâzât-ı meşrû'nın icrâsıyla tathir-i bilâd ve te'mîn-i 'ibâd emr-i ehemmine ihtimâm ve dikkat eylemen fermanım olmağın hâssaten iş bu emr-i şerîfim isdâr ve mehûren (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi şakî-i mezkûrun ber-vech-i suhûlet ahzı ve oralıkda sekene-i memleket ve fukarâ-i ra'iyet ve sâ'ir bî-cürm makûleleri pâzede-i huyûl-i hasâr olmayacakları vesâ'ilinin istihsâli matlûb-ı şâhânem idüğü ve tarafından gönderilen mârru'z-zikr ru'us-ı maktû'a bâb-ı şevket-me'âb-ı mulûkânemde ğaltîde-i hâk-i

mezellet kılındığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şakî-i mezkurun mutesaddî olduğu harekâtı mukâbelesinde hakkında icâb iden mucâzât-ı meşrû'ayı icrâyaya ikdâm ve tathir-i memleket ve inhâ ve te'mîn-i ahâlî ve ra'âyâyı mûcib olur hâlâtın istihsâline sa'y-i mâ-lâ-keîâm ve bu vesîle ile kazıyyede medhali olmayan bî-curm ehl-i ırz gürûhuna hilâf-ı şer'-i şerif ednâ mertebe ta'addî ve tecâvuz vukû'a gelmemesine bezl ve sa'y ve ihtimâm ve keyfîyeti der-bâr-ı şevket-karâr-ı mulûkâneme tahrîr ve ifhâm ve senden me'mûl ve muntazır-ı mulûkânem olan kâr-âgâhı ve dirâyete munâfî hâlet vukû'una irâ'et-i ruhsatdan tahâşî ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Ş sene 1210 (Mart ayının başları-1796)

***

Sahife No : 31

Hüküm No : 100

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Hala Anadolu Valisi Vezir Ebubekir Paşaya hüküm ki

Gemlik Kazasına tabi Küçükkuşla Karyesi sakinlerinden olub mukaddema haklarında evamir-i aliyem sadır olan Deli Balta ve refiki Sağır oğlu Osman nam mesfsedet-kârlar ile Bilecik kazasına tabi Gülümbe Karyesinden Sarıca oğlu Mustafa ve karındaşı Osman ve Kalyoncu ve Kara Hacı oğlu Mehmed ve refikleri olan şakavet-kârların icra-i mucazatları babında sen ki vezir-i muşarun ileyhîsna sana hitaben emr-i şerifim sudurundan sonra merhum Kara Hacı Oğlu Mehmedin ismi emr-i şerif-i mezkurden terkin ve itlakı fermanım olmuş idi el haletü hazîhi eşkiya-i mezkureden merhum Deli Baltanın dahi fi ma bad kendü halinde ırz ve edebîyle mukayyed olmak üzere afv ve itlakı babında emr-i şerifim sudurını hala kapudanı derya vezirim Hüseyin Paşa iclale iltimas itmekle merhum Deli Balta fi ma bad kendi halinde ırz ve edebîyle olmak ve bundan böyle dahi şakavete suluk ider ise hakkından gelinmek şartıyla mukaddem sudûr iden emr-i şerifimden ismi kaydı terkîn ve itlakı fermanım olmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhîsna merhum deli baltanın fi ma bad kendü halinde ırz ve edebîyle olmak ve bundan böyle dahi şakavete suluk ider ise hakkından gelinmek şartıyla mukaddem sudur iden emr-i şerifimden ismi kaydı ref ve terkin-birle itlak olmağın malumun oldukda fi ma bad ancak merhum deli baltaya emr-i şerîf-i mezkure mebni tarafından mudahale ve taarruz olunmamak babında.

Fi Evail-i Ş sene 210 (Şubat ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 31**Hüküm No** : 101**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Livadya kadısına hüküm ki

Esma Sultan zidet iffetüha ve damet ismetühanın kethudası dergah-ı muallam kapucubaşlılarından hâlâ matbah-ı ‘âmirem amirem emini olan Ömer dame mecduhunun derbar-ı merhamet-medârıma takdim eylediği takriri mefhumunda sultan-ı muşarun ileyhanın uhdesinde olan Livadya kazasında vaki Irgalaştı mukataası raayasından olub bundan akdem bağıyane hareket ve su-i efali inha ve ihbar olunduğuna mebni ceza-i mâ-yelikî icrası babında mukaddema hakkında ferman-ı kaza-i cereyanım sudur iden Paçuki nâm zimmînin fî-mâ-ba’d kendü hâlinde ırzıyla meşgûl ve ahâlî-i mezkûreye ve ahire ta’addî itmemek ve ider ise tertîb-i cezâ olunmak şartıyla cerâ’im-i güzeştésinin afvı ve hakkında sudûr iden emr-i ali şanımda kaydı ref ve terkin olunması bâ-ılam ve mehazir istirham olunduğu beyanıyla ol babda emr-i şerifim suduru istida olunmağla vech-i meşruh üzre mesfurun hakkında virilen emrin kaydı terkin ve afv ve itlakı fermanım babında emr-i ali yazılmışdır

Fi Evasıt-ı (boş) sene 210 (Ay (boş) -1796)

***

Sahife No : 32**Hüküm No** : 102**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Bundan akdem İnebahtı muhafızı olub vezareti refiyle Gümülcinede ikamete memur iken bu defa ikameti Yenice-i Vardar Kazasına tahvil kılınan Abdullah Paşa damet mealihiye ve hevacıgan-ı divan-i humayunumdan olub paşa-i muma ileyhi mahall-i memuresine isale memur olan Mustafa zide mecduhuya hüküm ki

Sen ki paşa-i muma ileyhsin bundan akdem hasbel-iktiza vezaretin refiyle Gümülcinede ikametini havi sadır olan emr-i şerifim mucibince İnebahtıdan hareket ve mubaşir-i muma ileyh refakatiyle mahall-i memurene egerçi azimet üzre olub ancak iyal ve evladın dahi beraber olmak ve devâbb ve mevâşî makûlesi duyûnun ancak telef olunmak takribiyle ızdırab-ı halin bedidar olduğu ve mahall-i memuren olan Gümülcine kazası ikametiñe çespân olmadığı ve Yenice-i Vardar ve Selanik’den birisinde ikametiñe ruhsat-ı şahanem erzani kılınması bu defa mubaşir-i muma ileyh tarafından

derbar-ı şevket-kararıma varid olan tahrirat ve el-yevm musafireten mukim olduğun Yenice-i Vardar Kazası naibinin ilam ve ahalsinin muhazırları mefahiminden zahir ve aşikar olmağla Yenice-i Vardarda ikametiñ fermanım olmağın ruhsatı havi iş bu emr-i şerifim isdar ve (boş) ile irsal olunmuşdur imdi senin is'âf ve multemisâtın ve refah ve rahatın matlub-ı şahanem olmağla ber vech-i meşruh Yenice-i Vardar Kazasında ikametiñe irade-i aliyyem taalluk eylediği malumun olukda kaza-i mezburde ikamet ve devam-ı umr ve şevketim ediyesine muvazabat eylesün ve sen ki mubaşir-i muma ileyhsin mazmun-ı emr-i şerifim senin dahi malumun olarak muktezasıyla amel ve hareket eylemen babında

Fi Evahir-i Ş sene 210 (Mart ayının başları-1796)

***

Sahife No : 32

Hüküm No : 103

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Mir-i mirandan Alaiye Sancağı Mutasarrıfı Tahir dame ikbaluhuya hüküm ki

Liva-i mezburde vaki Düşenbe kazasına muzaf Senir karyesi sukkanından Senirli Zade Ali Beğ dimekle arif kimesnenin hilâf-ı şerî'at-i ğarrâ ve muğâyir-i rızâ bazı enva-ı reddiyeye ictirası mukaddema bi'd-defa'ât ba ilamat ve tahrirat inha olunduğuna binaen merkumun rufekasının tertib-i cezalarıyla şurûr ve mazarratlarından fukara ve zuafa tahlis ve reha olunmak için iki yüz dokuz senesi evahir-i şevvalinde ve badehu tekidi şamil iş bu sene-i mubareke evail-i muharreminde selefine “ hitaben başka evamr-i şerifem sadır olmuşdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin tarafından der aliyyeme varid olan tahrirat ve ilamat mefahiminde mir-i merkum kaza-i mezburun 'ebâ-'an-cedd hanedanından ve cümle ahali kendüsünden razı ve şukran üzre olub hakknda olan inha ifk ve iftira ecanibden bazı ashab-ı garaz ve nefsaniyetin mucerred ıraz-ı dünyeviyelerini icraya tasaddilerinden neşet itmiş olduğu zahir ve runuma olduğu beyanıyla merkumun afv ve itlakına musaade-i aliyyem erzani kılınması derc ve işar olunmuş merkum ali fi ma bad kendü ırz ve edebiyetle olmak ve bundan böyle dahi hilâf-ı rıza edna derece harekete cesaret eylediği ihbar olunur ise derhal tertib-i cezası emrine musaraat olunmak üzere mucerred senin iltimasıña mebni merkumun afv ve itlakı fermanım olmağın imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin merkum fi ma bad kendü halinde ırz ve edebiyetle olmak fi ma bad hilâf-ı rıza edna derece harekete cesaret eylediği ihbar olunur ise derhal tertib-i cezasına musaraat olunmak üzere mucerred iltimasıña

mebni ceride-i ceraim-i sabikasına kalem-i afv ve safh-ı mulukanem keşide kılındığı malumun oldukda ber vech-i meşruh şurut-ı afvını mezbure ifade ve tefhime mubaderet ve mukaddema sudur iden emr-i merkuma mebni rencide ve taaddi itdirilmemek babında

Fi 'Evâ'il-i N sene 210 (Mart ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 32-33

Hüküm No : 104

Tarihi : H. 1210/M. 1796

İş bu emrin mefhûmunu mutezammin irsâl olunan emrin vusûlünden bahisle bermûcib-i emr-i 'âlî amel ve hareket ve sermû kusur ve rahâvetden ictinâb olunacağını mubeyyin mîr-i mûmâ ileyhın vârid olan kâ'imesi mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şer virildi

Fî 27 L sene 210 (5 Mayıs 1796)

Dergah-ı muallam kapucubaşlarından Gemlik sahasında kalyon inşasına memur İnegöllü Numan Beğ dame mecduhuya hüküm ki

Gemlik Kazasına tabi Kumla Karyesi sakinlerinden katl-i nufus ve nehb-i emvale ictisar iden Deli Balta ve refiki Sağır oğlu Osman nam şakavet-karlar ile Bilecik Kazasına tabi Gülümbe Karyesinden sair malumul-esami eşhasın iki yüzden mutecaviz eşkıya ile etrafda geşt ü gûzar eyledikleri ba-ılam ledel-inha eşkıya-i merkumenin ala eyyi hal ahz ve haklarında ber mukteza-i şer-i mutahhar lazım gelen icrasına dikkat olunmak babında sen ki kapucubaşı-i muma ileyhın sana ve Gölbazarı muteayyinanından Küçük Mehmed'e hitaben başka başka evamir-i şerifem isdar ve tarafına irsal olundukda hidemat-ı muhimme-i devlet-i aliyyemin tediyesiyle iştiğal üzre olduğundan bahisle husus-ı mezkurun uhdeñden sarf ve tahvil olunmasını iltimas eyledigiñe binaen eşkıya-i merkumenin icra-i mucazatlarına ikdam olunmak hususu hala Anadolu valisi dustur-ı vezirim Ebubekir Paşa iclaluhunun uhdesine ihale ve tefviz ile ol babda muşarun ileyhe hitaben sene-i mâziye evail-i zil-hiccesinde emr-i şerifim isdar ve tesyar olunmuşıdi el haletu hazihi merkum Deli Balta ile Gemlik Kazasında Emrutlu Karyesinde mandıracı ve refiki Öküz oğlu Osman ve Brusa Kazasında Ağlıyan Karyesinden Sidikli Osman ve refiki Şişman oğlu Hüseyin ve Dişkaya Karyesinden Kel Deli Oğlu Mustafa ve Karahızır Karyesinde Macar Oğlu Halil ve Arab Oğlu Emin ve Şeyh Karyesinden Yılcancı Oğlu Emin ve Canbazlar Karyesinden Kürd Emir Osman ve Hasan karyesinden Adem oğlu ve Narlıdere karyesinden Yassı oğlu nam şakavet-pişeler

birbirleriyle ittifak ve ittihad iderek ferce-yab olub Mudanya ve Kurşunlu ve sair ol havali kaza ve kurası etrafında geşt ü güzar ve def-i tasallutlarına ikdam olunmadığından buldukları mahallerden akçe ahzına ibtidar üzre olmalarıyla eşkıya-i merkumenin def-i mazarrat ve idamlarına bakılmadığı halde gittikçe şakavetlerine tezayud gelüb keyd ü mazarratları Brusa derununa dahi sirayet ideceği ol taraflardan vurud iden mevsûku'l-kelm kesianın ihbarlarıyla malum ve aşikar ve taraf-ı devlet-i aliyyemde ib'âs olunub avdet iden tebdîllerin dahi takrir ve ifadeleriyle reside-i derece-i tevatur ve iştihar olmağla bu makule muzırr-ı ibad ve sai fil-arz-i bil-fesad olan eşkıyanın ala eyyi hal icra-i mucazat-ı şeriyyeleriyle temin-i ibad ve tathir-i bilada ihtimam olunmak ve vâcibât-ı umurdan idüğü bedidar ve Anadolu valisi muşarun ileyhın olduğu mahallin ol havaliye bu-d mesafesi derkar ve husus-ı mezkurun ber vefk-i matlub tediyesine ve infaz-ı emr-i şerifime liyakatiñ zahir ve aşikar olmakdan naşi hala Brusa mutesellimi Hacı İsmail ve Yenişehir-i Brusa ayanı Genc Mustafa zide kadruhuma ile muhabere ve ittifak iderek mukaddema sadır olan emr-i şerifim mucibince ala eyyi hal buldukları mahalde ele getirilüb icra-i mucazatlarına dikkat ve hilâf-ı şer-i şerif ve muğayir-i rıza-i humayunum bi-curm ehl-i ırz makulesinden ferd-i vahide sermu zulm ve taaddi vukuundan mubaadet eylemen fermanım olmağın tekiden ve ihtimamen iş bu emr-i şerifim isdar ve memhuren (boş) ile irsal olunmuşdur imdi bu makule muzırr-ı ibad ve sai bil-fesad-i fil-arz olan eşkıyanın beher hal ele getirilüb mustehakk oldukları mucazatlarının icrasıyla tathir-i bilad ve temin-i ibada ikdam ehem-i mehammdan olmak hasebiyle eşkıya-i mezkurenin buldukları mahalde ele getirilüb vediatullah olan ahali-i memleket ve fukara-i raiyyet pa-zede-i huyul-i hasar olmayarak def-i taaddi ve fesadları hasseden ve kasten senden matlub-ı kati-i daveranem idüğü ve bu babda kusur ve rahavet ve irad-ı özür ve illet bir vecihle caiz olmadığı ve Brusa mutesellimi ve Yenişehir Brusa ayanı muma ileyhimaya dahi bu husus başka başka evamir-i şerifemle tenbih ve tekid kılındığı malumun oldukda ber vech-i meşruh muma ileyhima ile muhabere ve ittifak ve ittihad merasimine riayet iderek eşkıya-i merkumeyi buldukları mahalde ala eyyi vechin kane ber vech-i suhulet ele getirilüb mukaddema sadır olan evamir-i aliyyem muciblerince mucazat-ı meşrualarını icraya ikdam ve dikkat ve levs-i vucud-i mefsedet-aludlarından memleketin tathirine ve ibadullahın teminine bezl-i makderet ve eşkıya-i merkumeye ya bir tarik ile serrişte virilmek veyahud suret-i ahz ve tediblerinde su-i tedbir ve tekasul ve takasir ile maddeyi izm itmek lazım gelür ise sonra bir vecihle cevaba kadir olamayub vahamet ve nedameti tarafiña raci olacağı

muhakkak olmağla ana göre amel ve hareket ve infaz-ı emr-i şerifime musaraat ve keyfiyeti der aliyeme tahrir mubaderet ve bu vesile ile vediatullah olan fukara-i raiyyet ve sukkan-ı memleket hilâf-ı şerî'at-i ğarrâ ve muğâyir-i rızâ edna cevır ve taaddi vukuunu tecvizden ve şakavetde alakası olmayan bi-curm mazlumîne tama ve ğaraz ve nefsaniyete mebni ve hilâf-ı inhaya mubteni azv-i töhmet ve isnad-ı şakavet ile taarruz ve taaddiden beğayet tahaşi ve mucanebet eylemen babında

Fi Evasıt-ı Ş sene 210 (Mayıs ayının başları-1796)

***

Sahife No : 33

Hüküm No : 105

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Ber vech-i muharrer mutesellim-i mûmâ-ileyin arzihâli ba-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 27 N sene 210 (5 Nisan 1796)

Bir sureti

Hudavendigâr Sancağı mutesellimi muma ileyhe

Husus-ı mezkur mukaddema uhdesinden sarf ve tahvil ve vezir-i muşarun ileyhe ihale ve tefviz olunduğu ibaresi terk ile Brusa mutesellimliğinin kendüye ihalesi ancak bu makule eşkıyanın def-i tasallut ve taaddileri kazıyyesine mebni idüğü ve def-i mazâr-ı eşkıyaya ikdam memuriyeti muteferri'âtından olduğu ve muma ileyh (boşluk) Numan Beğın mahsus memur kılındığı beyan olunarak kapucıbaşı ve ayan-ı muma ileyhima ile ittifak iderek infaz-ı emr-i şerife ve icra-i mucazat-ı eşkıyaya dikkat eylemesiçün iktizasına göre

***

Sahife No : 33

Hüküm No : 106

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Bir sureti

Yenişehir-i Brusa ayanı muma ileyhe (boşluk)

Kezalik ibare-i mezkure terk ile kapucıbaşı ve mutesellim-i muma ileyhima ile bil-itifak infaz-ı emr-i şerife musaraat ve icra-i mucazat-ı eşkıyaya say ve dikkat eylemesiçün iktizasına göre

***

Sahife No : 33**Hüküm No** : 107**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Trabzon kadısına hüküm ki

Trabzon sakinlerinden olup bundan akdem su-i hali ihbar ve rufekasıyla hakkında emr-i ali şanınm sadır olan Falcı oğlu Memişin emr-i şerif-i mezkurden yalnız ismi terkin olunub ilam-ı hali muhtevi iş bu emr-i ali şanınm isdar ve irsal olunmuşdur imdi sen ki Mevlana-i muma ileyhsin yalnız merkum Memişin mukaddema sadır olan emr-i ali-i mezkurden ismi terkin olunduğu malumun oldukda emr-i mezkure mebni yalnız merkum Falcı oğlu Memişe taaddi ve rencide olunmamak babında

Fi Evasıt-ı L sene 10 (Nisan ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 34**Hüküm No** : 108**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Hala Rakka ve Diyarbekir Valisi vezirim Seyyid Ali Paşa iclaluhuya hüküm ki

Sen ki vezir-i dirayet-semir-i muşarun ileyhsin bu defa tarafından derbar-ı şevket-kararıma varid olan tahriratında Eyalet-i Rakkadan matlub olan emval-i miriye bekayasının tahsili için sana hitaben peyderpey balası hatt-ı humayunumla muvaşşah maliyeden evamir-i aliyem isdar ve emval-i miriye-i mezkurenin tahsiline ikdamı mucib olmak için Rakka canibine azimetine ruhsatı havi bil-fil sadr-ı azam ve vekil-i mutlakım canibinden mukaddemce tahrirat tesyar olunmuş olmakdan naşi sen dahi muciblerince tarafından ekidul-mazmun buyurulduklar tahrir ve Rakka ve Rumkale ve Birecik taraflarına mubaşirlerle tesyir idüb ancak ol havali ahalilerinin öteden beru emval-i miriyeyi ekl ve bey itmek adet-i melufeleri olup bu ana kadar iktiza iden tedibleri dahi icra olunmadığından şakavetleri gün be-gün muzdad olduğuna bianen tarafından ibas olunan mubaşirleri tehi dest avdet itdirilmiş olmalarıyla matlub olan emval-i miriyenin bir saat evvel itası vacibe-i zimmet idüğünü havi ve sair vesayayı muhtevi tarafından ahali-i merkume tarafına nasihat-nameler irsal olunduğundan başka Rakka Diyarkebire yigirmi otuz saat mesafe olup emvali miriye-i mezkurenin tahsili muzakeresiçün Rakka sukkanından Hamoy Zade Hacı Beğ ve Mufti İbrahim Efendi dimekle meşhur kimesneyi tarafına davet eylediginde emval-i miriye muma ileyhimanın

zimmelerinde kalmış olduğundan azar-ı vahiye serdiyle tarafına gelmeyüb ve gelmeyeceklerini kati beyan itmiş oldukları vel-hasıl Rakkada Hacı Beğ ve muftii mezbur ve naib-i sabık ve Birecikde Deli Ömer ve Rumkaled Halil Paşa biraderi Mehmed Beđin tedibleri icra olunmadıkca emval-i miriye tahsil olunamayacağından ma ada merkumunun sakin oldukları beldeler dahi ihtilalden asude olmayacağı ve merkumun bu defa tarafından irsal olunan nasihat-nameler mezaminini iřđa itmezler ise üzerlerine varub mustehakk oldukları tediblerini icra ve zimmelerinde muterakim olan emval-i miriyenin tahsiline ve sadır olan evamir-i aliyyemin infazına řuru olunmak lazime-i halden olmağla ramazan-ı şarifden mukaddemce hareket ve o misillü havenenin tedib ve tenkillerine say ve ğayret olunacağı ve el haletu hazihi belde-i selase-i mezkurede olan malumul-esami şakiler beldeleri etrafında olan karyeler ahalilerini cebren ve kahren tahrik ve maiyetlerine celb ve senin ol tarafda azimetini istima itdikleri gibi mukabele ve muharebeye tasaddi idecekleri aşıkar olmağla bunların böyle bir hareketleri zuhurunda bi'z-zarûr üzerlerine varılub tedibleri hususuna mubaderet ve tathir-i bilad ve temin-i kulub-ı ibada bezl-i makderet olunmak lazım geleceği ve tarih-i tahriratın günü Rakka canibine nasihatnameler ile irsal olunan tatarın tarafına avdet itmekle virdiği tahrirde balada mezkurul-esami kimesneler mucerred zimmelerine muterakim olan emval-i miriyi virmemek için hakkında ifk ve iftirayı arz ve mahzarlar tertib ve tatarın itmiş oldukları ve gönderdikleri arz ve mahzarları kizb-i sarih olduğu sırran ve alenen tefahhus olundukda tebeyyun ideceği ve bundan ma ada rakka valisi sabık merfû'ı'l-vezâre Mustafa Paşa damet mealihinin Rakkada muterakim olan emval-i miriye bekayası tahsiline memur dergah-ı muallam kapucıbaşılarından mir Mehmed dame mecduhunun hakkında dahi ifk ve iftirayı mutezammin arz ve mahzar irsal itmiş oldukları beyanıyla emval-i miriyenin tahsili ve ahâlî-i beldenin istihsal-i esbab-ı nizamı ve fukara-i raiyyetin kesb-i refah ve asayişi zımında Rakkaya azimetiñe izin ve ruhsat-ı şahanem erzani kılınması hususları ve hususat-ı saire alet-tafsil derc ve tastir olunmuş fi nefsil-emr rakka ahalisi bir muddetden beru valilerine inkıyad ve itaatden rugerdan ve emval-ı miriyenin ekl ve beyini itiyad eyledikleri nümayan olub zimmelerinde vafir emval-i miriye muterakim olmağla her çend muekked evamir-i aliyyem ve mukaddem mubaşirler tesyariyle emval-ı miriye emval-i miriye ve bekayası kendülerden mutalebe olunmakda ise dahi meluf oldukları inad ve muhalefetleri cihetiyle tahsil-i emval-i miriye mumkin olamayub tehvide muhtac oldukları zahir ve bedidar ve mansıbın olan Rakkaya azimete mutteheyyi' olmuşiken ahâlî-i merkume

mecbul oldukları nezd-i berât ve tebriye-i mulûk ve senin ol tarafa azimetiñi men idecek esbaba teşebbus itmeleriyle bu gûne hilâf-ı rıza hareketlerinden iğmaz olursa bade ezin hiçbir valiye inkıyad itmeyecekleri bedihi ve nemüdar ve emval-i miriye'nin tahsili ukde-i te'hîre duçar olacağı zahir ve aşikar olmakdan naşi mukteza-i tahririñ üzere mufti-i merkum ba-işaret-i şeyhul-islam hizmet-i fetvadan hacr olunub kayd kethudañ tarafına gelen tahriratiñda işar ve iltimas olunduğu vechile nefis-i Diyarbekir ile Eyalet-i Diyarbekir dahilinde olan Siverek Kazası erbab-ı harb ve darbının maiyyetiñe memuriyetleriçün başka başka bu defa diger evamir-i aliyyem isdar ve tarafına bas ve tesyar olunmağla aralıkda sekene-i memleket ve fukara-i raiyyet pazede-i huyul-i hasar olmayarak ve bu vesile ile edna mertebe bir ğaile tekevvun idecek halat vukuuna bir dürlü cevaz ve ruhsat gösterilmeyerek o makule evamir-i şerifeme adem-i 'itâ'at ve tahsil-i emval-i miriye muhalefet ve insilâk-ı emniyet-i ahali ve fukara-i raiyyeti mucib olur bağıyane ve zalimane harekete cesaret iden kesanın icra-i tedib ve tenkileriyle emval-i miriye'nin tahsiline tanzim ve tesviye-i umur-ı belde ve iraha-i fukara-i raiyyete ihtimam ve dikkat-i tamm eylemek hususuna irade-i aliyyem taalluk idüb ol babda hatt-ı humayun-ı mehabet-makrunum şeref-yafte-i sudur olmağın memuriyetiñi havi mahsusan iş bu emr-i ali şanın isdar ve memhuren ve mahfiyyen (boş) ile irsal olunmuşdur imdi vedia-i cenab-ı rabb-i izzet olan sekene-i memleket ve fukara-i raiyyetin her halde istihsal-i esbab-ı emn ve istirahatlerine ve emval-i miriye'nin lazım gelenlerden ala eyyi halin tahsiline ikdam ve o makulelerin ber mukteza-i şer-i mutahhara mustehakk oldukları tedibatın icrasıyla memleket-i padişahanemin nizam-ı kadîminin hey'et-i asliyesine iz'acı hususuna say-i ma la kelam olunmak ahs ve mutalib-i daveranem idüğü malum-ı ğayret-i melzumuñ oldukda ber vech-i meşruh amel ve harekete bezl ve say ve kudret ve bu vesile ile aralıkda bi-curm ehl-i ırz makulesini ve sukkan-ı memleket ve fukara-i raiyyetden bir ferde ğaraz ve tama ve ashab-ı ağrazın hilâf-ı inhalarına mebni vesail-i saire mebnî zinhar ve zinhar mezalim ve taaddi vukuuna iradet-i ruhsatdan ve bir güne ğaile tahaddus idecek nâ-mulâyim haletden gayetul-gaye tahaşi ve mucanebet (çizik) ve senden memul ve muntazır-ı şehriyaranem olan ğâye-i kâr-âğâhı ve dirayeti bu babda iraz ve izhar iderek hakkıñda derkar olan husn-i teveccuh-i daveranemin tezayudunu müstelzim olur atvar-ı memdûha vücuda getürmege bezl-i ve hasl ve say ve liyakat ve her halde bi-tıbk-ı rıza harekete ve tahsil-i rıza-i meyan-iktiza-i mulukaneme sarf-ı nakdiye-i kudret ve keyfiyeti der aliyyeme tahrir ve işara mubaderet eylemen babında

Fi Evasıt-ı N sene 210 (Mart ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 34**Hüküm No** : 109**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Amed Mollasına ve Diyarbekir Kazasının ayan ve vucuh-i belde ve zâbitân ve iş erleri zide kadruhuma hüküm ki

Hala Diyarbekir ve Rakka Valisi vezirim Seyyid Ali Paşa iclaluhu bu defa Rakka nizamını ve bekaya-i emval-i miriye nin tahsiline ve bu babda izhar-ı suret-i muhalefet ve bağıyane harekete cesaret idenlerin tedibleri hususuna taraf-ı şahanemden hassaten memur ve tayin kılınub muşarun ileyhın ber vefk-i matlub infaz-ı emr ve irade-i aliyyemde nakdiye-i pâzû-i memuriyetini mucib olur esbabın istihsaline ikdam lazımeden olmağla ledel-hace Nefs-i Diyarbekir Kazası harb ve darb erbabının maiyet-i muşarun ileyhde mevcut bulunub emr ve reyine (çizik) mutabaat iderek tayin ve istihdam ideceği hidematın ifasına sarf-ı makderet eylemek üzere memur kılınmalarına irade-i aliyyem taalluk itmegin hassaten iş bu emr-i şerifim isdar ve muşarun ileyh tarafından (boş) ile irsal olunmuşdur imdi taraf-ı devlet-i aliyyemden muşarun ileyhın uhdesine muhavvel olan hususat-ı muhimme-i mezkurenin ber tıbk-ı memul tediyesi ve evamir-i aliyyemin tenfiz ve icrası zımında Nefs-i Diyarbekir Kazası erbab-ı harb ve darbının ledel-hace maiyet-i muşarun ileyhe ityan-i vucud eylemek üzere memuriyetleri hususuna irade-i daveranem taalluk itmiş olduğu siz ki Mevlana ve sair muma ileyhimsiz malumunuz oldukda ber vech-i meşruh iş bu emr-i şerifim canib-i muşarun ileyhden ledel-vurud bu babda mukteza-i tahrir ve tenbihi üzere hareket ve derhal diyarbekir kazasının harb ve darb erbabını bil-ittifak yerlerinden ihrac ile maiyet-i muşarun ileyhe isbat-i vucud ve emr ve reyile tayin ve istihdam eylediği hidematın tediyesine ikdam ve bezl-i mechud eylemek üzere acaleten sevk ve tesyîle kemal-i say ve gayret ve bu emr-i ehemde sermu kusur ve rahavet ile mustehakk-ı eşedd-i ikab-ı padişahanem olmakdan gayetul-ğaye tahaşi ve mucanebet eylemeniz babında

Fi Evasıt-ı N sene 210 (Ramazan ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 34**Hüküm No** : 110**Tarihi** : H. 1210/M. 1796**Bir sureti**

Eyalet-i Diyarbekirde vaki Siverek Kazası naibine ve ayan ve saire

Kaza-i mezkurun erbab-ı harb ve darbı kezalik maiyet-i muşarun ileyhe memur kılındıklarını muhtevi ber vech-i meşruh

***

Sahife No : 35**Hüküm No** : 111**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Aydın muhassılı Kara Osman Zade Hacı Mehmed zide mecduhuya hüküm ki

Sen ki muhassıl-ı muma ileyhsin bu defa tarafından derbar-ı şevket-kararıma varid olan tahrirat ve yenişehir-i aydın naibinin ilamı mefhumunda aydın sancağı kazalarından Yenişehir-i aydın kazasına tabi olup babu's-saadeti's-şerifem ağası nezaretinde olan evkafdan yenice karyesi sakinlerinden ve zümre-i erazilden Canor ve rufekasından Müezzîn oğlu Mustafa ve Hüseyin ve Süleyman ve İsa oğulları İsmail ve Mustafa ve Ali ve Şeyh Mehmed oğlu ve Dereli Mehmed ve Camus oğlu Süleyman ve Mehmed ve Ormancı oğlu Hasan ve Efendi oğlu Ahmed nam şakiler kendü hallerinde olmayub daima hetk-i 'a'râz ve ğasb-ı emval misillü mefsedet ve şakaveti adet eylediginden ğayrı karye-i mezbureden mutevelli oğlu nam mazlumu leyle-i ramazan-ı şerifde bi-ğayr-i hakk katl ve idam ve zabitleri üzerine hücum eylediklerinden zabıt-i merkum dahi havf-ı can ile firar itmiş oldukları ve eşya-i merkumenin şer ve mazarratlarından karye-i mezbure ahalisinin emn ve rahatları meslub olduğu tahrir ve inba ve mezburların def ve refleri babında emr-i şerifim suduru istida olunmuş eyalat ve elviyeye ve bi-tahsis bu makule havâssdan olan mahalle vulât ve muhassıl cânibinden maksud zabt ve rabt-ı memleket ve ahz ve tedib-i erbab-ı şakavet ve iraha-i fukara-i raiyyet hususlarına zikkat ğarazına mebni idüğü zahir ve sen ki muma ileyhsin sana bilvucuh vusûk ve itimad derkar olub bu misillü eşkıyanın ahz ve şeran lazım gelen tedib ve temdir ve siyasetlerinin icrası bu tarafa tahrire hacet olmayub heman muktezasını ifa ve ba'dehû keyfiyeti ihbar ve inha eylemek memuriyetin lazimesinden idüğü bahir olmakla tenbihen ve ifhamen iş bu emr-i şerifim isdar ve irsal olunmuşdur imdi sana

vucuhla vusûk ve itimad-ı şahanem derkâr olmağla taht-ı hukumetiñde bu makule hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve munafî-i rızâ-i fukara-i raiyyet ve sukkan-ı memlekete isal-i hasaret ve mazarrata cesaret iden eşkıyanın ahz ve şeran lazım gelen tedib ve tedmîr ve siyasetlerinin icrasında bu tarafa hacet olduğı ve heman şeran mukteza-i tediblerinin ifası ve badehu keyfiyetin der aliyyeme tahrir ve inba olmasını memuriyetin muktezasından idüğü malumun oldukda ber minval-i muharrer o makule ğasb-ı emval ve izrar-ı ahali ve raayaya mutecasir olan eşkıyanın beher hal ahz ve şeran hakkında lazım gelen tedib ve siyasetin icrası ol tarafa tahrir talik eylemeyüb heman muktezasını ifa ve badehu keyfiyeti der aliyyeme tahrir ve inhaya mubaderet ve lakin bu bahane ile şakavetde alaka ve medhali olmayan bi curm mazlûmîne celb-i mal daiyesine veyahud icra-i nefsanियete mebni hilâf-ı şer-i şerif ve muğayir-i emr sermu taaddi vukua gelmekden ğayetul-ğaye hazer ve mubaadet eylemen babında

Fi Evail-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 35

Hüküm No : 112

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Mu'ahharan dahi emr-i 'âlî yazılmışdır

Fî Evâ'il-i ZA sene 211 (Mayıs ayın başları-1797)

Selanik sekenesinden Alizor oğlu abdurrahman zide kadruhuya hüküm ki

Sen ki muma ileyhsin bundan akdemce hilâf-ı rıza harekete ibtidarın hasebiyle hakkıñda ferman-kaza-cereyanım isdar olunmuşidi el haletu hazihi hala Rumili valisi ve tenkil-i eşkıyaya memur vezirim el hacc Mehmed hakkı paşa iclaluhu tarafından bu defa derbar-ı merhamet-medarıma varid olan tahrirat hulasasından maiyet-i muşarun ileyhde askerin lüzumu derkar olmakdan naşi iki yüz nefer asker ile serian hareket ve maiyet-i muşarun ileyhe vusul ve hidemat-i lazime ibrazına bezl-i mechud eylemek için taraf-ı muşarun ileyhden tarafıña buyuruldu bas ve tesyir olunmuş olduğundan bahisle curmuñ afv ve itlak olunmañ hususu tahrir ve iltimas eyledigine binaen muşarun ileyhin tahriri üzere iki yüz nefer adam ile serian maiyet-i muşarun ileyhe gelmek üzere afv ve itlak olunmañ fermanım olmağın imdi sen ki muma ileyhsin vaki olan curmuñ afv olunur makuleden değıl iken afvıñ hususu mucerred muşarun ileyhin tahrir ve iltimasına ve senin bir an akdem maiyet-i muşarun ileyhe varub emr ve reyi üzere ez-dil ü can ibraz-i

husn-i hitamet eylemeñ şartıyla idüğü malumun oldukda şart-ı avfiñ üzre iki yüz nefer güzide ve muntehir asker tedaruk ve serian ve acilen hareket ve maiyet-i muşarun ileyhe vusul ve luhuka mubaderet ve emr ve reyine mutabaat birle hidemat-ı muberrâ'ât izharıyla esâet-i sabıkañı imhaya bezl-i vus' ve kudret eylemen babında

Fi Evail-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 35

Hüküm No : 113

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Dergah-ı muallam kapucubaşlarından bozok sancağı mutasarrıfı cebbar zade mir Süleyman dame mecduhuya hüküm ki

Ayaş kazasında mukaddema mufti olan Abdulhalim nam kimesne enva-ı mezalim ve taaddiyata ibtidar ve ihtilal-i beldeyi mucib ve nice kıtâl vukuunu mustevcib olur atvara ictisar itmiş olduğu ve iki yüzden mutecaviz sekban istihdam eylediği ve şerr ve mekrinden fukara-i raiyyetin emn ve rahatları meslub idüğü ve ayanlık daiyesiyle gerek mezkur Abdulhalim ve gerek kaza-i mezbur sakinlerinden Süleyman Alemdar ve tokmak oğlu dimekle maruf şakiler tarafeyn olub erazil taifesini başlarına cem ve aralık aralık birbirleriyle muharebeye tasaddi ve nice bi-curm mazlumini bi-la mucib katl iderek kanğısı ğalib olur ise kazayı zabt ve mesarifim vardır deyu derhal kendü nefsleriçün otuz kırk kise akçe tevzi eyledikleri tahkik olunmaktan naşi mezbur Abdulhalim hizmet-i fetvadan hacr ve fi-ma-bad dahi derun-ı kazaya ayak basdırılmamak üzre kayseriye kazasına kala-bendi başka ve merkuman Süleyman Alemdar ve tokmak oğlu dahi fi ma bad derun-ı kazaya uğradılmamak üzre kaza-i mezburun taht-ı nizama rabt ve vakit gelür ise ve ne mahallde bulunurlar ise ahz ve mucazaları icrasiçün sana hitaben başka sadır olan evamir-i aliyem ledel-vusul tarafınızdan kaza-i mezbure voyvoda nasb ve irsdal olundukda eşkıya-i merkumenin cemiyetleri perişan ve kendüleri dahi firar eylediği ve merkum Abdulhalim ayaş kasabasının hanedanlarından Hacı inayet zade Mehmed ağa ve hacı dede zade hafız hasan efendi ve seyyid Mehmed ağa dimekle maruf kimesneler ile sair malumul-eşhas kesanın hanelerini basub emval ve eşyaların nehb ve ğaret itmiş olub bu defa firar eylediklerinden erbab-ı hukukun hakları muattal kaldığı bundan akdem tarafından ba tahrirat ledel-inha firari-i merkum abdulhalimin ne makule ve ne mikdarda duyunu kimleredir ve ne kadardır evvel-emirde marifet-i şer ve cümle marifetiyle tashih ve

tahkik ve defteri der aliyeme irsal olunub badehu ne vecihle emr-i şerifim sudur olur ise mucibiyle amel ve hareket olunmak babında iş bu sene-i mubareke evahir-i recebinde ayaş kasbasına ve voyvodasına hitaben emr-i şerifim isdar ve irsal olunmuş idi el haletu hazihi tarafından ve ayaş kadısı ve voyvodası caniblerinden der aliyeme varid olan ilam ve tahrirat mazmununda ber minval-i muharrer sudur iden emr-i şerifim mucibince firari-i merkumun emval-i mevcudesi ve duyunu teftiş olundukda bu esnada beğbazarı sakinlerinden Cin Bekir oğlu Mustafanın fuzuli zabt eylediği bin ruus ağnam ve keçi ve bir nefer cariyesinden ma ada mezbur Abdulhalimin ber vech-i tahmin yigirmi bin altı yüz yigirmi iki ğuruşluk emval ve on bir bin ğuruş duyunu sebt ve tahrir ve muza defteri irsal olunduğu ve mezbur Abdulhalimin eşyası tahririne mubaşeret ve ağnamı ta'dâd için kıbel-i şerden adam irsal olundukda merkum Cin oğlu Mustafa bir mikdar süvari ile mezbur Abdulhalimin koyun kethudası abdurrahman ve hasan nam kimesneleri getirüb kıbel-i şerden mursel adamlar ile muharebe ve tard ile ağnam-ı mezkureyi beğbazarı toprağına sevk eyledigine binaen ağnamın ta'dâdı mumkin olmadığı ve mezkur Cin oğlu Mustafa ile Boryek kazasında adalı Mehmed nam şakilerin zaman-ı vafireden beru ayaş kazası ahalisine isal-i hasar ve enva-ı mezalime ibtidar üzre olmalarıyla merkumanın def-i tasallutları ahali-i kaza-i mezburun niyazları idüğü dere ve işar olunmuş balada mastur olan emval ve hayevanat-ı saireleriçün maliye tarafından diger emr-i şerifim isdar olunmuş olmağla mucibince hareket ve zikr olunan şakilerin dahi ala eyyi hal üslub-ı hakimaneyeye riayet olunarak def-i şakavet ve taaddileri emrine ihtimam ve dikkat olunmak fermanım olmağın tekiden ve ihtimamen iş bu emr-i şerifim isdar ve irsal olunmuşdur imdi emval ve hayevanat-ı salifetul-beyan için başka surdur iden emr-i şerifim mucibince amel ve hareket ve eşkıya-i mezkumenin dahi üslub-ı hakimaneyeye riayet olunarak ala eyyi hal def-i şakavet ve taaddileriyle fukara-i raiyyet ve sukkan-ı memleketin tahsil-i emniyet ve istirahatleri matlub-ı husrevanem olduğu sn ki mir-i muma ileyhsin malumun oldukda ber vech-i meşruh maliye canibinden sadır olan emr-i munifim mantuku üzre amel ve hareket ve zikr olunan şakilerin dahi üslub-ı hakimaneyeye riayet iderek ve bu vesile ile fukara-i raiyyete hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve munafî-i rıza sermu taaddi vukua gelmeyerek ala eyyi hal def-i şakavet ve mazarratları mezid-i say ve ikdam ve hilafından tahaşi ve ittika-i tamm eylemen babında

Fi Evail-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

Paşa-i merkumun mubâşeretiyle Ramazan'ın beşinci günü vusul ve devam-i umru devlet-i padişahi ed'iyesine muvazabat üzre olduğunu natık Sakız naibinin varid olan ilam ve paşa-i muma ileyhın iki kıta kaimesi mefhumu ba-ferman şerh virildi

Fî 9 L sene 210 (17 Nisan 1796)

Selanikde ikametiçün emr-i ali yazıldı

Fî Evâsıt-ı R sene 211 (Ekim ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 36

Hüküm No : 114

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Bu defa vezareti refiyle mutekaiden sakızda ikamete memur kılınan seyyid Mustafa paşa damet mealihiye ve dergah-ı muallam gediklülerinden olub paşa-i muma ileyhi savb-ı memuriyete isale der aliyemde mubaşir tayin olunan Osman zide mecduhuya hüküm ki

Sen ki paşa-i muma ileyhsin kurb ve civar-ı saltanat-ı seniyyemde vaki Filibe ve Edirne havalisinde dağlu eşkiyasının ğaleyanı ve Rumili taraflarının nizamına halel-tareyânı hasebiyle devlet-i aliyemin hidemat-ı cesimesinde kesb-i şöhet ve şan ve tahsil-i menzilde ve mekân itmiş rical-i saltanat-ı seniyyemin emekdarlara sadakat ünvanından emr ve idare-i devlete vâkıf ve murad ve mezâyâ ve kazâyâ-i saltanata arif birinin rutbe-i vala-i vezaret ve Rumili eyaleti ihsan ve inayeti ile bu hatb-ı cesim ve emr-i azime memuriyeti vedia-i hafiza-i dirayeti olmak üzre tayini ile istiklal ve ruhsatı keyfiyeti lazım ve lâ-budd olmakdan naşi bu defa kendüye rutbe-i vala-i vezaret ihsan-ı şahanem olan vezirim el hacc Mehmed hakkı paşa iclaluhuya Rumili eyaleti tevcihiyle iş bu hatb-ı cesime meuriyetle irade-i aliyeye-i şahanem taalluk idüb hasbel-vakt vel-hal senin ref-i vezaretin ile Rumili tarafından hareket ve doğru gelüb sakız ceziresinde ikamet ve devam-ı umr ve devletim ediyesine muvazabat ve vusulünü tahrir ve işara mubaderetin fermanım olmağın hassaten iş bu emr-i şerifim isdar ve mubaşir-i muma ileyh ile irsal olunmuşdur imdi keyfiyet-i memuriyetin malumun oldukda olduğun mahallden fekk-i rabıta-i firar ve doğru sakıza gelüb munasib bir mahallda ikamete ibtidar ve vusulünü mubaşir-i muma ileyh ile der aliyeme tahrir ve işar eylesün ve sen ki mubaşir-i muma ileyhsin sen dahi mukteza-i memuriyetin üzre paşa-i muma ileyhi bulunduğu mahallden kaldırub esna-i rahda esbab-ı refah ve istirahatı istihsaline ikdam iderek sakıza isal ile vusulünü muşir tahrirat ahzıyla der aliyeme avdet ve

tekmil-i emr-i mubaşeretine bezl ve say ve miknet ve kusur ve rahavetden tahaşi ve mucanebet eylemen babında

Fi Evail-i N sene 210 (Mart ayının ortaları 1796)

***

Sahife No : 36

Hüküm No : 115

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Eyalet-i Diyarbekirde vaki Siverek kazası naibine ve ayan ve vucuh-ı belde ve iş erlerine hüküm ki

Rakka ahalişi zimmetlerinde bir muddetden beru bekaya kalan emval-i miriyenin tahsiline ve bu babda izhar-ı suret-i muhalefet ve bağıyane harekete cesaret idenlerin tedibleri hususuna sabıkan diyarbekir ve hala rakka ve Anadolu valisi vezirim Seyyid ali paşa iclaluhu memur ve tayin kılınub muşarun ileyhın ber vefk-ı matlub infaz-ı emr ve irade-i aliyyemde takviye-i pâzû-i memuriyetini mucib olur esbabın istihsaline ikdam lazimedem olduğuna binaen ledel-hace Siverek kazasının harb ve darb erbabı muşarun ileyh maiyetinde isbat-ı vucud ve emr ve reyine mutabaat ve tayin ve istihdam ideceği hidematın ifasına sarf ve say-i na-ma'dûd eylemek üzre bundan akdem emr-i şerifim sadır olmuşıdi bu defa hasbel-iktiza diyarbekir eyaleti sabıkan mısır valisi vezirim el hacc Salih paşa iclaluhuya tevcih ve Anadolu eyaleti ilhakıyla rakka eyaleti kemâ kâne muşarun ileyh ali paşa iclaluhuya tevcih ve uhdesinde ibkâ ve takrir ve yine rakkanın nizamına ve emval-i miriyenin cem ve tahsiline olan memuriyeti tekid olunmakdan naşi siz ki Mevlana ve ayan ve sair muma ileyhimsiz mukaddema sadır olan emr-i şerifim mantuku üzre ledel-hace kaza-i mezburun harb ve darb erbabını canib-i muşarun ileyhe irişdirmege sarf-ı kudret eylemeniz fermanım olmağın ilamen ve tekiden iş bu emr-i ali şanın isdar ve (boş) ile irsal olunmuşdur imdi muşarun ileyhın uhdesine muhavvel olan umur-ı muhimme der aliyyemin ber vefk-ı memul ruyet ve temşiyeti ve evamir-i aliyyemin infaz ve icrası zımnında ledel-hace kaza-i mezburun harb ve darbının muşarun ileyh maiyetinde isbat-ı vucud eylemeleri matlub-ı şahanem olduğu siz ki Mevlana ve ayan ve sair muma ileyhimsiz malumunuz oldukda ber minval-i muharrer muşarun ileyhın bu babda tahrir ve tenbihen ve mukaddema sadır olan emr-i ali şanın mefhumu üzre amel ve hareket ve derhal kaza-i mezburun harb ve darb erbabı bil-ittifak yerlerinden tahrik ve maiyet-i muşarun ileyhde isbat-ı vucud-birle emr ve reyine mutabaat ve tayin ve istihdam eylediği hidematın tediyesinde kusur vukuundan

mubaadet eylemek üzere acaleten irsal ve tesyirleri emrine kemal-i ihtimam ve dikkat ve bu babda muğayir-i tenbih ve munafi-i rıza vaz ve halatı tecviz ile mazhar-ı itab ve ikab-ı muşedded-i ve şahanem olmakdan ittika ve mucanebet eylemeniz babında

Fi Evail-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 36

Hüküm No : 116

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Bir sureti

Amed mollasına ve diyarbakir kazasının ayan ve vucuh-i belde ve zâbitân ve iş erlerine Nefs-i diyarbakirin harb ve darb erbabı kezalik maiyet-i muşarun ileyhe gitmek üzere Ber vech-i meşruh

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 117

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Hala rakka valisi olub bu defa Anadolu eyaleti dahi ilhakan kendüye tevcih ve ihsan olunan vezirim seyyid ali paşa iclaluhuya hüküm ki

Sen ki vezir-i dirayet-semir-i muşarun ileyhısın vuzera-i izam sutûde-musîr ve vukela-i fiham merziyyu'l-eserim beynderinde ruşd ve ru'yet ve kâr-âgâhi ve dirayet ile şöhret-şiar olub bu ana kadar muhavvel-i uhde-i hamiyetin kılınan hidemat-ı saltanat-ı seniyyemin ber-vefk-ı merâm te'diye ve tesviyesinde bezl-i cell-i miknet idegeldiğiñ bedihi ve aşikar ve bade ezin dahi senden rıza-i meyamin-iktiza-i daveraneme muvafik ve vakt ve hal iktizasına mutabık atvar-ı akılane ve harekât-ı dirâyet-mendâne zuhuru memul ve meczum-i padişahanem olduğu mustağni-i anil-işar olduğuna binaen avatıf-ı aliyye-i şahane ve avarif-i behiyye-i tacdaranemden şeref-yafte-i sudur olan hatt-ı humayun-ı inayet-makrunum mucibince Anadolu eyalet, dahi Rakka'ya ilhakan sana tevcih ve ihsan-ı şehriyaranem olmağla sen kema kane rakkada ikamet ve diger emr-i şerifemle mufavvaz-i duş-i istihalin kılınan mehâmm-ı lâzimu'l-ihtimâmın ber vefk-i matlub tesviye ve tanzimine ihtimam ve dikkat ve Anadolu eyaletini dahi tarafından ra'âyâ-perver ve mucerrebul-etvar bir mutesellim ile zabta mubaderet ve ahali ve sekenesinin esbab-ı refah ve istirahatleri istihsaline bezl-i makderet ve bir maddede edna mertebe kusur ve rahavet vukuundan ittika ve mubaadet eylemen fermanım

olmağın memuriyetini havi iş bu emr-i şerifim isdar ve tevcih-i hukm-i munifime matviyyen (boş) ile irsal olunmuşdur imdi keyfiyet-i memuriyetin malum-ı ğayret-i melzumun ber vech-i meşruh amel ve harekete kıyam ve musaraat ve himayet ve siyanet-i sekene ve raiyyet ve def ve ref-i erbab-ı fesad ve şakavet hususlarına bezl-i makderet ve Anadolu eyaletini dahi dindar ve mustakimul-etvar mutesellim nasbıyla zabt ve ahali ve sekenesinin vucuh-i mezalim ve taaddiyatdan vikayetleriyle istihsal-i esbab-ı refah ve istirahatleri emrine bezl ve say ve kudret ve diger sudur iden evamir-i şerifemle rakka tarafında ruyeti muhavvel-i uhde-i hamiyetin kılınan kâffe-i mehâmm-i matlubenin ber vefkıl-ahval tediyesi ve tanzimlerine sarf-ı ba-re'y-i liyakat ve senden emul ve muntazır-ı hidivanem olan asar-ı ruşd ve ruyet ve kâr-ı agahı ve dirayeti ibraz ve izhar ile hakkında derkar olan husn-i teveccuhat-i şahanemin tezayudunu mucib olur etvar-ı memduha ve harekât-ı makbule vucuda getürmege ve her halde meşkurul-msai olmağa mezid-i say ve ğayret ve bir maddede edna mertebe nâ-mulâyim vaz' ve halet vukua gelmemesi emrine ve her halde taraf-ı humayunum için isticlab-ı daavat-ı Hayriye-i fukaraya bezl ve kudret ve lazimul-inha ehval ve asarı peyderpey der aliyyeme tahrir ve işaret eylemen babında

Fi Evail-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 118

Tarihi : 15 Zilkadde 210 [22 Mayıs 1796]

Mesfûrun hakkında vukû' bulan inhâ nefsâniyyet ve adâvetden nâsî i'lâm ve mahzarda ve gidüb gelen mubâşirin takrîrinden numâyân olduğuna mebnî sâdır olan fermân-ı 'âlî mubeyyizi iş bu emrin kaydı emrin kaydı terkîn ve i'lâm-ı hâli muhtevî bâ-fermân-ı 'âlî yazıldı

Fî 15 ZA sene 210 (22 Mayıs 1796)

Ziştovi naibine ve ziştovi voyvodasına ve zikri ati hususa der aliyyemden mahsus mubaşir tayini ve tesyir kılınan (boş) zide kadruhumayahüküm ki

Ziştovi ra'âyâ ve tucçarından Papas Kılarya dimekle Nikol nam zimmi altmışlığı yetmiş ve ğuruşu kırk sekiz pareye kadar eşya misillü mubayaa ve çuval çuval diyar-ı ecanibe irsal itmekte olub ve bundan üç mah mukaddem kati vafir ağır akçe cem ve karındaşı ile gönderdiği ve on iki çuval pirinç derununda ara torbalarıyla vaz ve hafiyyeten ibas ve bir taraftan dahi muteakıben tesyar eylediği (...) akçesinin değer

altmış iki pareye iken yüz yigirmi ve yüz on ve kâh yüz pareye virdiginden ma-ada kalpazanlık dahi adet-i melufesi olduğu tarafına ihbar olunduğu hâlâ darbhane-i amirem nazırı mir Mustafa İffet dame mecduhu ba-takrir inha ve habaset-kâr-ı mersumun mubaşir marifetiyle edevât ve âlât ve nukûd-i mevcûdesiyle ahz ve der aliyyeme ihzârı babında emr-i şerifim sudurunu istida itmekden naşı vech-i meşruh üzre amel olunmak fermanım olmağın imdi sen ki mubaşir-i muma ileyhsin der aliyyemden hareket ve seyr-i seri ile zıştoviye varub doğru mahkemeye nuzul-birle naib ve voyvoda-i muma ileyhimaya bir dakika ruhsat ve aram vormeyerek bağıteten habaset-kar-ı mersumun olduğu hane ve adalarını basub sikke ve âlâtı ve meskûk ve sair sermaye-i mevcudesi her ne ise bir akçe ve bir hilâli mektûm kalmayarak zabt ve temhîr idüb naib ve voyvoda-i muma ileyhimaya marifetiyle ahz ve sair maiyetleri var ise anları dahi tecessus ve tahkik ve serian ve acilen der aliyyeme isal ve ihzâra damen-i der-meyan-i ğayret ve maazallahi Teala mikdarf-ı zerre munafî ve istikamet-i harekete cesaretle mazhar-ı akab-ı mulukanem olmakdan nefsiñi siyanet eylesün ve siz ki Mevlana ve voyvoda-i muma ileyhimasız siz dahi mazmun-ı emr-i şerifimi mutalaa ve gereği gibi mulahaza-birle mubaşir- muma ileyhi mahkemeye ledel-vusul mersumun tarafına hafi ve celi bir vecihle serişte vormeyerek der-akab mubaşir-i muma ileyh ile mersumun hane ve odaların basub kalpazan âlâtı ve sikke ve meskûk akçe ve sair sermayesini zabt ve temhir ve mubaşir-i muma ileyh mai,yetiyle deraliyyeme isal ve ihzara ikdam ve dikkat ve yolları tasaddi ğailesi çekilmeyecek vesail ve esbabı istihsale mezid-i say ve ğayret ve hilâf-ı rıza ve muğayir-i irade-i şahanem hareketiniz ihbar olunmak lazım gelür ise sizin selamet ve necatınız mutasavver olmayub vehameti muşahede ideceğiniz muhakkak olmağla ana göre amel ve hareket ve hilafından mubaadet eylemeniz babında

Fi Evahir-i L sene 210 (Mayıs ayının başları-1796)

***

Sahife No : 37

Hüküm No : 119

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Muşârun ileyh ber-mûcib-i emr-i 'âlî Tekfurdağı nâibine ve mubâyâ'acı İsmail ağaya ve Selim Mehmed Haseki buyuruldu ve bi'-tahrir Mataracı (...) Es-Seyyid Ahmed ile irsal olundukda Nemişan oğlu Mustafa Alemdar ve Hacı Seyyid oğlu (...) Hacı Ahmed ele getirülüüb cezaları tertib olunub mâ-'adâsı firâr itmekle ba'de't-tecessus ele gir dükten cezaları tertib olunacağına muş'ir vârid olan i'lâm-ı takdim

olduğundan maktûl-i mezbûr Hacı Ahmed'in Tekfurdağı'nda iki çiftliği ve ba'zı eşyâ-i metrûkesinden mâ-'adâ (...) varılmış deyu istimâ' olunduğunda tahrir ve temhir için buyuruldu tahrîr olunmağla ne cihetle irâde buyurulur ise olunmuş (...) ve sonradan gelen zimmî-i mersûm âsitânede

Fi Evail 7(boş) Sene 210(1795-1796)

Hâlâ Rumili valisi ve bi'l-istiklâl Dağlı eşkıyası istîsâline memur vezîrim 'El-Hâcc Mehmed hakkı paşa 'iclâluhûya hüküm ki

Tekfur dağı sukkânından eşkıyâ' zümresinden Nalband Osman oğlu Ahmed ve Nemişan oğlu Mustafa Alemdar ve Metrisci oğlu İbrahim ve Deli Saka'nın karındaşı Süleyman nam şakâvet-pîşeler ile Edirneli Kostanti zimmi bir muddetden beru hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ ve muğâyir-i rızâ harekât-ı bâğiyâneye 'ictirâ' ve esvâk ve pazarda ve ra'âyâ mahallâtında alet-i harb ile geşt ü güzâr ve ve hukkâm ve zâbitâna adem-i 'itâ'at ve ra'âyâ tâ'ifesinin menzillerine duhûl ve hetk-i 'a'râza cesaret eyledikleri cihetden bi'd-defa'ât kendülere nush ve bend olundukda bir vecihle 'isğa itmeyüb mel'anet-i sâbıklarında 'isrâr eyledikleri bundan akdem bâ-'i'lâm ve mahzar ve tahrîrât lede'l-'inhâ beş nefer merkûmûnun mucâzâtı 'icrâsiçün başka ve yine Tekfurdağı sâkinlerinden Hacı Said oğlu Hamamcı Hacı Ahmed nan şahsın dahi sû'-i 'ef'âli tahkîk olunduğuna binâ'en merkûmun Mağosa'ya nefy ve 'iclâsiçün başka 'evâmîr-i şerîfem 'isdâr ve tesyâr olunmuşidi 'el-hâletu hâzihî gerek bâlâda mezkûr beş nefer şakâvet-kârların ve gerek Hamamcı Hacı Ahmed'in şimdiye kadar itmedikleri fazâhat kalmayub katl-i nufûs ve ğasb-i 'emvâl ve hetk-i 'a'râz ve 'ihtilâl-i kazâya dâ'ir nice nice harekât-ı şakâvet-kârâneye 'ibtidâr eyledikleri bi'l-'ihtiyâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub bu makûle muzırr-ı 'ibâd ve sâ'î bi'l-fesâd olan altı nefer merkûmûnun 'icrâ'-i te'dîbât-ı lâyikalarıyla te'mîn-i 'ibâd hususuna 'i'tinâ lunmak lâzimedden olmakdan nâşî sen ki vezîr-i muşârun-'ileyhsin mârru'z-zikr altı nefer şakâvet-pîşeleri ma'rifetinle 'ahz ve 'ibraten li'l-ğayr-i mucâzât-ı meşrû'alarını 'icrâya 'ikdâm ve dikkat eylemen fermanım olmağın iş bu 'emr-i şerîfim 'isdâr ve memhûren ve mektûmen (boş) ile 'irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer merkûmûnu 'alâ-eyyi-hâl 'ahz ve zâbitleri ma'rifetiyle mucâzât-ı meşrû'alarını 'icrâ'-birle şerr ve mazarratlarından 'ahâlî ve fukarânın tahlîsine sa'y üzre ve keyfiyeti der-'aliyyeme tahrîr ve 'inhâ ve bu vesîle ile bî-curm makûlesine hilâf-ı Şerî'at-i Ğarrâ' ve muğâyir-i rızâ ta'addî ve rencide vukû'undan 'ittikâ' eylemen bâbında

Fî-'Evâ'il-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

olduğundan başka iki nefer firâri dahi Asitânedede olduğunun temhîr-i kâ'imededen sonra cevabdan gelüb a'yânı Asitâne'de olmağla aña tenbîh (...) tashîh idebileceğini ve Hâcî Ahmed'den ma'adası firâr ettikten sonra Mustafa Alemdar ve Metrisci Oğlu İbrahim hafiyeten gelüp gitmeye başlayub rufekâsını celb için sûrî müsâmaha gösterilmişiken mübâşeretinin kesret (...) emr-i ve şerîf hâvfa zâhib olub firâr eyledikleri ve mezbûr Hâcî Ahmed'in mahalle ve ahâlisinden olmak takribiyle mezbûr İbrahim kefil olub ve Mustafa Alemdâr mukaddemâ mahalleleri ahâlileri kefil olub ve mezbûrân Ahmed ve Süleyman ve zimmi-i mesfûra kimesne kefil olmayub ve tahrir vaktinde anlar medîne-i mezburede de ne mevcut olmalarıyla ihtimâmen her birinin menzilleri ve mazanne olan yerleri bi'l-ittifâk basdırılıub bulunmadıkları ve el-yevm ol-etafda kazâ ve memerr olan mahaller alenen ademler ta'yîniyle tecessüs ve tefahhus olunmak üzere idükde ve mahbûs olan tekrar Edirne'ye ihzâr olan maslahatta şirret havâdisinin intişârı lâzım olduğundan tertîb-i cezâ olunacakların ve merkum Nemişan oğlu Mustafa Alemdar nisvak sûretiyle pinhân olduğu haber alunub ahz ve cezâsı tertib olunduğunda ve herkesin kefalet (...) takribiyle menkul melzun 'avrat kılığına girmişken bir (...) bulunmadığından yakayı ele virüb

***

Sahife No : 38

Hüküm No : 120

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Muşârun ileyh Ali Paşa'nın tahrîr ve inhâsına mebnî merkûm Hacı Mehmed (...) Beğ'in ismi terkîn ve itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır

Fî 17 R sene 211 (20 Ekim 1796)

Rakka valisi olub bu defa Anadolu eyaleti dahi ilhâkan kendüye tevcih ve ihsan olunan vezir seyyid ali paşaya hüküm ki

Eyâlet-i Rakka'dan matlub olan emval-i miriye bekayasının tahsili için sudur iden evamir-i şerifem muciblerince tarafından ekîdu'l-mazmûn buyuruldılar ve rakka ve rumkale ve Birecik taraflarına mubaşirler ile ba's tesyar olunub ancak ol havali ahâlisinin öteden beru emvali miriyeyi ekl ve bey' itmek âdet-i me'lûfeleri olduğundan ve bu ana kadar iktiza iden tedibleri dahi icra olunmadığından şakavetleri gün be-gün muzdâd olmakda idüğü ve 'emvâl-i mîriye-i mezkûrenin tahsîli muzâkeresiçün Rakka sukkânından Hamoy-Zâde Hacı Beğ ve Muftî İbrahim Efendi dimekle meşhûr kimesneyi tarafîña da'vet eyledigiñde 'emvâl-i mîriye-i mûmâ-' ileyhânın zimmetlerinde

kalmış olduğundan 'a'zâr-ı vâhiye serdiyle tarafîna gelmeyeceklerini kat'î beyan itmiş oldukları ve'l-hâsıl Rakka'da Hacı Beğ ve muftî-i mezbûr ve nâ'ib-i sâbık ve Birecik'de Deli Ömer'in te'dîbleri icrâ olunmadıkca emvâl-i mîriye tahsîl olunamayacağından mâ-'adâ merkûmûnun sâkin oldukları beldeler dahi ihtilâlden dahi âsûde olamayacağı ve senin Rakka'ya 'azîmetini istimâ' eyledikleri gibi mukâbele ve muhârebeye tasaddî idecekleri âşikâr olmağla bi'z-zarûr üzerlerine varılıb icrâ-i te'dîbleri hususuna mubâşeret-birle emvâl-i mîriyenin tahsîli ve ahâlî-i beldenin istihsâl-i esbâb-ı nizâmı ve fukarânın kesb-i refâh ve asayişi zımnında Rakka'ya azîmetine izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması hususları ve husûsât-ı sâ'ire bundan akdemce tarafından der aliyeye varid olan tahrîrâtında 'ale't-tafsîl derc ve tastir olunmuş olduğuna binâen muftî-i merkûm bâ-işâret-i Şeyhu'l-İslâm hizmet-i kuyuddan hucr olunub kapu kethudan tarafına gelen tahriratında iş'âr iltimas bulunduğu vechile nefs-i diyarbakir ile eyalet-i diyarbakir dahilinde olan Siverek kazası erbab-ı harb ve darbı maiyetine memur kılınmalarıyla ol babda mehabet-efza-i sudur olan hatt-ı humayun-ı şevket-makrun mucibince Rakka'nın nizâmına memuriyetini havi sana hitaben çend ruz mukaddem mufassal ve meşruh emr-i ali-şanın isdar ve aralıkda sekene-i memleket ve fukara-i raiyyet pâ-zede-i huyûl-i hasâret ve bu vesile ile fukara-i raiyyete mucib-i zulm ve cevr ve eziyet olmayarak o makule evâmîr-i şerifeme adem-i itaat ve tahsîl-i emvâl-i mîriyeye muhâlefet ve insilâb-ı emniyet-i ahâlî ve fukarâ-i raiyyeti mucib olur bâğiyâne ve zâlimâne harekete cesaret iden kesânın icrâ-i te'dîb ve tenkîlleriyle emvâl-i mîriyenin tahsîline ve tanzîmve tesviye-i umûr-ı belde ve irâha-i fukarâ-i raiyyete ihtimâm ve dikkat-i tâmm eylemen hususu ve husûsât-ı sâire emr-i şerif-i mezkurde etrafiyla ifade ve iş'âr olunmuşidi el-hâletu hâzihî üzerinde olan diyarbakir eyaleti Mısır valisi sâbıkan vezirim el-hâcc Salih Paşa iclâluhûya tevcîh olunub şeref-yafte-i sudur olan hatt-ı humâyûn-ı inâyet-makrûnum mûcibince avâtîf-ı aliyye-i şâhâne ve avârif-i seniyye-i hüsrevânemden Anadolu eyaleti dahi Rakka'ya ilhâkan sana tevcih ve ihsan-ı şehriyârânem olmağla sen kemâ-kâne muktezâ-i me'mûriyyetin üzre eyalet-i Rakka'nın istihsâl-i esbâb-ı nizâmına şurû' ve mubâşeret ve emvâl-i mîriyeyi edada tereddud ve muhâlefet idenlerin olduğu zümreden olur ise ber-muktezâ-i şer'-i mutahhar mustehakk oldukları te'dîbât-ı lâyıklarını ma'rifetin ve zabitleri ma'rifetleriyle derhal icrâ iderek memleket-i pâdişâhânemin nizâm-ı kadîminin hey'et-i aslîsine ircâ'ı ve fi-mâ-ba'd eyalet-i mezkûre dâhilinde vakten mine'l-evkât o makûle harekât-ı bâğiyâne ve atvâr-ı zâlimâneye kimesnenin cesâreti vukû'a gelmeyecek vechile gereği gibi taht-ı râbîta ve

husn-i nizâma idhâli husûsuna mubâderete bezl-i vus' ve kudret ve Anadolu eyaleti dahi diğêr sadır olan emr-i ali-şânım mucibince tarafından ra'âyâ-perver ve mucerrebu'l-etvâr bir mutesellim nasbıyla zabta ve ahali ve fukarasının esbâb-ı refâh ve istirâhatleri istihsâline sarf-ı yarârî-i liyâkat ve Rakka'nın matlûb olan nizâmı ve râbitası karîn-i husn-i hitâm olunduktan sonra mansıbın olan eyalet-i Anadolu'ya azimetini derbâr-ı şevket-karârıma tahrir ve istizân ve ba'dehû ne vecihle emr-i şerif itâ'at-makrûnum sâdır olur ise mucib ve muktezası üzre amel ve harekete ihtimam ve dikkat vel-hâsıl def' u tenkîl-i eşkıya ve tahsil-i emval-i miriye ve temin-i ahali ve raaya maddelerinde ve sair muhavvel dûş-i ğayret-pûşun kılınan cemî'-i mehâmmu't-tâmmu'l-ihtimamın ruyet ve seviyesinde dilhâh-ı şahanemde muvâfık ve mukteza-i dikkat ve hale mutabık etvâr-ı memdûha ve mesâ'î-i meşkûre vucuda getürmege bezl-i vus'-i miknet ve kudret eylemen fermanım olmağın memuriyetini tekiden ve bu babda taraf-ı humayunumdan sana istiklal virildigini iş'âran hâssaten iş bu emr-i 'âlî-şânım isdâr ve memhûren (boş) ile irsal olunmuşıdi imdi Anadolu eyaletinden Rakka'ya ilhâkan sana tevcihi mutlaka vedî'a-i cenâb-ı Rabb-i 'İzzet olan sekene-i memleket ve fukara-i ra'ıyyetin vucûh-i mezâlim ve ta'addiyâtdan himayet ve siyanetleriyle saye-i himayet-baye-i mulûkânemde mustazill ve mahmî olmaları ve bir müddetden beru Rakka'da müterâkim olan emvâl-i mîriyenin tahsili ve berîka-i itaat ve inkıyâddan hurûc ve (...) bağy ve fesada 'urûc iden fesede ve eşkıya makûlesinin def'-i tasallut ve ref'-i şakavetleriyle memleketin tanzifî ve fukara ve zuafaya kimesne tarafından mikdâr-ı zerre zulm ve taaddi vukua gelmemesi emrine sarf-ı makderet eylemen iradesine mebni idügi ve hakkında ifk ve fitirayı mutezammin Rakka ve Haleb'den der-aliyyeme vurud iden arz ve mahzarlar şayan-ı itibar olmayub der-saadetime takdime cesaret iden seyyid Mehmed nam kimesne dahi Limni ceziresine nefy ile te'dîb olunduğu ve mukaddema maiyetine memur ve tayin kılınan diyarbakir ve Siverek kazalarının erbab-ı harb ve darbının bu defa dahi te'kid-i me'muriyetlerini hâvî başka başka evâmir-i şerifem isdar olunduğu ma'lûm-i ğayret-i melzûmun oldukda ber vech-i meşruh kemâ-kâne Rakka'da ikâmet ve emvâl-i mîriyenin lazım gelenlerden 'alâ-eyyi-hâl tahsîline ve tereddüd ve muhâlefet ve evâmir-i şerifeme adem-i itâ'at idenşler her kim olur ise olsun marifetin ve zabitleri marifetleriyle mukteza-i memuriyet ve istiklalin üzre hakklarında lazım gelen te'dîbât-ı meşrû'anın icrasıyla memleket-i şahanemin nizâm-ı kadîminin aslisine ircâ'ı ve bundan böyle vakten mine'l-evkât o makûle erbab-ı fesad ve gürûh-ı bağy ve inad taraflarından sekene-i memleket ve inhâ ve fukarâ ve zu'afâya zerre mikdârı ta'addî

vukû'a gelmemek ve emvâl-i miriyenin maliyeden sudur iden evâmir-i şerifem muciblerince yerlü yerlerinden cem ve tahsili hususunda tereddüd ve muhâlefet idenlerin hakklarından gelinmek üzere nizâm-ı kavîye rabtı emrine dâmen-i dermeyân-i ğayret ve bir maddede sermu kusur ve ğaflet vukuundan ve bu vesile ile aralıkda bî-curm ehl-i ırz makûlesine ve sukkân-ı memleket ve fukarâ-i raiyyetden ferd-i vâhîde ğaraza ve tama ve ashab-ı ağrazın hilaf-ı inhalarına mebni vesâil-i saireye mebni zinhar ve zinhar mezâlim ve ta'addî vukû'una irâ'et-i ruhsatdan ve bir gûna ğâ'ile tahaddus idecek nâ-mulâyim hâletden ğâyetu'l-ğâye tahâşî ve mucânebet ve eyalet-i mezkurenin matlub olan nizâmı karîn-i husn-i hitâm olduktan sonra mansıbına azimetin hususu der aliyyeme tahrir ve istizân idüb ne vecihle emr-i celilil-kadrim sudur ider ise mucib ve muktezasıyla amel ve hareket ve senden me'mûl ve muntazır-ı şâhânem olan âsâr-ı ruşd ve ru'yet ve kâr-âğâhı ve dirâyeti bu bâbda dahi ibrâz ve izhâr iderek hakkında derkâr olan husn-i teveccuh ve i'timâd-ı mulûkânemin tezâyüdünü mucib olur etvâr-ı memduhâ ve harekât-ı makbûle vucuda getürmege bezl ve hasl ve sa'y ve kudret ve hilâfindan ittikâ ve mubâ'adet eylemen bâbında

Fî-evâil-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

Ser-i maktû'u Edirne'ye gelmişiken (...) hattına gönderilmedigin ve Nalband Osmanoğlu Ahmed ve Edirneli Kostantin zimmiyi Asitane'de Kasımpaşa'da müşâhade edenler ve Metriscioğlu İbrahim'e dahi Der-'aliyyeme gider iken Çekmece-i kebîr'de rast gelenler haber virdiklerini ve mezbûr (...) karındaşı Süleyman Vize cânibinde olduğu istimâ' olunmağla ahzıyçün mu'temed âdemler ta'yîn olunduğunu ve mersûm Kostantin dahi Kasımpaşa'da olmak üzere haber verilmişiken sonradan Vefa meydanında (...) Başbeğ kahvesinde olduğu tahkik olunduğunu mübeyyin Tekfurdağı nâ'ibinin i'lâm ve müşârün-ileyhin takdim ve mübâya'acı ve yeniçeri zâbiti ve haseki ve mataracıbaşının takdimleri mefâhîmi bâ-fermân-ı 'âlî şerh verildi

Fî L sene 210 (Nisan-1796)

***

Sahife No : 39

Hüküm No : 121

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Hassa silahşorlarından İznikli Osman Bey zîde mecduhuya hüküm ki Gemlik kazâsına tâbi' Kumla karyesi sâkinlerinden Deli Balta ve refiki sagir oğlu Osman nâm şakîler ile Bilecik kazâsına tâbi' Köleme karyesinden ma'lûmü'l-esâmi

eşhâs iki yüzden mütecâviz eşkıyâ ile etrâfda geşt ü güzâr ve katl-i nüfûs ve nehb-i envâle ictisâr üzre oldukları inhâ olunduğuna mebnî eşkıyâ-yı merkûmenin icrâ-yı mücâzât-ı lâyıklarına ikdâm olunmak için bundan akdem başka ve ba'dehu merkûm Deli Balta ile Gemlik kazâsında Emruteli karyesinden Mandıracı ve refiki Öküzöğlü Osman ve Brusa kazâsından Ağlışan karyesinden Serikli Osman ve refiki Şişmanoğlu Hüseyin ve Deneş karyesinden Gül Veli oğlu Mustafa ve Karahisar karyesinden Macar oğlu Halil ve Arab oğlu Emin ve Şeyh karyesinden Palancı oğlu Emin ve Canbazlar karyesinden Kürd Emir Osman ve Hısn karyesinden İmamoğlu ve Narlıdere karyesinden İsa oğlu nâm şekâvet-pîşeler ittifâk ederek ferce-yâb olmalarıyla Mudanya ve Kurşunlu ve sâ'ir ol-havâli kazâ ve kurâsı ve etrâfında geşt ve güzâr üzre oldukları mahallerden akçe ahzına ibtidâr eyledikleri ve keyd u mazarratları Brusa derûnuna dahi sirâyet edeceği bi'l-ihbâr reside-i derece-i iştihâr olduğu beyânıyla dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Gemlik sahasında kalyon inşâsına me'mûr İnegöl'lü Numan bey dâme mecduhu hâlâ Brusa mütesellimi el-hâcc İsmail ve Beyşehir Bruse a'yânı Genç Mustafa zîde kadrumâ ile muhâbere ederek mezkûrlar mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince 'ala eyyi hâl buldukları mahalde ele götürülüp icrâ-yı mücâzâtlarına dikkat olunmak için iş bu sene-i mübâreke Evâsıt-ı Şa'bânında kapucubaşı ve mütesellim ve a'yân ve mumâ-ileyhime hitâben başka başka evâmir-i şerîfem sâdır olmuşidi el-hâletü hazîhi şakî-i mezkûr Serikli Osman ve rüfekâsı olan eşkıyâ Ağlışan karyesinde ikâmet ve otuz nefer mikdarı bî-cürm kimesneleri katl ve esnâ-yı râhda tüccâr tâ'ifesinin tarîklerini sedd u kat' eylediklerinden kapucubaşı-i mumâ-ileyh dahî muktezâ-yı me'mûriyeti üzre der-'akab üzerlerine âdem ta'yîniyle karye-i merkûmeyi basdırub mezkûr Serikli Osman ve rüfekâ-yı sâ'iresiyle lede'l-muhârebe eşkıyâ-yı merkûme firâr ve İznik kazâsına varub sen ki mir-i mumâ-ileyhsin sen ki bölükbaşlarının zîr-i himâyelerine ilticâ ile el-yevm İznik'de ikâmet ve karar ve etrâf ve enhâsında geşt ve güzâr üzre oldukları sahîhân vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub sen her ne kadar kalyon inşâsına me'mûriyetle bahr-ı sefid boğazında ikâmet üzre sana dahi İznik'de olan mu'temed âdemlerin ma'rifetiyle bu maddeyi rü'yete muktedir olduğun bedîhi ve âşikâr ve bu makûle mazarr-ı 'ibâd ve sâ'î-i bi'l-fesâd olan eşkıyâyı tahrik senin ve bölükbaşlarının himâye etmeleri beher-hâl hakkında mûcib-i nedâmet ve pişmânî olacağı bedîdâr olmakdan nâşi şakî-i merkûm ve 'avenesinin izâle ve i'dâmları hasren ve kasden senden matlûb-ı kat'-i dâverânem olmağın me'mûriyetini hâvi hassaten iş bu emr-i şerîfim ısdar ve memhûren ve mektûmen (boş) ile irsâl

olunmuştur imdi bu makûle mazarr-ı 'ibâd ve sâ'î-i bi'l-fesâd olub hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr eden eşkıyâyı gerek tarafından ve gerek bölükbaşılardan taraflarından takabbül ve himâyet misüllü hareket vukû'una cesâret beher hâl pişmâni ve nedâmet bulacağı ve şakî-i merkûm ve 'avenesinin haklarında lâzım gelen mücâzât-ı meşrû'alarının icrâsı hasren ve kasden senden matlûb-ı kat'i-i şâhânem olduğu ve bu bâbda ednâ mertebe kusûr ve rehâvet gelmek ihtimâli olur ise 'özl ve 'illet-i sefid omayub sonra hakkında âhar güne mu'âmele zuhûru muhakkak idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve şaki-i merkûm ve 'avenesinin ber-vech-i suhûlet ahz ve def'-i kavî ve mazarrlarına bezl-i vüs' u kudret ve tathîr-i bilâd ve te'mîn-i 'ibâd husûsuna ve tahsil-i rızâ-yı hümâyûnuna kıyâm ve müsâra'at ve bu vesile ile bî-cürm ehl-i 'amme gürûhuna ve fukarâ-yı ra'iiyetden ferd ve âhara tama' ve garaza ve hilâf-ı inhâya mebnî endâ mertebe ta'addi ve tecâvüz vukû'unu tecvîz ile mazhar-ı mu'aheze ve 'ikâb olmakdan gâyetü'l-gâte tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i L sene 210 (Nisan ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 39

Hüküm No : 122

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan Bozok sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mir Süleyman dâme mecduhuya hüküm ki

Sen ki mir-i mirân-ı mumâ-ileyhsin bu def'a tarafından derbâr-ı 'atûfet-karârıma vârid olan tahrîrât ve Ayaş kadısının ve ahâlisinin mahzarlarında haklarında müte'addid evâmîr-i 'aliyyem sudûr eden İstakozlu Arab Ali ve Ayaşlı Süleyman Alemdar ve Tokmakoglu demekle ma'rûf şekâvet-kârlar Ankaralı Abdülhadî Efendi demekle 'arif kimesneye müstenid olduğundan Ayaş'a a'yân olmak za'mıyla başlarına bir mikdar erâzil makûlesini cem' ve tarafından Ayaş'a gönderilen voyvoda üzerine bir iki def'a hücum etmişken voyvoda-i merkûm ile ahâlinin ittifâkları olduğundan Ayaş'a gidemeyüb eğerçi gerüye 'avdet edip ancak merkûmların hışmlarından merkûz olduğundan mugâyir-i emr-i 'âli Ayaş'a girib voyvoda-i mumâ-ileyhi ihrâc kılmak dâ'îyyesinde idükleri ve bu nakil umûr-ı mühimmenin ve 'ale'l-husûs Ankara sancağında emr-i şerifle matlûb 'askerin te'hîrini mûcib harekâta mütecâsir oldukları ve başlarında olan eşkıyâ ile etrâfda geşt ü güzâr eylediklerinden tüccâr ve ebnâ-i sebilin

emniyeti meslûb olduğu ve bu esbâbda merkûmların âdemleri Kalita nâm karyeyi basub ehl-i ‘ırz gürûhundan iki nefer kimesneyi ahz ve el-yevm ziyârette mahbûs olmakdan nâşi ahâlinin bi’l-küllîye emn u asâyîşleri mefkûd olmak mülâbesesiyle eğer merkûmlar bu hâl üzere bir müddet dahi terk olunur ise bi’l-cümle ahâli perâkende ve perişân olacakları zâhir olmağla şerr u mazarratlarının ehl-i kazâ üzerlerinden men’ u def’ olunması husûsu derc u tastîr olunmuş Ayaş kazâsının müddet-i âhireden berü ihtilâline mebni kazâ-i mezbûrun istihsâl-i nizâmıyla def’ ve ihtilâline ikdâm eylemek üzere bundan akdem evâmîr-i ‘aliyyem sâdır olmuşiken bu vechile nizâm-ı mezkûrun ihtilâlile ictisâr edenlerin dahi icrâ-yı mücâzâtı lâzım ve mütehattim ve memleketin nizâmîsinden matlûb olmağla kethüdân ma’rifetiyle mezbûdan Arab Ali ve Süleyman Bayrakdar ve Tokmakoğlu nâm şakîlerin ‘ala eyyi hâl ahz ve tertîb-i cezâlarıyla şerr u mazarratlarından fukarâ-yı ra’iyyetin istihlâsı emrine ihtimâm eylemen fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşidi imdi te’mîn ve nizâm-ı memleket ve irâde-i ahâli ve ra’iyyete hasren ve kasden senden matlûb-ı şâhânem idüği ma’lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer kethüdân ma’rifetiyle mezkûrdan Arab Ali ve Süleyman Bayrakdâr ve Tokmakoğlu nâm şekâvet-pîşeleri ‘ala eyyi vechin kâne ahz ve tertîb-i cezâlarıyla şerr u mazarratlarından fukarâ-yı ra’iyyeti tahlise ve kazâ-i mezbûrun nizâmı ve fukara-yı ra’iyyet ve senin vilâyetinin te’mîni emrine ihtimâm u dikkat ve iğmâz ve tesâmühden ve kasdlarını mûcib hâletten ve bu takrîb ile bî-cürm makûlesine ve sen ki memleketine ta’addi vukû’undan begâyet-i ihfâ ve mücânebet olunmak bâbında

Fî Evâ’il-i Za sene 210 (Mayıs ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 40

Hüküm No : 123

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Ziştovi kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Kazâ-i mezbûrun re’âyâ ve tüccârından Papas Kılarya demekle şehîr Nikola nâm zimmî altmışlığı yetmiş ve guruşu kırk sekiz pâreye kadar eşyâ misüllü mübâya’a ve çuval çuval diyâr-ı ecânibe irsâl etmekte olduğu ve hatta bundan üç mâh mukaddem katı vâfir ağır akçe cem’ ve karındaşı ile gönderdiği ve on iki çuval pirinç derûnuna at torbalarıyla vaz’ ve hufyeten irâs ve bir taraftan dahi müte’âkiben tesyâr eylediği ve devire Venedik akçesinin değeri altmış iki pâreye iken yüz yirmi ve yüz on ve gâh yüz

pâyeye verdiğiinden ma'adâ kılâbdan dahi 'âdât-ı me'lûfesi olduğu ihbâr olunmakdan nâşi mübâşir ma'rifetiyle mersûmun tarafına hafî ve celî ber-vechile ser-rişte verilmeyerek der-'akab hâne ve odalarını basub mersûmu ahz ve sâ'ir ma'iyetleri var ise ânları dahi teccessüs ve takhîk ve kılâbdan-ı adâni ve sikke ve meskûk akçe ve sâ'ir sermâyesini zabt ve temhîr ve mübâşir-i mumâ-ileyh ma'rifetiyle Der-'aliyyeye irsâl ve ihzâra ikdâm ve dikkat olunmak bâbında sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin sana ve Zîştovi voyvodasına hitâben bundan akdemce emr-i şerîfim sâdır olmuşidi el-hâletü hazîhi tarafından Der-'aliyyeme vârid olan iki kıt'a i'lâm ve ahâli-i kazâ-i mezbûrun mahzarları mazmûnundan ber-minvâl-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim sadrazam çukadârlarından Hasan zîde kadruhu vesâtetiyle lede'l-vürûd ferd-i âferide tarafına hafî ve celî ber-vechile ser-rişte verilmeyerek ma'rifet-i şer' ve voyvoda-i mumâ-ileyh ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle der-'akab mersûmun hâne ve odaları basılıb ve mersûmu ahz ve voyvoda-i mumâ-ileyhin hasbine ba'de'l-ifâ sepet ve sandık ve kilar ve dolab ve mahzen ve tavan ve sâ'ir mazanne olan mahalleri gereği gibi ihtimâm ve dikkat olunarak taharrî olup o makûle sikke ve âlât ve meskûk akçe bulunmayub fakat on aded eski gurus ve bir aded zolte ve bir aded yarımlik ve kırk dokuz gurus beyaz akçe mevcûdu ve bir fakir re'âyâ bazirgân malı olarak bir bez kise derûnunda 'adedi nâ-ma'lûm bir mikdar altun memhûren bulunup bunlardan ma'ada o makûle kılâbdan adâni ve sikke ve meskûk akçe bulunduğu ve fi'l-hakika mersûmândan kılâbdanın ecânibe irsâli hususu ve nişânesi dahi mesmû' olmadığından başka kazâ-i mezbûrda dahi bu misüllü kılâbdanın bu âna kadar zuhûr etmiş olmadığı ve mesfûrân-ı zimmîler öteden berü 'arzıyla mukayyedir ve müstakim re'âyâ ve tüccârdan olun şâyeste-i merhamet oldukları derc ve iş'âr olunmuş mersûmun hakkında vukû' bulan inhâ nefsâniyet ve 'adâvetten nâşi tehâvün ve iftirâ kabîlinden idüğü iş bu i'lâmât ve mahzarlardan ve mahalline gidüb gelen mu'temed mübâşirin tahfif ve ifâdesinden zâhir ve 'ayân olmağla Der-sa'âdetime ihzâr için verilen emrin kaydı terkîn ve i'lâmen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi mesfûrun ihzâsı için sâdır olan emr-i mezkûrun kaydı ref' ve terkîn olunmuş olduğu ve kaydı murakkan emr-i mezkûra mebnî mesfûra ta'addi olduğuna rızâ-yı 'aliyyem olmadığı sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer kaydı murakkan emr-i mezkûra mebnî mesfûra ihzâr teklifiyle rencide ve ta'addi ettirilmemek bâbında

Fî Evasıt-ı Za sene 210 (Mayıs ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 40-41**Hüküm No** : 124**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Vidin muhâfızı vezirim el-hâc Abdi Paşaya ve Vidin kadısı ve Budin müftisi ve ‘ulemâ zîde ‘ilmuhuma ve Yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhuya ve Topçu ve arabacı zâbitleri ve ağavât ve sâ’ir zâbitân ve bi’l-cümle serhad-nişinân zîde kaduruhuma hüküm ki

Vidin yamakânından olub bundan akdem mugâyir-i rızâ-yı harekât-ı nâ-revâya ictirâsına mebnî hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sudûr eden Pasban Zâde Osman vaktin mine’l-evkât hilâf-ı rızâ harekette bulunmayub kendü hâliyle müfid olub civâr kazâlara dahl u ta’arruz etmeyeceğine ve muhâfız bulunan vüzerâyâ min külli’l-vücûh mütâba’at ile izhâr-ı sadâkat edeceğine ‘umûmen serhadlü tekeffül edip fimâ-ba’d Belgrad matrûdları Vidin kal’ası ve kazâsı hudûdunda kabûl olunmayub Vidin ve Ada-i kebir ve Niş ve Niğbolu hudûdlarından tard ve teb’id ettirmek ve bu makûleleri sırren ve ‘alenen tashîr ve mu’âvenetden mübâ’adet ve Belgrad üzerine ta’arruz ve ta’addi sevdâsında olanlara hafî ve celî izhâr-ı mümâşâtдан kemâliyle mübâ’adet ve bundan böyle mezbûr tarafından bir dürlü nâ-marazî hâlet sudûru lâzım gelür ise cümle hakkına gadr-ı töhmet ve Vidin muhâfızı mansıb olunan vüzerâ-yı ‘izâmın her halde emr ve rü’yetine mütâva’at ve min külli’l-vücûh ifâ-yı merâsim-i inkıyâd ve ‘ubûdiyet olunmak ve bâ-hatt-ı hümâyûn Vidin yerlü ağavâtı ‘uhdelerinde

Vidin ceziresi ve ocaklık olan mukâta’âtın emvâl-i mirîyesi iki yüz kiseden ziyâdece olub lakin tahmilleri ziyâdeye olmağla merkûm Pasbanoğlu’nun ‘uhdesine ikdâm ile beş yüz kiseye ibrâ’ olunması ve yamakândan taşrada olanların ve derûn-ı kal’ada müte’addid eslihayâ mutasarrif olanlardan üç yüz elli bin akçe hazine-mânde olmak üzre cümlesi müte’ahhid olup iş bu tenzîlden ma’âda muhâfaza-i serhadde mevcûdların tashîhi içün Sofya’da olan bir senelik mevâcibden zikr olunan elli bin akçesi fûrû’ nihâde olunarak tevzi’ine bir mu’temed mübâşir ta’yîn ve mahlûlâtın zâhire ihrâcına dikkat ve fimâ-ba’d yeniçeri mevâcibini sene-be-sene ocaklık emvâlinden ve sâ’ir münâsiv emvâlden havâle olundukça dâ’ima mahlûlât husûsuna dikkat ve sene-be-sene mevâcib husûsunda bundan sonra dahi hizmet olunmak ve gönderilen mevâcib iki yüz on senesine mahsûben olub sinîn-i sâbıkanın güzeşte mevâcibleri mirîye teberrû’ olunmak ve memleket-i Eflak nizâmına dâ’ir sâdır olan evâmîr-i ‘aliyye mevâciblerince

Eflak re'âyâsına isâl-i hasâret edenlerin men'ine ve Eflak'dan serhad için tevârüd eden ecnâs zehâ'irden ziyâde mütâlebesiyle mugâyir-i nizâm-ı hâlet zuhûr olmamasına cümle serhadlü mütekeffil olmak ve'l-hâsıl mevâdd-ı müsvedde ve irâde olunacak kâffe-i hidemâtın tanzimine cümle serhadlü müte'ahhid oldukları beyânıyla mezkûrun cürmü 'afv ve etvârına müsâ'ade-i 'aliyyem erzân kılınmak husûsları bundan akdem Vidin muhâfızının Der-'aliyyeme vârid olan tahrirâtı ve kadının i'lâmı ve bi'l-cümle ocaklu serhad-nişânın iki kıt'a mahzarlarında ve mumâ-ileyh Pasban Zâde Osman'ın 'arz-ı hâlinde tahrir ve istid'a olduğuna binâen gerek Vidin serhadlüsünün ta'ahhüd ve tekeffül eyledikleri husûsât-ı mezkûreye ri'âyet ve gerek bundan akdem şekâveti zâhir olan Boriceli Köse Mustafa ve 'avenesine hafî ve celî tarafdârlık misüllü evzâ'ından mücânebet eylemek ve bir maddede hilâf-ı rızâ vaz'ına cesâreti mesmû' olmamak üzere şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı 'inâyet-makrûnum mücebince Vidinli'nin vâki' olan istid'a ve recâları karîn-i müsâ'ade-i şehriyârânem olub mezkûr Osman cerâyim-güzeştesine kalem-i 'afv ve hafm-ı şâhânem keşide birle bu bâbda şeref-efzâ-yı sudûr olan emr-i celîlü'l-kadrim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılık pâyesi olan hassa silahşorlarımdan el-hâcc İshak dâme mecduhu yediyle serhad-i Vidin'e lede'l-vusûl mûcib ve muktezâsı üzere 'amel ve harekete ihtimâm ve tahsil-i rızâ-yı 'aliyyeme sa'î-i mâ-lâ-keîâm ve fimâ-ba'd münâfi-i rızâ vaz'ından ittikâ-i tâmm ederek te'diye-i hidemât-ı me'mûresine sa'-i-i bi's-sıdk ve'l-ihlâs bezl-i vüs'-i miknet eyleyeceğini mübeyyin mumâ-ileyh Pasban Zâde Osman bu def'a der-bâr-ı şevket-kârar-ı mülûkâneme bir kıt'a tahrirâtı vârid olmağla mazmûn-ı tahrîrât divân-ı hümâyûnum tarafından veriken emr-i 'âlinin kaydı bâlâsına şerh verilüb te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrunu baş defterdârım el-hâcc İbrahim dâme 'uluvvuhu i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince mazmûn-ı tahrirât verilen emr-i şerifin kaydı bâlâsına şerh verilmekle te'kîden ve ihtimâmen ve i'lâmen ve ifhâmen iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuştur imdi bâlâda münderic şerâ'itin ifâsına dikkat ve ber-mûcib-i ta'ahhüd harekete dâmen-i dermiyân gayret ve vakten mine'l-evkât mugâyiri zinhâr hâlet vukû'una irâ'et-i ruhsattan mübâ'adet olunması ve dâ'ima serhad-i mezkûrun nizâm ve râbitası husûsu matlûb ve müstelzem-i şâhânem idüğü ve mumâ-ileyhin tahrirâtı mefhûmu divân-ı hümâyûnum tarafından mukaddemâ sâdir olan emr-i şerif-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verildiği ve baş muhâsebeye dahi kaydı ile ifâ-yı ta'ahhüde ikdâm eylemesüyçün mâliye cânibinden diğere emr-i şerîfim ısdâr olunmuş olduğu siz ki vezir-i müşâr ve mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve zâbitân-ı sâ'ire ve bi'l-cümle serhad-nişân-ı

mumâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer mukaddemâ sâdır olan evâmir-i 'aliyyem ve vesâyâ ve tenbîhât-ı hüsrevânem mevâddı üzre fimâ-ba'd 'amel ve harekete bi'l-ittifâk mezîd-i sa'y ve gayret ve ifâ-yı ta'ahhüd ve kefâlete bezl-i mâ-hasal-ı vüs' ve miknet eylesesiz şöyle ki bundan sonra evâmir-i 'aliyyeme münâfi ve irâde ve tenbîhât-ı tâc-dârânemin ve ta'ahhüdün hilâfı ma'azaallahu te'ala bir güne nâ-mülâyim vaz' ve irâ'et-i ruhsat olunmak lâzım gelür ise 'özü ve 'illet ber-vechile karîn-i sem'-i isgâ olmayub beher-hâl vehâmet ve nedâmetini müşâhade edeceğiniz muhakkak ve mukarrerdir âna göre müstefiyâne ve rızâ-cûyâne hareket ve mazmûn-ı emr-i şerîfimi ve tenbîhât-ı hüsrevânemi mumâ-ileyh Pasban Zâde Osmanın dahi gereği gibi gûş-i hûşuna ifâyâ mübâderet ve her halde rızâ-yı sıyânet-i iktizâ-yı mülûkânemi tahsile ve hukûk-ı tâmm ve ni'am-ı celile-i hüsrevânemi ve ta'ahhüd-i lâzımesini ifâyâ müsâra'at-ı vüs' ve miknet ve mugâyir-i hâletten begâyet-i ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i Za sene 210 (Haziran ayının başları-1796)

***

Sahife No : 41

Hüküm No : 125

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Sâbıkan Çirmen muhâfızı olub mir-i mirânlığı ref' ve tekâ'üden bu def'a vatan-ı aslisinde ikâmetine ruhsat verilen Mahmud zîde mecduhuya hüküm ki

Sen ki mumâ-ileyhsin ihtiyâr ve emekdâr fi'iline hürmeten üzerine cizyesinden iki yüz guruş mâhiye ta'yîn ve Edirne ve havâlisinde Dilirbeyin mahalde gelüb ikâmet eylemek husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylemişdi bu def'a mahsûs Der-sa'âdetime gelüb 'alil ve ihtiyâr ve rükûb ve nüzûlü 'adimü'l-iktidâr olduğundan bahisle Edirne ve havâlisinden ikâmete me'mûriyetinden 'afv olunub mâhiyene hâlel gelmemek şartıyla 'iyâl ü evlâdın sâkin oldukları İskenderiye civârında vâki' hânende ikâmetine ruhsat-ı 'aliyyem erzâni kılınmasını istid'â etmenle senin gibilerden her ne mahalde sâkin olurlar ise da'avât-ı hayriye-i şâhâneme müvâzebetten gayrı hizmet matlûb olmamağla ber-vech-i meşrûh mâhiyene hâlel gelmemek üzre vatan-ı asliyende kâ'in hânende ikâmetin husûsuna ruhsat-ı şâhânem erzâni kılınmağla ikdâmen ve ihtimâmen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve yedine i'tâ olmuşdur imdi vatan-ı 'asliyesinde 'iyâl ü evlâdın olduğu mahalde ikâmetin husûsuna müsâ'âde-i behiyye-i mülûkânem erzâni kıldınğı ve mâhiyene hâlel gelmemek üzre cizye muhâsesine 'ilm u haberi i'tâ olunduğu ma'lûmun oldukda bulunduğun mahalden hareket ve vatan-ı 'asliyene varub 'iyâl u

evlâdın olduğu mahallde ikâmet ve devâm-ı 'ömr ü devletim ed'iyyesine iştigâl ve müvâzebet eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Za sene 210 (Haziran ayının başları-1796)

***

Sahife No : 41-42

Hüküm No : 126

Tarihi : H. 1210-1212 /M. 1796-1798

Fî-mâ-ba'd mîr-i mûmâ-ileyh tarafından Ayaş'da Âdem-i lâzime işidilmeyüb mâlikâne mutasarrıfı tarafından mansûb voyvoda ma'rifetiyle idâre ve mîr-i mûmâ-ileyhin virdiği nizâmın ikâmetine ikdâm eylemek üzere emr-i 'âlî yazılmışdır

Fî evâhir-i Ş sene 212 (Şubat ayının ortaları-1798)

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bozok sancağı mutasarrıfı Cabbarzâde Mir Süleyman dâme mecdûhuya hüküm ki

Ankara sancağında vâki' Ayaş kazâsında birkaç seneden beri çend nefer ma'lûmü'l-ism şekâvetkârlar a'yânlık dâ'îyyesiyle tarafeyn olub bu takrib aralıkda fukarâ bi-eyyi hâl huyûl ve hasâr oldukları ve şekâvetkâr-ı mezkûrun şerr u mazarratları ref' olunmadıkça ehl-i kazânın emn u rahatları mümkün olamayacağı bundan akdem bi'l-ihbâr ma'lûm-ı şâhânem olduğuna binâen sen ki mir-i mûmâ-ileyhsin mu'temed ve perhîz-kâr birini ta'yîn ve Ayaş voyvodalığı dahi ol-âdeme ihâle birle voyvodalık 'unvânıyla ikâme ve temkîn ve cemî' masârif ve tevzî'âta merkûm nizâmda ve kimesneye bir akçe ahz ve zulm ettirmeyün nizâm-ı memleket ve zabt u rabt-ı vilâyete dikkat ve eşkiyâ makûlelerinin te'dîbine müsâra'at ve tevzî'âtın vukû'u üzere defterlerini der-bâr-ı şevket-karâmına her-bâr götürüb ba'dehu ne vechile emr-i şerîfim dâdır olur ise ol-vechile tevzî' ettirmeye mübâderet ve bu husûsa Ankara ve sâ'ir taraflarından müdâhale ettirilmeyüb bi'n-nefs nizâmda dâ'ima memleket ve asâyiş-i ra'iyete sa'y ve gayret eylemeyi hâvî bundan akdemce sâdır olan emr-i munîfim mücebince tarafından voyvoda tarîkiyle bir âdemini ta'yîn ve irsâl ve fukarânın her ne kadar ta'addiyât ve mezâlimden muhâfazalarına sa'y ve dikkat olunmuş ise dahi kazâ-i mezbûru Ankara efendileri ve Ayaş yerlülerinden bazı eşkiyâ makûlesi ahâliyi me'mûr eylemek hasebiyle tarafından muhâfazalarına ikdâm olduğunu çekemeyüb âdemin merkûm Lareli iki def'a diledikleri gibi sâliyâne tevzî' ve âdemin def'i husûsuna her ne kadar sa'y eylemiş ise mukayyed olub tahsil ve ahz ve nihâyetinde biz voyvoda istemeyiz deyu cevâba ibtidâr ve gecelerde birkaç def'a âdemin merkûmun konağına kurşun

endâhtına ictisâr eyledikleri ve kazâ-i mezbûrun sene-i cedîdi zabtı dahi ‘uhdene ihâlâ ve tefvîz kılındığına binâen mukaddem olan voyvoda ‘azl ve müceddeden yerine diğêr âdemini nasb u ta’yîn ve irsâl eylediğinde âna dahi bi’l-ittifâk bize voyvoda lâzım değıldir deyu cevâb ve içlerinden firârî şakî Abdülhalim’in yeğeni kendü başlarına a’yân nasb ettiklerini derkâr merkûmun dahi voyvodalığa müte’allik bir madde olmadığından tarafına ‘avdet eylediğini ve’l-hâsıl bu sûrete cesâretleri Ankaralunun ta’lim ve tahrikleriyle olduğunu kazâ-i mezbûrun nizâma rabtı suhûlet ile mümkün olamayacağını beyân birle nizâmı husûsu külliyyetlü ‘asâkir ile sen veyahud tarafından âdemin kazâ-i mezbûre varub etrâfında olan çend nefer eşkıyâyı def’ u ref’e ve kazâ-i mezbûre derûnunda olan erâzil ve eşkıyâyı tathire ve Ankara efendilerinden birkaçı diyâr-ı ahara nefy ile irsâle muhtâc edildiğı bu def’a der-‘aliyyeme vârid olan tahrirâtında derc ve tastir eylemişsin bundan akdem ol-tarafda sünûrda zuhûr olan ma’lûmü’l-esâmi şekâvet-kârların izâleleri ve mezbûrlara ma’iyyet ve sâ’ir mehâm-ı devlet-i ‘aliyyemi mu’âteb olan Ankara efendilerinden Abdülhalim’in nefyi zımında sana hitâben evâmir-i ‘aliyyem ısdâr bulmuş olduğundan başka kazâ-i mezbûrun istihsâl-i nizâm ve râbitası ve fukarâsının eşkıyâ makûlelerinden vikâyesiyle ihtilâlin def’i bâ-hatt-ı hümâyûn verilen evâmir-i ‘aliyyem ile hasren ve kasden senden matlûb olmağla kethüdân tahrir kâtibi bi’n-nefs kazâ-i mezbûra irsâl ile ihtilâl-i memleket ve inhilâl-i nizâm-ı vilâyete sebîl olan eşkıyâ ve mütegalibeden te’dibi lâzım gelenleri himâyet ve sıyânetlerine mübâderet ve dâ’ima nezâret ve zabt u rabt-ı memleket ve def’-i şürûr-ı erbâb-ı şekâvete sarf-ı makderet eylemen fermânım olmağın tenbihen ve te’kîden ve ikdâmen ve ihtimâmen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi kazâ-i mezbûrun istihsâl-i nizâm ve râbitası vedi’a-i hâlikü’l-berâyâ olan fukarâ-yı ra’iyyet ve sekene-i memleketin eşkıyâ makûlelerinden vikâyesiyle ihtilâlin külliyyen men’ u def’i bundan akdem bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn sudûr eden evâmir-i ‘aliyyemle hasren ve kasden senden matlûb-ı hidivânem idüğü ve kazâ-i mezbûrun istihsâl-i nizâmı zımında tahririn vechile bi’n-nefs kethüdân kazâ-i mezbûra irsâl eylediğın husûsuna ruhsat-ı şâhânem erzâni kılınmış olduğu ma’lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer vusûl-i emr-i şerhimde kethüdân bi’n-nefs kazâ-i mezbûra tesyîr ile ihtilâl-i nizâm-ı memlekete sebîl olan eşkıyâ ve mütegalibeden te’dibi lâzım gelenleri te’dib ederek gereğı gibi râbitaya ve idhâlâ ikdâm ve gayret ve mukaddemâ nizâmı hâvî bâ-hatt-ı hümâyûn sâdır olan emr-i şerif mücebince tekrar kazâ-i mezbûre tarafından bir âdemin ikâme ve temkîn ile def’-i ihtilâlâ ve fukarâ-yı ra’iyyetin himâyet

ve sıyânetleri husûsuna dikkat eylemesini tenbîh ve te'kîde mübâderet ve sen dahi dâ'imen ve müstemirren nezâret ve hâsılı zabt u rabt-ı memleket ve def'-i ref'-i şürûr-ı erbâb-ı şekâvet ve mefsedete ve bu bâbda emr-i şerîfim ve irâde-i şâhânemi icrâya bezl-i vüs' ü miknet ve iğmâz ve tesâmühden ve hâsılı mukaddem ve hâlâ sâdır olan evâmir-i 'aliyyemin hilâfı tecvîzden ve bu bahâne ile kendü hâlinde olan bi-cürm ehl-i 'ırz makûlesine garaz veyahud tama'a menbî hilâf-ı şeri'at-garrâ ve münâfi-i rızâ zinhâr ve zinhâr ta'addi vukû'a gelmekden ve irâde-i ruhsattan gâyetü'l-gâye begâyet-i hazer ve mücânebet eylemen bâbında

Fî Evâsıt-ı Za sene 210 (Mayıs ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 42

Hüküm No : 127

Tarihi : H. 1210-1211 /M. 1796-1800

Merkûm Nalband Osman oğlu Ahmed fî-mâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak ve bundan böyle mikdâr-ı zerre muğâyir-i rızâ hareketde bulunursa cezâsı tertîb olunmak şartıyla iş bu kaydan ismi terkîn olunub afve itlakiçün emr-i âlî yazılmışdır

Fî 10 CA sene 211 (11 Kasım 1796)

Fî-mâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla mezbûr Menzilci oğlu İbrahim'in ismi terkîn ve afviçün emr-i âlî yazılmışdır

Fî 7 CA sene 212 (28 Ekim 1797)

Mezbûr Süleyman'nın dahi afviçün emr-i âlî yazılmışdır

Fî evâil-i CA sene 212 (Ekim ayının sonları-1797)

Mesfürun afviçün emir yazılmışdır

Fî evâ'il-i C sene 214 (Kasım ayının başları-1799)

Tekfurdâğı kazâsı nâ'ibine ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memlekete hüküm ki Tekfurdağı sükkânından eşkıyâ zümresinden Nalband Osmanoğlu Ahmed ve Yaşmak oğlu Mustafa ve Alemdar ve Fevzioğlu İbrahim ve Deli şekâvetten nâşi Süleyman nâm şakîrler ile Avornalıoğlu Katandi nâm zimmî birbirleriyle müttefikan âlet-i harb ile leylem ra'âyâ mahallâtından geşt ü güzâr ve hükkâm ve zâbitâna 'adem-i itâ'at birle re'âyâ tâ'ifesinin menzillerine duhûl ve hetk-i ağrâz ve katl-i nüfûs misüllü hilâf-ı şeri'at-i garrâ harekâta cesâret eyledikleri ve şerr ü mazarratlarından ehl-i fukarâsının emn u rahatları meslûb olduğu bundan akdem bâ-'arz ve mahzar ve tahrirat

inhâ olundukda bu makûle sâ'î-i bi'l-fesâd ve muzırr-ı 'ibâd olan şakâvet-kârların icrâ-i te'dibât-ı lâyıkalılarıyla te'mîn-i 'ibâda ikdâm lâzımeden olmağla ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve zâbitleri ma'rifetiyle bâlâda mezkûrû'l-esâmi beş nefer şekâvet-kârın 'ibraten li'l-gayr mücazâtı icrâsına mübâderet olunmasını hâvî hâlâ Rumeli vâlisi ve dağlı eşkiyâsı istisâline me'mûr vezirim el-hâcc Hakkı Mehmed Paşa iclâlehuya hitâben bundan akdemce sudûr eden emr-i şerîfim mücebince müşârün-ileyh tarafından bâ-buyuruldu mataracıbaşı seyyid Ahmed zîde kadruhuyu ta'yîn ve Tekfurdağına irsâl eyledikde mezkûrlardan Yaşmakoglu Mustafa Alemdar ile mu'ahharan hakkında fermân-ı kazâ-cerayânım sudûr eden Hâcı Said oğlu Hamamcı Ahmed ahz ve cezâları tertîb olunub ma'adâsı firâr etmeleriyle lede't-tecessüs ele girdiklerinde cezâları tertîb olunacağını müş'ir vârid olan i'lâm ve tahrîrât mefhûmunda bâ-fermân-ı 'âki emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verilmiş olmağla el-yevm firâr üzre olan şakîler her ne zaman zuhûr ve kazâya duhûl ederler ise bi'l-ittifâk beher hâl ahz ve mukaddemâ haklarında sudûr eden emr-i şerîfim mücebince mücâzât-ı meşrû'aları icrâsına ihtimâm olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdur imdi firâri şekâvet-kârların ba'd-ezin hîn-i zuhûrunda ahz ve mukaddemâ haklarında zuhûr eden emr-i şerîfin tenfiz ve icrâsıyla şerr ü mazarratlarından 'ibâdullahın tahlisi ve belde-i mezkûrenin te'mîni matlûb-ı şâhânem olduğu sen ki mevlânâ ve a'yân ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda firâri mezkûrların bundan sonra zuhûr ederleri ve kazâ-i duhûl ederler ise bi'l-ittifâk ahz ve mukaddemâ haklarında emr-i şerîf munifim mücebince tertîb-i cezâlarıyla şerr u mazarratlarından ahâli fukarâsının tahlisleri emrine ihtimâm ve dikkat ve iğmâzdan mübâ'adet olunmak bâbında

Fî Evâsıt-ı Za sene 210 (Mayıs ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 42-43

Hüküm No : 128

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Erzurum vâlisi vezir Yusuf Paşa iclâlehuya hüküm ki

Karahisar-ı şarkî sancağı kazâlarından Milas kazâsı sükkânından el-hâc Salih nâm şahsın Karahisar-ı şarki sâkinlerinden torbacı tekâ'üdlerinden el-hâcc İbrahim Bey demekle meşhûr kimesne ile bir müddetten berü beynlerinde tekevvün eden nefsâniyet-i nakdiyle merkûm İbrahim Beyin yeğenleri el-hâcc Osman ve Mehmed Said ve

Şişmanoğlu mezkûr el-hâcc Salih ittifâk ve ittihâd birle başlarına haşerât-ı kesîre cem' edip icrâ-yı 'adâvet ve mel'anet irâdesiyle gâh nefis-i Karahisar-ı Şarkî'ye ve gâh cevânib ve etrâfında olan kasabât ve kurâ ve Şeyhan karyeleri ahâlileri üzerlerine hüçûm ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve ihrâk-ı büyütlü misüllü nice nice mezâlîm ve ta'addiyâta ictirâ eyledikleri mukaddemâ ihbâr olunduğuna binâen merkûmun başlarına cem' eyledikleri erâzil ve eşhâsı def' edip birbirlerine icrâ-yı nefsâniyetten keff-i yed etmek ve 'ariz ve âdemileriyle olmak ve mikdâr-ı zerre iz'âca fukarâ ve istilâ-yı emniyet-i ahâli ve zu'afâya mûcib olur harekât ve etvârdan mûcânebet ve dâ'ima tahsil-i rızâ-yı pâdişâhaneme müsâra'at eylemek üzre tenbîh ve tehdîdi hâvî dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Canik muhassılı ve Karahisar-ı şarkî mütesellimi Süleyman dâme mecduhuya hitâben bin iki yüz dokuz senesi Evâsıt-ı Şaban'ından emr-i şerîfim sâdır olmuşdu el-hâletü hazîhi Karahisar-ı şarkî kazâsı muzâfâtından Yakacık nâhiyesine tâbî' Enderus karyesi sâkinlerinden Said nâm kimesne zikr olunan nâhiye ve karye ahâlisi üzerlerine hüçûm ve hîn-i tevzi'inde kendü nefsiyçün mebâliğ ve ahara tarh ve tahmil ile cebren ve kahren gasb-ı emvâl ve eşyâları nehb ü gâret ve hetk-i 'ırza tasaddî ve hîn-i iktizâsına tahassün etmek fikriyle civârda vâki' Sin nâm karyede kefere zamanından metruken 'atik kal'ayı ta'mir eylediği ve mahsûl ihrâki vaktinde ahâli ve re'âyâya cebren ve kahren toprak taşıttığından ekser mahsûlâtları tarlalarda kalub telef ettiği ve bâkire kızları ve müseyyeye hâatunlarını ara verdiklerinde bi-gayr-ı hakkın yüzer ve yüz ellişer guruşların aldığı ve ahvâl-i fukarâ diğere gün olduğu bu def'a zikr olunan Yakacık nâhiyesiyle Enderus karyesinin ehl-i zimmet re'âyâsının südde-i sa'âdetime takdim eyledikleri bir kıt'a 'arz-ı hallerinde tahrîr ve inhâ ve üzerlerinden def'-i mezâlîmi hâvi emr-i şerîfim sudûru istid'â ve ricâ olunmuş zaman-ı ma'delet-irtisâm-ı şâhânemde fukarâ-yı ra'iyet ve sekene-i memleket hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ ta'addi ve mezâlîme ictirâ edenlerin haklarında ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar lâzım gelen te'dîbâtın icrâsıyla te'mîn-i bilâd ve irâhe-i 'ibâda ikdâm ehemmi-i mehâm-ı lâzımü'l-ihitimâmdan olmakdan nâşi sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin Karahisar-ı şarkî sancağı dâhilinde bu misüllü ızrâr-ı 'ibâd ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâda cesâret üzre olan eşkıyânın ahz ve şer'an lâzım gelen te'dibleri icrâsıyla istihsâl-i nizâm-ı memleket ve te'mîn ve irâhe-i ahâli ve ra'iyet husûslarına mezîd-i ikdâm ve sâ'y-ı mâ-lâ-keâm eylemen fermânım olmağın iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdu imdi livâ-i mezbûr dâhilinde o makûle mazarr-ı 'ibâd ve muharrib-i bilâd olan mel'anet-kârların beher-hâl ahz ve haklarında ber-muktezâ-yı şer'-i enver lâzım

gelen te'dîbâtın icrâsıyla istihsâl-i nizâm-ı memleket ve istikmâl-i ahâli ve ra'yyet husûslarına ihtimâm ve bu vesile ile bi-cürm ehl-i 'ırz makûlesine ednâ mertebe ta'addi vukû'unu tevcîzden ittikâ-i tâmm eylemen matlûb-ı kat'i-i şâhânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer livâ-i mezbûrda o misüllü şekâvete ictisâr eden habâset-kârları bi't-taharri ahz ve haklarında şer'an lâzım gelen te'dîbâtı icrâsına ve tanzim-i bilâd-ı te'mîn ve asâyiş-i bilâd emrine sarf-ı küll-i miknet ve bu bâbda iğmâz ve tesâmühden ve bu bahâne ile şekâvet 'alâkası olmayan ehl-i 'ırz makûlesine zinhâr ve zinhâr ta'arruz ve ta'addi vukû'una irâ'et-i ruhsat ve cevâzdan begâyet ittikâ ve mücanebet eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Za sene 210 (Haziran başları-1796)

***

Sahife No : 43-44

Hüküm No : 129

Tarihi : H. 1210-1211 /M. 1796-1797

İş bu evâmîr-i 'aliyyenin vusûlünden bahisle Gemlik hâkimi sâbık zimmetinde olan misillü müsâmaha olunmayub eşkiyâ-yı merkûm ele getirülerek tertîb-i cezâsına ikdâm olunacağı mütesellim-i mumâ-ileyhin vârid olan birer kıt'a kâ'ime verilmek bâbında vârid olan i'lâmının mefhûmunda bâ-fermân-ı 'âli şerh verilip te'kîdi hâvi emr-i 'âli yazıldı

Fî Evâhir-i M sene 211 (Temmuz ayının sonları-1796)

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub Gemlik sahasında kalyon inşâsına me'mûr İnağöllü Mir Numan dâme mecduhuya hüküm ki

Gemlik kazâsına tâbi' Kumla karyesi sâkinlerinden Deli Balta ve refîki sagir oğlu Osman nâm şakîler yine Kumla karyesinden ma'lûmü'l-esâmi eşhâs iki yüzden mütecâviz eşkiyâ ile etrâfda geşt ü güzâr ve katl-i nüfûs ve nehb-i emvâl misüllü etvâra ictisâr üzre olduklarından eşkiyâ-yı merkûmenin icrâ-yı mücâzât-ı lâyıklarına ikdâm olunmak için mukaddemâ başka ve ba'dehu merkûm Deli Balta ile Gemlik kazâsında Emrudeli karyesinden Mandıracı ve refîki Öküzoğlu Osman ve Brusa kazâsından Ağlışan karyesinden Serikli Osman ve refîki Şişmanoğlu Hüseyin ve Deneş karyesinden Gül Veli oğlu Mustafa ve Karahisar karyesinden Macar oğlu Halil ve Arab oğlu Emin ve Şeyh karyesinden Palancı oğlu Emin ve Canbazlar karyesinden Kürd Emir Osman ve Hısn karyesinden İmamoğlu ve Narlıdere karyesinden İsa oğlu nâm şekâvet-pîşeler ie ittifâk ederek ferce-yâb-ı şekâvet olmalarıyla Mudanya ve Kurşunlu ve sâ'ir ol-havâli

kazâ ve kurâsı etrâfında geŖt ve güzâr ve mezâlîm ve ta'addiyâta ibtidâr eyledikleri ihbâr olunmaktan nâŖi sen ki kapucubaŖı-i mumâ-ileyhsin Brusa mütesellimi el-hâcc İsmâîl ve YeniŖerhir-i Brusa a'yânı Genç Mustafa zîde kadruhuma ile muhâbere ederek bi'l-ittifâk eŖkıyâ-ı merkûmeyi mukaddemâ sâdır olan emr-i Ŗerîfim mücebince 'ala eyyi hâl buldukları mahalde ele getirölüp icrâ-yı mücâzâtlarına mübâderet olunmak için sana ve mumâ-ileyhimâya baŖka ve Ŗakî-i mezkûr Serikli Osman ve rüfekâsı olan AđlıŖan karyesinde ikâmet ve otuz nefer mikdarı bî-cürm kimesneleri katl ve tüccâr tâ'ifesinin tarîklerini kat' eylediklerinden muktezâ-yı me'mûriyeti üzre der-'akab üzerlerine âdem ta'yîniyle karye-i merkûmeyi basdırub eŖkıyâ-yı merkûme ile lede'l-muhârebe firâr ve İznik kazâsına varub ikâmet ve karar üzre oldukları inbâ ve hassa silahŖorlarımdan İznikli Osman Bey zîde mecduhunun bahr-ı sedif boğazında kalyon inŖâsına me'mûriyetle ikâmet üzre olduğundan mu'temed âdemleri ma'rifetleriyle Ŗakî-i merkûm ve 'avenesinin 'ala eyyi hâl izâle ve i'dâmları vesâ'ilin istihsâline ikdâm eylemençün iŖ bu sene-i mübâreke Evâ'il-i Ŗevvalinde mir-i mumâ-ileyhe hitâben baŖka evâmir-i Ŗerifem tasdîr ve tesyîr olmuşdu el-hâletü hazîhi eŖkıyâ-yı merkûme İznik kazâsından baŖlarına vâfir haŖarât cem'iyle fi'l-vâki' yatakları olan Yalakabâd kazâsında sâkin Bec Emin nâm kimesnenin hânesine nüzül ve ba'de'l-meŖvere Gemlik kazâsına tâbî' dâ'ima tersâne hizmetinde bulunan Amuzbey karyesine vürüd ile su-i kasd niyet-i fâsidinde oldukları ahâli-i karyenin mesmû'ları oldukda üzerlerine hücum birle eŖkıyâ-yı merkûme firâr ve Gemlik nâ'ibi ez-karîb eŖkıyâya i'âneti derkâr olduğundan doğru Gemlik mahkemesine varub nâ'ib-i merkûm etrâf-ı kazâlara mürâsele irsâl ettirip ve bu vesile ile envâ'-i fezahate ictisâr etmiŖ oldukları ve eŖkıyâ-yı merkûmenin merâmları Gemlik tersânesine isâl-i hasâr idüği ve mumâ-ileyh Genç Mustafa ve Brusa mütesellimi haber irsâl ve 'asâkir-i vâfire ile Gemlik tersânesine celb ve merkûm Deli Baltanın sâkin olduğu hânesine mütesellim-i mumâ-ileyh tesyir ve kethüdâsı dahi dağ tarafını eğerçi sedd ü bend edip ancak mütesellim-i mumâ-ileyhim iğmâz ve rehâvetten nâŖi firâr etmiŖ oldukları bu def'a bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i Ŗâhânem olub eŖkıyâ-yı merkûmenin me'mûrlar taraflarında üzerlerine varıldıkda gâh İznik kazâsına firâr ile ânda ihtifâ ve gâh Bilecik'e firâr edip biraz vakt mürûrunda yine meydana hurûc ve etrâfda geŖt ü güzâr eyledikleri ve eŖkıyâ-yı merkûmenin bu vechile bî-pervâ etrâfda isâl-i zulm ve hasârete ibtidarları bazı havenenin ruhsat ve i'ânelerinden neŖ'et eylediğinden baŖka Gemlik kazâsında eŖkıyâ-yı merkûmun bi'l-ittifâk katl ve i'dâm eyledikleri kimesneleri akrabâ ve ta'allukâtlarından bulunanlar

yüzer ve yüz ellişer guruşu ahz edip bu husûs eşkıyâya ruhsatı müstelzim olduğu ve bunların bu güne ferce-yâb olmaları bu vechile hareketlerinden nâşi eylediği ve hatta eşkıyâ-yı merkûmeden Serikli Osman bundan akdemce bir karyenin sığırtmacılarından birini katl ederek maktûlün 'iyâl ü evlâdından yüz elli guruşu ahz olunmadıkça hâkim tarafından keşf olunmadığı bi'l-ihbâr tahkik olunub bu husûs bi'l-vücûh mugâyir-i rızâ olmağla ba'de'l-yevm o misüllü harekete ve eşkıyâ i'ânetine cesâret edenlere yalnız 'azliyle iktifâ olunmayub icrâ-yı te'dîbine ibtidâr olunacağı beyânıyla kuvvetim ve tecvîz ve te'kîd ve tehdîdi şâmil bu def'a havene-i nâ'ib-i mumâ-ileyhe başka emr-i şerîfimle tenbih olunmaktan nâşi sen ki mir-i mumâ-ileyhsin mütesellim ve a'yân-ı mumâ-ileyhimâ ile muhâbere ve ittifâk ederek bâlâda mezkûr eşkıyânın 'ala eyyi hâl mukaddemâ sâdır olan evâmir-i 'aliyyem mûciblerince buldukları mahalde ahz ve icrâ-yı mücazâtlarına te'mîn-i bilâd ve irâhe-i 'ibâda mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve tekâsül ve betâ'etten begâyet hazer ve mübâ'adet eylemen fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen ve ikdâmen ve ihtimâmen ve mahsûsan iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve mektûmen (boş) ile tesyâr olmuştur imdi mazarr-ı 'ibâd ve sâ'î-i fi'l-arz-ı bi'l-fesâd olan eşkıyâ-yı merkûme beher-hâl iele getirülüb müstehakk mücazâtlarının icrâsına düş ve cûd-ı habâset-âlûdlarından rû-yı arzın tathiri ve 'ibâdullahın tahsil-i asâyiş ve refâhiyetleri husûsu hasren ve kasden senden matlûb-ı kat'i-i pâdsîşâhânem olduğu ve bundan böyle dahi eşkıyâ-yı merkûmenin ahzlarına su-i tedbir ve tekâsül ve tekâsür sünûhuyla ele getirmemek ve ferdin feride taradından eşkıyâ-yı merkûmeye i'ânet olunmak lâzım gelir ise lede't-tahkîk o makûleleri hâl ve şânlarıyla göre te'dîbât-ı lâyıkalı bilâ-imhâd icrâ olunacağı muhakkak ve mukarrer idüğü ve seninle muhâbere ve ittifâk ederek infâz-ı emr u irâde-i şâhâneme ikdâm eylemeleriyçün mütesellim ve a'yân-ı mumâ-ileyhimâyâ dahi bu def'a başka başka evâmir-i şerîfemle tebbih olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mumâ-ileyhimâ ile muhâbere ve ittifâk ederek eşkıyâ-yı merkûme câniblerine kat'a ser-rişte verimeyerek ve fukarâ ve zu'afâyâ hasâr ve mazârr vukû'a gelmeyerek buldukları mahallde 'ala eyyi hâl ele getirülüb mukaddeâm sâdır olan evâmir-i şerîfem mûciblerince mücazât-ı meşrû'alarını icrâ ile vücûd-ı habâset-âlûdlarından havâli-i merkûmenin ve sükkân-ı memleketin asâyiş ve rahatları vesâ'ilini istihsâli emrine dâmen-i dermiyân gayret ve senden me'mûl olan kâr-güzârı ve dirâyet levâzımını izhâra bezl-i vüs' ü kudret ve iğmâz ve tesâmühden ve bu vesile ile bî-cürm ehl-i 'ırz gürûhuna ve fukarâ-yı ra'ıyyetden ferd-i vâhide tama'a ve garaz ve hilâf-ı inhâya mebnî ednâ mertebe ta'addi ve tecâvüz vukû'unu tecvîz ile

mazhar-ı muâheze ve ‘ikâb-ı hüsrevânem olmakdan begâyet tehâşi ve mübâ’adet eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Z sene 210 (Temmuz ayının başları-1796)

***

Sahife No : 44

Hüküm No : 130

Tarihi : Tarih Yok

Bir sûreti Hüdâvendigâr sancağı mütesellimine (boş) asliye olan emr-i şerife tatbik olunarak kapucubaşı mir-i mumâ-ileyh ve Yenişehir a’yânı merkûm ile muhâbere ve ittifâk ederek infâz-ı emr-i ‘aliye ikdâm eylesiyeçün lazım gelen tenbîhât ve tehdîdât derciyle iktizâsına göre

***

Sahife No : 44

Hüküm No : 131

Tarihi : Tarih Yok

Bir sûreti Yenişehir-i Brusa a’yânı Genç Mustafa zîde kadruhu (boş) mütesellim-i mumâ-ileyhe yazılan emr-i ‘aliye tatbik olunarak

***

Sahife No : 44

Hüküm No : 132

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Gemlik kazâsı nâ’ibine hüküm ki

Gemlik kazâsına tâbi’ Kumla karyesi sâkinlerinden Delibalta ve Emrudeli karyesinden Mandıracı ve refiki Öküzöğlü Osman ve Brusa kazâsına tâbi’ Ağılşan karyesinden Serikli Osman ve refiki Şişman oğlu Hüseyin ve Deneş karyesinden Gül Veli oğlu Mustafa ve Karahisar karyesinden Macar oğlu Halil ve sâ’ir ma’lûmü’l-esâmi şekâvet-kârın mücâzât-ı meşrû’aları icrâsiyeçün bi’-defa’ât sudûr eden evâmir-i ‘aliyyem müceblerince üzerlerine varıldıkda gâh firâr ve gâh ihtifa ve gâh hükkâm ve sâ’ir havenenin iğmâz-ı ve tehâvün ve belki himâyetlerinden nâşi infâz-ı ahkâm-ı celîlem mümkün olamadığı ve bulunurlar ise eşkıyâ-yı merkûme İznik kazâsından başlarına vâfir haşarât cem’iyle fi’l-asl yatakları olan Yalakabad kazâsında sâkin Bec Emin nâm kimesnenin hânesine nüzûl ve ba’de’l-meşvere Gemlik kazâsına tâbi’ Amuzbey karyesine vürûd ile su-i kâsd niyet-i fâsîdinde oldukları ahâli-i karyenin mesmû’ları

oldukda üzerlerine hüçûm birle eşkıyâ-yı mezbûre firâr ve sen ki nâ'ib-i mumâ-ileyhsin eşkıyâ-yı merkûmeye i'ânetin derkâr olduğundan doğru Gemlik mahkemesine gelüb taradından etrâf-ı kazâlara mürâsele irsâliyle envâ'-i fezâhata ictisâr etmiş oldukları bu def'a bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şâhânem olub eşkıyâ-yı merkûmenin me'mûrlar taraflarından üzerlerine varıldıkda gâh İznik kazâsına firâr ile ânda ihtifâ ve gâh Bilecik'e firâr edip biraz vakt mürûrunda meydana hurûc ve etrâfda geşt ü güzâr eyledikleri ve eşkıyâ-yı merkûmenin bu vechile bî-pervâ etrâfda isâl-i zulm ve hasârete ibtidarları bazı havanenin ruhsat ve i'ânelerinden neş'et eylediğinden başka Gemlik kazâsında eşkıyâ-yı merkûmenin bi'l-ittifâk katl ve i'dâm eyledikleri kimesneleri akrabâ ve ta'allukâtlarından bulunanlar yüzer ve yüz ellişer guruşu ahz edip bu husûs eşkıyâya ruhsatı müstelzim olduğ ve bunların bu güne ferce-yâb olmaları hâkimlerin bu vechile hareketlerinden neş'et eylediği ve hatta eşkıyâ-yı merkûmeden Serikli Osman bundan akdemce bir karyenin sığırtmacılarından birini katl ederek 'iyâl ü evlâdından yüz elli guruşu ahz olunmadıkça hâkim tarafından keşf olunmadığı bi'l-ihbâr tahkik olunub bu husûs bi'l-vücûh mugâyir-i rızâ olmağla sen ki nâ'ib-i mumâ-ileyhsin ba'de'l-yevm o misüllü harekete ve eşkıyâ i'ânetine cesâretin tahkik olunur ise yalnız 'azlin ile iktifâ olunmayub icrâ-yı te'dîbine ibtidâr olunacak musammem olmağla tenbihan ve tehdiden ve seni hâb-ı gafletten ikazen iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdur imdi keyfiyeyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer hilâf-ı fermân ve münâfi-i rızâ o makûle hareketden mübâ'adet eyleyesin şöyle ki fimâ-ba'd dahi o makûle hareket ve eşkıyâya i'ânetin tahakkuk eder ise yalnız 'azlin ile iktifâ olunmayub te'dibin icrâ olunacağı muhakkak ve mukarrerdir âna göre 'amel ve hareket eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Z sene 210 (Temmuz ayının başları-1796)

***

Sahife No : 44

Hüküm No : 133

Tarihi : H. 1210/M. 1797

Nezir kaydı terkîniçün baş muhâsebeye ilm u haber virilmiştir

Selanik Mollasına hüküm ki

Medine-i Selanik'de bundan akdem izhâr-ı şekâvet ve hilâf-ı rızâ harekete cesâretine binaen hakkında fermân-ı kazâ-cereyânım sâdır olan ve medine-i mezbûreden tard u ib'âd olunan Ali Devlet oğlu nâm şakî ile yirmi altı nefer 'aveneleri fimâ-ba'd medine-i mezbûreye duhûlleri lâzım gelür ise ahâlinin cânib-i mirü'l-haca otuz bin

guruş nezri ta'ahhüd eylediklerini muhtevî i'tâ olunan nezir hucyeti bundan akdemce bâ-fermân-ı 'âli baş muhâsebeye kayd olunmuşdu el-hâletü hazîhi sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin der-'aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lamında Medine-i merkûme sekencesinden ve ehl-i 'ırz makûlesinden Molla Bidakuz demekle 'arif Mustafa ve Muslarioğlu Halil demekle meşhûr kimseler eşkiyâ-yı merkûma medine-i merkûmeden bi'l-muhâbere tard u teb'idi edâsına müsâfireten sâkin bulunmak ta'ribiyle 'avene-i merkûme idhâli ve nezir huccetine eğerçi ismleri sebt ü tahrir olunmuş olub ancak merkûmân fi'l-hakika 'ırzlarıyla mukayyed olub şakî-i merkûma hafî ve celî i'ânetleri olmayub cümle ahâli kendülerden şukrân üzre olduklarından bahisle 'afv ve itlâkları hususuna müsâade-i 'aliyyem erzâni kılınmağın istid'â veistirhâm olunmak vech-i meşrûh üzre iki nefer merkûmların verilen nezir hüccetinden ismleri kaydı terkîn olmağla i'lâmen iş bu emr-i şerifim isdâr olmuştur imdi eşkiyâ-yı merkûmenin baş muhâsebede mukayyed nezir hüccetinden ismleri kaydı terkîn olunduğundan ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin ma'lûmun oldukda mazmûn olduğu lâzım gelenlere ifâde birle merkûmân Halil ve Mustafa'ya ol-tarafda ve hallerinde olunmalarına kimesne tarafından müdâhale ettirilmemek bâbında

Fî Evâ'il-i M sene 211 (Temmuz ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 45

Hüküm No : 134

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Bolu'da ikâmete me'mûr merfû' Uluzâde Yeğen es-seyyid Mehmed Paşa dâmet me'âlîhiye hüküm ki

Sen ki paşâ-yı mumâ-ileyhsin mukaddemâ me'mûr ikâmeti olduğun Mağnisa'da emr-i ta'ayyüşde müzâyakaya düçâr olduğun ve zarûret-i hâlin ber-kemâl idüğü beyânıyla mahall-i aharda ikâmetine ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması mukaddemâ tarafından Der-'âliyyeme kethüdân tarafından dahi bâ-takrîr istid'â olduğundan bu bâbda ikâmetine izn-i hümâyûnum erzâni kılınmışıdi sen ki paşâ-yı mumâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-'âliyyeme takdim olunan bir kıt'a 'arz-ı hâlin bir müddetten berü Bolu'da ikâmete me'mûriyetin hasebiyle 'iyâl ü evlâdının dûr ve mehcûr olduğunun inhâ ve İznikmid'de vâki' hâne-i kadiminde ikâmete ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınmasını hâvî emr-i şerifim sudûrunu istid'â etmekle sen ki paşâ-yı mumâ-ileyhsin İznikmid'e gelüb kendü hâlinde ikâmet ve umûr-ı vilâyete müdâhaleden mübâ'adet

eylemen üzre ruhsat-ı şâhânem erzâni kılınmağla i' lâmen ve ifhâmen iş bu emr-i şerîfim irdâr ve irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda Bolu'dan hareket ve İznikmid'e gelüb kendü hâlinde ikâmet birle zinhâr ve zinhâr umûr-ı vilâyete müdâhâleden mübâ'adet ederek devâm-ı 'ömr-i devlet ve kelâm-ı emr-i şevketim ed'iiyesine iştigâl-i muvâzebet ve İznikmid'e gelüb ikâmet eylediğini Der-'aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında

Fî Evâsıt-ı M sene 211 (Temmuz ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 45

Hüküm No : 135

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Sâdır olan fermân-ı 'âlî mûcibince iş bu kayd terkîn olunub merkûmların afv ve itlâkları ve her biri kefile rabt ve nezre kat' olunmalarıçün emr-i âlî yazılmıştır

Fî Evâ'il-i RA sene 211(Ekim ayının başları-1796)

Terkin

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olub Gemlik sahasında kalyon inşâsına me'mûr İnegöllü Mir Numan dâme mecdûhuya ve Hüdâvendigâr sancağı mütesellimi (boş) ve Yenişehir-i Brusa a'yânı Genç Mustafa zîde kadruhumâya hüküm ki

Gemlik kazâsına tâbi' Kumla karyesi sâkinlerinden Deli Balta ve refiki sagir oğlu Osman nâm şakîler yine Kumla karyesinden ma'lûmü'l-esâmi eşhâs iki yüzden mütecâviz eşkıyâ ile etrâfda geşt ü güzâr ve katl-i nüfûs ve nehb-i emvâl misüllü etvâra ictisâr üzre olduklarından eşkıyâ-yı merkûmenin icrâ-yı mücâzât-ı lâyıklarına ikdâm olunmak için başka ve ba'dehu merkûm Deli Balta ile Gemlik kazâsında Emrudeli karyesinden Mandıracı ve refiki Öküzöğlü Osman ve Brusa kazâsından Ağlışan karyesinden Serikli Osman ve refiki Şişmanoğlu Hüseyin ve Deneş karyesinde sâkin Gül Veli oğlu Mustafa ve Karahisar karyesinden Macar oğlu Halil ve Arab oğlu Emin ve Şeyh karyesinden Palancı oğlu Emin ve Canbazlar karyesinden Kürd Emir Osman ve Hısn karyesinden İmamoğlu ve Narlıdere karyesinden İsaoglu nâm şekâvet-pîşeler ie ittifâk ederek ferce-yâb-ı şekâvet olmalarıyla Mudanya ve Kurşunlu ve sâ'ir ol-havâli kazâ ve kurâ etrâfında geşt ve güzâr ve mezâlim ve ta'addiyâta ibtidâr eyledikleri mukaddemâ ihbâr olunduğuna mebnî siz ki mumâ-ileyhâsız birbiriniz ile muhâbere ittifâk ederek eşkıyâ-ı merkûmeyi mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince 'ala

eyyi hâlin buldukları mahalde ele getirülüp icrâ-yı mücâzâtlarına mübâderet olunmak için size hitâben başka başka evâmir-i ‘aliyyem sudûr etmişken ahzlarında kusûr ve rehâvet vukû‘una mebnî mazarr etmiş oldukları bundan akdemce bi’l-ihbâr mesmû‘-ı pâdişâhânem olmakdan nâşi mukaddemâ sâdır olan evâmir-i ‘aliyyem müceblerince birbirinizle muhâbere ve ittihâd ederek buldukları mahalde ahz ve icrâ-yı mücâzâtlarıyla te’mîn-i bilâd ve irâhe-i ‘ibâda mezîd-i ihtimâm ve dikkat ve tekâsül ve betâ’etten begâyet hazer ve mübâ’adet eylemenizi hâvî başka başka sudûr eden evâmir-i ‘aliyyem tarafınıza lede’l-vusûl bundan böyle müsâmaha olunmayub eşkıyâ-yı merkûme ele getürmekde tertîb-i cezâlarına ikdâm olunduğu siz ki kapucubaşı ve Brusa mütesellimi mumâ-ileyhimâsız bu def‘a tarafınızdan Der-‘aliyyeme vürûd eden tahrir ve Gemlik nâ’ibinin i‘lâmında derc ve tastîr olunmuş olmağla mazmûn-ı tahrîrât emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh verildiği mukaddemâ sâdır olan evâmir-i ‘aliyyem müciblerince ‘amel ve harekete ihtimâm eylemeniz fermânım olmağın te’kîden ve ihtimâmen iş bu emr-i şerifim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi mazarr-ı ‘ibâd ve sâ’î-i bi’l-fesâd olan eşkıyâ-yı merkûmeyi beher hal ele getirüb icrâ-yı mücâzâtlatı hasren ve kasden sizden matlûb-ı kat’i-i şâhânem idüğü ve bundan sonra eşkıyâ-yı merkûmenin ahzlarında irtikâb kusûr ve rehâvet olunmak lâzım gelür ise bir vechile cevâba kâdir olmayacağınız muhakkak olduğu ma’lûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer bu bâbda birbiriniz ile muhâbere ve ittifâk ederek eşkıyâ-yı merkûm câniblerine kat’a ser-rişte verimeyerek ve fukarâ ve zu’afâyâ dahi aslâ hasâr ve mazârr vukû‘a gelmeyerek buldukları mahalde ‘ala eyyi hâlin bi-eyyi vechin kâne ele getirülüb mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerifem müciblerince mücâzât-ı meşrû‘alarını icrâ birle vücûd-ı habâset-âlûdlarından havâli-i merkûmenin tasfiyesine ve fukarâ ve zu’afâ ve sükkân-ı memleketin asâyış ve istirahatları husûsuna bezl-i mâ-hasal vüs’ ü miknet ve ba’dehu iğmâz ve tesâmühden ve bu vesile ile bî-cürm ehl-i ‘ırz gürûhuna ve fukarâ-yı ra’iyyetden ferd-i vâhîde tama‘a ve garaza mebnî ednâ ta’addi ve tecâvüz vukû‘unu tecvîz ile mazhar-ı muâheze ve ‘ikâb-ı hüsrevânem olmakdan fi’linizi sıyânet eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı M sene 211 (Temmuz ayının sonları-1796)

***

Sahife No : 45

Hüküm No : 136

Tarihi : H. 1210/M. 1796

Mora kâ'im-makâmı ve zikr-i âti husûsa Der-'aliyyemden mahsûs mübâşir ta'yîn olunan (boş) zîde mecduhumâyâ hüküm ki

Mora ceziresinde vâki' Mizistre kazâsı tarafından bu def'a Der-'aliyyeme vürûd eden evrâkdan bir maddenin hülâsa-i mefhûmunda Mizistire kazâsına tâbi' Parılça nâm karye memleketlerinden on iki seneden berü şekâvet üzre olan Zahirma nâm haydudun cebren ahz olunan bir nefer adamı lede'l-istintâk haydud-ı mesfûrun hâlâ Mora tercümanı Palamud oğlu Yanaki olub her-bâr bi'l-mükâtebe muhâbere ve tercümân-ı mesfûrun i'ânesiyle geşt ü güzâr üzre olduğu ihbâr eylediği derc ve tastîr olunmuş sen ki kâ'im-makâm-ı mumâ-ileyhsin tercümân-ı mesfûrun günâ-gün mel'anete ictisârı ahar mahallerden dahi tahrir olunub sıhhati tahkîk olunmağla yanında bulunan mübâşir-i mumâ-ileyh ma'rifetiyle icrâ-yı te'dîb ahz ve habsi ve kâffe-i emvâl ve emlâki tahrir ve defteri Der-sa'âdetime irsâl ve keyfiyyet terkîm olunub ba'dehu ne vechile fermân-ı 'âlişânım sâdır olur ise âna göre 'amek olunmak fermânım olmağın mahfiyyen ve mestûren iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve mübâşir-i mumâ-ileyh ile irsâl olunmuşdu imdi ma'rifetiniz ve mübâşir-i mumâ-ileyh ma'rifetiyle tercümân-ı mesfûrun ahz ve icrâ-yı te'dîb habsi ve kâffe-i emvâl ve emlâki ma'rifet-i şer'le yegân yegân tahrîr ettirüb mumza ve mahtûm defter-i sıhhat-eserini tesyîre mübâderet ve keyfiyyeti derbâr-ı şevket-karârıma iş'âra müsâra'at ve hamiyet etmekle emr-i şerifim sudûr ederse mücebinece harekete ihtimâm ve gayret eyleyesin ve sen ki mübâşir-i mumâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzre harekete dikkat ve ihtimâm ve infâz-ı icrâ-yı hükm-i munife sa'y-ı mâ-lâ-keâm ve hilâf-ı rızâ ve münâfi-i vüs'-i makderete vaz'-ı cesâretle mübtelâ-yı mu'âheze ve 'ikâb olmakdan tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i Z sene 1210 (Haziran ayının ortaları-1796)

***

Sahife No : 46

Hüküm No : 137

Tarihi : H. 1210/M. 1795-1796

Ve fimâ-ba'd dahi mâdemki rızâ-cûyâne hareket ve kânun-ı ocakdan taşra evzâ'dan mücâneber edeler 'ale'd-devâm hilâf-ı 'amimü'n-nevâl devlet-i 'aliyyemden behre-dâr olacakları bedîdâr olub şakî-i merkûm bâlâda mûnderic olduğu vechile Vidin'de iktisâb eylediği tehayyüz ve tefevvüze 'adem-i kanâ'at birle etrâf ve eknâfa dahi âverde kabza tasarruf etmek za'm ve sermâye Plevne ve Niğbolu ve sâ'ir havâli kazâlarına dağlı eşkıyâsının müdâfa'aları vesilesiyle bilâ-me'mûriyet 'asâkir ve haşerât

irsâl edip zikr olunan kazâlar fukarâsını pâymâl hayli hasar ve envâ'-i mazarra giriftâr ve bunların emsâli nice nâ-marzî harekâta ictisâr eylediğinden terbiyesiyçün kendüye bi'd-defa'ât tavnîh-nâmeler gönderilmişken yine mütenebbih olmayub hilâf-ı rızâ dürlü dürlü etvâr-ı mütegalibâneye ictisâr eylediği ve bunlardan başka Belgrad matrûdlarını istishâb ile tahrik ve iğfâl eylediğinden zikr olunan matrûdların mutasaddî oldukları harekât-ı nâ-ber-câları mücerred-i merkûm Basbak oğlunun iğvâsından neş'et etmiş olduğundan iştibâh olduğu ve hatta mezbûrlara 'alenen top ve cebehâne ve neferât ile i'ane ederek serhad-i pâdişâhânemde nâ-cûyâneye harekete vesile ve 'illet olduğu tahkik olmuş mevâddan olmağla Vidin serhadi gibi devlet-i 'aliyyemin bir serhad-i cesim ve mu'teberi şakî-i merkûmun su-i hareketine mebnî lekedâr olması ber-vechile tecviz olunmadığından ve mezbûrun bu misüllü etvâr-ı nâ-hemvâre tasaddîsi tahrik-i 'arz-ı gazab-ı padişâhânemi müstelzim bir hâlet olub te'dîbi husûslarına me'mûr kılınub Belgrad muhâfızı müşârün-ileyh ile Vidin muhâfızı lâhık vezirim Osman Paşa iclâlehu ve Niğbolu mütesellimi ve sâ'irleri bu husûsa ta'yîn oldukları ve merâm-ı padişâhânem mücerred şakî-i mezkûr Pasbanoğlu'nun def' ve te'dibi olmağla bu esnâda Vidinluden kendüsüne mümâşât etmiş olur ise kabahati olmayub merkûmun tahrikine mebnî idüğü mevâdd-ı ma'lûmeden olmakdan nâşi kimesne hakkında gazab ve infî'âl-i şâhânem olmadığını ve harekât-ı nâ-ber-câsı takribiyle serhad-i Vidin'i lekedâr eden şakî-i merkûmun def'i 'akibinde el-yevm Sofya'da mevcûd olan mevâcibin tevzi'ine ikdâm ve cümle serhad-nişinân halkına derkâr olan hüsn-i zan ve teveccüh-i mülûkânem kemâkâne ber-karar idüğünü ifhâm eylesüyçün Rumeli vâlisi müşârün-ileyh mukaddem ve mu'ahhar tenbih u te'kîd olunmuş olduğu ve mağdûb-i pâdişâhânem için merkûm Paspan oğlu olmağla olmağla 'umûmen serhad-nişinân 'aleyhine Belgrad muhâfızı müşârün-ileyhin bir dürlü inhâsı zuhûr etmeyüb buna dâ'ir serhad-i Vidin'de neşr olunan ihbâr-ı mahz-ı erâcif kabilinden olub ile'l-an Vidinlü tarafından meşdûd olan etvâr-ı rızâ-cûyâneleri ve ocağın kânun ve kâ'idesine mütaba'atları mâdem ki ber-karar ola eltâf u 'inâyet-i pâdişâhâneme her halde haklarında mebzûl ve câri olacağı ma'lûm olub âna göre hareket eylemeniz için mahsûsan iş bu emr-i 'alişânım ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet etrâfiyla mefhûm-ı emr-i şerifimden ma'lûmunuz oldukda şakî-i mezkûrun ref' ve bu demle rızâ-yı şehriyârânemi tahsil ve 'ırz ve nâmus-ı ocağı tekmiş husûsuna cümleiniz bi'l-ittihâd ihtimâm ve dikkat ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i S sene 210 (Eylül ayının başları-1795)

***

Sahife No : 46**Hüküm No** : 138**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Sâbikan Vidin muhâfızı olub halefi vürûduna dek ol-tarafda ikâmet üzere olan vezir Mehmed Paşa iclâlehuya ve Vidin kadısına ve müfti ve ‘ulemâsına ve yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhumâya ve cebeci ve top arabacı zâbitleri ve sâ’ir zâbitân ve bi’l-cümle serhad-nişinâna hüküm ki

Siz ki vezir-i müşârün-ileyh ve mevlâna ve yeniçeri zâbiti ve sâ’ir mumâ-ileyhimsiz bu esnâda tarafınızdan derbâr-ı ‘atûfet-karârıma mahzar ve i’lâm ve tahrirât ve derûnuna binâen ol-bâbda irâde-i şâhânem diğer sâdır olan mufassal ve meşrûh emr-i ‘âlişânımda etrâfiyla izâh ve beyân olunmuş olmağla emr-i şerif-i mezkûr tarafınıza vusûlünde bu husûs ma’lûmunuz olur kaldı ki zikir olunan ‘arz ve mahzar ve tahrirat-ı sâ’ire mefhûmlarına göre taraf-ı devlet-i ‘aliyyemden Vidin serhaddi dahi Belgrad misüllü tanzim olunacağı mülâhaza ve vesvesesine zâhir olduğunuz müstebân olub ancak Vidin serhadi Belgrad’a ber-vechile makîs olduğu ve esnâ-yı seferde Belgradlı cümlenin ma’lûmu olduğu üzere düşman zuhûrunda kat’a müdâfa’a kaydında olmayarak Belgrad kal’asını yed-i düşmana bilâ-muhârebe teslim etmiş olduklarından haklarında irâde-i sâbika sünûh etmiş olduğu ve Vidin serhadi e’âzım-ı kılâ’-ı hâkâniyeden olun bâ-husûs serhad-nişinân kullarım hidemât-ı padişâhânemde bir güne kusur etmedikleri zâhir ve sefer ü hâzırda izhâr-ı sadâkat ve ibrâz-ı hizmet üzere oldukları bedîhi ve bâhir iken Vidin serhadi hakkında o makûle halet nice tecviz olunabileceği ve bu şâyî’a mücerred Paspan oğlu dedikleri habâset-pîşenin hilesinden neş’et eylediği ve Vidin serhadlûsü haklarında kat’an ve kâtibeten bir güne irâde olmayub diğer emr-i şerifimde tafsil ve beyân olunduğu üzere ancak matlûb ve menfûr ve mağdûb mezkûr Paspan oğlu idiği cümlenizin cezmen ve yakînen ma’lûmunuz oldukda için mahsûsan iş bu emr-i ‘âlişânım dahi ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi evâmir-i ‘âliyyeme gereği gibi mutâla’a ve bu bâbda neşr olunan erâcife vechen mine’l-vücûh irsâle sem’-i ağıâr olunmak iktizâ etmediğini etrâfiyla mülâhaza ederek ve Vidinlü haklarında bir dürlü irâde olmadığımı ve matlûb için mezkûr Paspan oğlu olduğunu teyakkun eyleyerek infâz-ı emr-i irâde-i dâverâneme bi’l-ittifâk bezl-i mâ-hasal vüs’ ü kudret ve hilâfından gâyetü’l-gâye tevakki ve mübâ’adet eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i S sene 210 (Eylül ayının başları-1795)

***

Sahife No : 47**Hüküm No** : 139**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

Vidin kadısına ve yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhuya ve muhâfaza-i merkûmede mevcûd ağavât ve 'alemdârân ve ocak ihtiyârları ve bi'l-cümle sehad-nişinân zîde kadruhuma hüküm ki

Bundan akdem bazı eşkıya ile ittifâk ve tecemmü' ve ref'-i livâ-yı a'yân ile Belgrad tarafına hücumâ cesâret ve katl-i nüfûs ve sâ'ir güne habâsete cür'et eden Belgrad matrûdları bâği ve bâği hükmünde olub bu makûlelere sırren ve 'alenen imdâd ve i'ânet-i mütecâsir olanlar haklarında dâreynde-i ba'is-i hüsrân ve mezellet idüğü zâhir ve bed'fi iken Vidinlü Paspan oğlu Osman nâm şakî eşkıyâ-yı mezkûreye zîr-perde-i hafâdan imdâd ve i'ânet etmiş olduğundan başka sâ'ir envâ' fezâhat ve ve şenâ'ate cesâret ve serhad-i cesimin ihtilâline ve ahâli ve sekenesinin insilâb-ı asâyiş ve rahatlarına bâdi hâlâta cür'et eylediği ve bu keyfiyet rızâ-yı emr ve rızâ-yı pâdişâhâneme münâfi ve kânûn ve kâ'ide-i ocağın bi'l-külliyeye hilâfı idüğü zâhir ve bed'idâr olmağla muhâlifine karşı nihâyet-i hudûdda vâki' kal'a-i padişâhânemde bu makûle nâ-revâ harekâta rızâ göstermek ocaklu emrinde ber-vechile yakuşur şeylerden olmayub ve devlet-i âliyyemin nân u ni'metiyle per-verde olanların göz göre bu makûle hilâfında bulunması yol ve erkâna bir dürlü uymadığı ve şakî-i merkûmun bu vechile serkeşlik ederek itâ'at ve inkıyâddan rûgerdân olması hasebiyle hakkında gazab-ı padişâhânem zuhûra gelip ref' ve vücûd-ı habâset-âlûduna irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylediği ecilden bu bâbda iktizâ edenlere hitâben mü'ekked evâmir-i 'aliyyem ısdâr ve ocak mekâtibi irsâl ve merkûm Osman ocakdan dahi redd ve tard olmuşdur siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz ancak gazab-ı padişâhânem merkûm Paspan oğlu hakkında olub sâ'irler hakkında bir güne irâde ve ağıyâr olmamağla eğer merkûm bundan sonra sâhib çıkılmak lâzım gelür ise ma'iyet-i eşkıyâ oldukları için o makûlelerin dahi haklarında vehâmet derkârdır bu misüllü hâlet ocağa leke olduğunu ve böyle lekeyi ocaklu kabûl etmeyeceğini etrâfiyla te'emmül ve mütâla'a ve şakî-i merkûmun beher hal hakkından gelinmesi emrine irâde-i kâtî'a-i cereyân-dârânem ta'alluk etmiş olduğunu teyakkun ve mülâhaza ederek şakî-i mezkûrun bi'l-ittifâk 'ala eyyi hâlin hayyen ve meyyiten ahz u girift ve keyifeti müsâra'aten Der-'aliyyeme i'lâm ve inhâya ihtimâm ve dikkat eylemeniz fermânım

olmağın tenbihan ve ihtimâmen ve i'lâmen ve ifhâmen ve hassaten iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdur imdi fi-mâ-ba'd şakî-i mezkûr kimesne tarafından iltizâm olunmak lâzım gelür ise eşedd-i 'ukûbet ile mücâzât olunacağı muhakkak olduğu ve mağzûb ve matrûd-ı mezkûrun ref' ve vücûd-ı habâset-âlûduna bi'l-ittifâk kemâl-i sa'y ve ikdâm eylemeniz ahzı metâlib-i şâhânem idüğü mağzûb-ı pâdişâhânem yalnız mezkûr Paspan oğlu Osman olub sâ'ir ferd-i vâhide bir vechile irâde-i pâdişâhânem olduğu ve bu husûs ocak ve kânunları mücebince sudûr eden diğer evâmîr-i şerifemle sâ'ir iktizâ eden mahallde etrâfıyla ifâde ve iş'âr olduğu ma'lûmunuz oldukda şakî-i merkûm bi'l-ittifâk hayyen ve meyyiten ahz u girift ve keyfiyyet seri'an Der-'aliyyeme i'lâm ve iş'âra mübâderet ve bu vechile gâ'ile-i mezkûrenin indifâ'ına ve asâyiş-i serhad-nişini müceb olur hâlâtın istihsâline mezîd-i ikdâm ve müsâra'at ve tekmîl-i nâmus-ı ocağa tahsil-i rızâ-yı pâdişâhâneme bezl-i vüs' ü kudret ve bu emr-i ehemmdede ser-i mü kusur ve rehâvetten tehâşi ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i S sene 210 (Eylül ayının başları-1795)

***

Sahife No : 47

Hüküm No : 140

Tarihi : H. 1210/M. 1796

İş bu emr-i 'âlî lede'l-vusûl bu ana dek ferd-i vâhidin i'ânet ider olmayub devâm-ı umr u devlet-i pâdişâhî ed'iyesi ile meşğûl olduklarını nâtk ((...)) kasabası naibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fî 16 R sene 210 (30 Eylül 1795)

Sire nâhiyesi nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve iş erlerine hüküm ki

Bundan akdem bazı eşkıyâ ile ittifâk ve tecemmü' ve ref'-i livâ-i 'isyân ile Belgrad tarafına hücûma cesâret ve katl-i nüfûs ve sâ'ir güne habâsete cür'et eden şekâvet-pişelerin keyfiyyetleri ma'lûm olub bu makûlelere sırren ve 'alenen imdâd ve i'ânete mütecâsir oduklarından dâreynde-i ba'is-i hüsrân ve mezellet idüğü zâhir ve bedîhi iken Vidinlü Pasban Zâde Osman nâm şakî eşkıyâ-yı mezkûreye zîr-perde-i hafâdan imdâd ve i'ânet eylediğinden başka sâ'ir envâ'-ı fezâhat ve ve şenâ'ate cesâret ve serhad-i cesimin ihtilâline ve ahâli ve sekenesinin insilâb-ı rahatlarına bâ'is hâlâtın hâli olmadığı ve bu keyfiyyet rızâ-yı pâdişâhâneme münâfi ve kânûn ve kâ'ide-i ocağın bi'l-küllîye hilâfi olmağla siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz muhâlifine karşı nihâyet-i hudûdda vâki' kal'a-i pâdişâhânemde nâ-revâ harekete rızâ

göstermek ocaklu olanlara ber-vechile yakuşur şeylerden olmadığı ve devlet-i ‘aliyyemin nân u ni‘metiyle per-verde olanların göz göre bu makûle hilâfi-ı rızâsında bulunması yol ve erkâna bir dürlü uymadığı zâhir olub şakî-i merkûmun bu vechile serkeşlik ederek itâ‘at ve inkıyâddan rûgerdân olması hasebiyle hakkında gazab-ı padişâhânem zuhûra gelip ref‘ ve vücûd-ı habâset-âlûduna irâde-i ‘aliyyem ta‘alluk etmekle iktizâ edenlere hitâben mü‘ekked evâmîr-i ‘âliyyem ısdâr ve ocak mekâtibi irsâl ve merkûm ocakdan dahi redd ve tard olmuşdur ancak gazab-ı padişâhânem merkûm Paspan oğlu hakkındadır sâ‘ir hakkında bir güne irâde yokdur eğer merkûma bundan sonra sâhib çıkılmak lâzım gelür ise ma‘iyyet-i eşkiyâ oldukları için o makûlelerin dahi haklarında vehâmeti derkârdır bu misüllü hâlet ocağa lekedir ve böyle lekeyi ocaklu kabûl etmez bundan sonra etrâfiyla te‘emmül ve mütâla‘a ve şakî-i merkûmun beher hal hakkından gelinmesi emrine irâde-i kâtî‘a-i cereyân-dârânem ta‘alluk etmiş olmağla şakî-i merkûm Osman taht-ı hükümet ve kazâlarınıza vârid olur ise ‘ala eyyi vechin kâne hayyen ve meyyiten ahz u girift ve keyfiyyeti müsâra‘aten Der-‘aliyyeme i‘lâm ve müsâra‘at ve ma‘azallahu te‘ala bundan sonra şakî-i mezkûr kimesne tarafından iltizâm olunmak lâzım gelür ise eşedd-i ‘ukûbet ile mücâzât olunacağı muhakkak bilerek âna göre mağzûb ve matrûd olan şakî-i mezkûrun ref‘ ve vücûd-ı habâset-âlûduna kemâl-i sa‘y ve ikdâm ederek şakî-i merkûmun herkanı kazâda bulunur ise bi eyyi vechin kâne üzerine varilub hayyen ve meyyiten ahz u girift ve keyfiyyeti iş‘âr olunması husûsuna ihtimâm ve dikkat-i tâmm eylesesiz ve bu def‘a ma‘lûmunuz ola ki mağzûb-ı pâdişâhî yalnız mezbûr Osmandır sâ‘ir hakkında bir vechile irâde ve gazab yoktur ancak matlûb-ı şakî-i merkûmun def‘ gâ‘ilesidir âna göre hareket ve ser-i mû havfindan ve istishâb ve iltizâm misüllü hâlâtta tehâşi ve mübâ‘adet eylemeniz için tenbihân ve te‘kîden iş bu emr-i şerîfim ısdâr ve (boş) irsâl olunmuşdur imdi bu keyfiyyet ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh tenbihât-ı şâhânem muktezâsı üzre ‘amel ve harekete bi‘l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve kusûr-ı rehâvetten ve hilâf-ı vaz‘ı tecvîzden tehâşi ve mücânebet eylesesüz deyü bi‘l-fi‘il dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa dâme ‘uluvvuhu tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzre ‘amel olunmak bâbında

Fî Evâhir-i S sene 210 (Eylül ayının başları-1795)

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 141**Tarihi** : H. 1210/M. 1796*Ta'ahhudu hâvî Tırnova kadısının ilamı ba-ferman-ı ali şerh virildi***Fi 26 RA sene 210 (10 Ekim 1795)****Bir sûreti**

Tırnova kadısına ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve iş erleri ve söz sâhibleri (boş)
zîde kadruhuma

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 142**Tarihi** : H. 1210/M. 1796*Taahhudu havi Selvi kadısının ilamı ba-ferman-ı ali şerh virildi***Fi 26 RA sene 10 (10 Ekim 1795)****Bir sûreti**

Selvi kadısına ve yeniçeri zâbiti ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine ber-minvâl-i
muharrer

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 143**Tarihi** : Tarih Yok**Bir sûreti**

((...)) nâhiyesi nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 144**Tarihi** : H. 1210/M. 1796

*İş bu emr-i ali lede'l-vurud ber-mantuk-ı emr-i ali harekete mute'ahhid
oldukların nâtik Niş kadısının varid olan ilamı mefhumu ba-ferman-ı ali şerh virildi*

Fi 3 N sene 210 (12 Mart 1796)

Bir sûreti

Beneş kadısına ve muhâfaza-i merkûmede olan ser-turnacı (boş) zîde mecduhuya ve vücûh-ı serhad-nişin ve iş erleri ve yeniçeri ihtiyârlarına

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 145

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Ber-mantuk-ı emr-i ali harekete muteahhid olduklarını natık İzladı kadısının varid olan ilamının mefhumu ba-ferman-ı ali şerh virildi

Fi 3 R sene 210 (17 Ekim 1795)

Bir sûreti

İzladı kadısına ve yeniçeri zâbiti ve a'yan ve söz sâhibleri ve bi'l-cümle ocak ihtiyârlarına

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 146

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Taahudu havi Berkofça kadısının ilamı ba ferman-ı ali şerh virildi

Fi 13 CA sene 210 (25 Kasım 1795)

Bir sûreti

Berkofca kadısına ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ire

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 147

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Ber mantuk-ı emr-i ali amel ve harekete muteahhid olduklarını natık (...) naibinin varid olan ilamının mefhumu ba ferman-ı ali şerh virildi

Fi 2 R sene 210 (16 Ekim 1795)

Bir sûreti

İbrail nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve iş erleri ve söz sâhiblerine

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 148

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Taahhudu havi Filibe kadısının varid olan ilamı mefhumu ba ferman-ı ali şerh virildi

Fi 13 CA sene 210 (25 Kasım 1795)

Bir sûreti

Filibe kadısına ve Filibe muhâfazasında yeniçeri zâbiti olan (boş) zîde mecduhuya ve vücûh-ı serhad-nişinân ve söz sâhibleri ve yeniçeri ihtiyârlarına

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 149

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Bir sûreti

Ada-i kebir kadısına ve Adakebir muhâfazasında yeniçeri zâbiti (boş) zîde mecduhu ve sâ'ire

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 150

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Bir sûreti

((...)) nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve söz sâhibleri ve sâ'ire

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 151

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Ber mantuk-ı emr-i amel ve harekete muteahhid olduklarını natık Şehirköy kadısının varid olan ilamının mefhumu ba ferman-ı ali şerh virildi

Fi 2 R sene 210 (16 Ekim 1795)

Bir sûreti

Şehirköy kadısına ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ire

Sahife No : 48

Hüküm No : 152

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Taahhudu havi Ziştovi kadısının ilamı ba ferman-ı ali şerh virildi

Fi 13 CA sene 210 (25 Kasım 1795)

Bir sûreti

Ziştovi kadısına ve sâ'ire

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 153**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]*Ta'ahhudu hâvî Lofça kâdîsının i'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi****Fi 26 RA sene 210 (10 Ekim 1795)*****Bir sûreti**

Lofça kadısına ve sâ'ire

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 154**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]*Bu ana dek zuhûr itmeyüb itmeyüb bundan böyle zuhûr ider ise bi'l-ittifâk üzerlerine varub ele getürmeğe ta'ahhud olunduğunu nâtık Lom ve (...) ve Lofça naibinin vârid olan ilamları mefhûmu bâ-ferman-ı ali şerh virildi****Fi 16 RA sene 210 (30 Eylül 1795)*****Bir sûreti**

Lom kadısına ve sâ'ire

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 155**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]**Bir sûreti***((...)) kadısına ve yeniçeri zâbiti ve iş erlerine ve a'yân ve söz sâhiblerine*

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 156**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]**Bir sûreti**

Raçko kadısına ve yeniçeri zâbiti ve iş erlerine ve söz sâhiblerine

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 157**Tarihi** : 20 Muharrem 1210 [6 Ağustos 1795]

Ta'ahhudu hâvî Niğbolu kâdîsının i'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı 'âlî şerh şerh virildi

Fi 13 CA sene 210 (25 Kasım 1795)**Bir sûreti**

Niğbolu kadısına ve Niğbolu muhâfazasında yeniçeri zâbiti (boş) ve vücûh-ı serhad-nişinân ve söz sâhibleri ve yeniçeri ihtiyârları zîde kadruhuma

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 158**Tarihi** : 20 Muharrem 1210 [6 Ağustos 1795]

Ber-mûcib-i erm-i 'âlî ta'ahhudu hâvî Plevne kâdîsının i'lâmı bâ-fermân-ı 'âlî şerh virildi

Fi 26 RA sene 210 (10 Ekim 1795)**Bir sûreti**

Plevne kadısına ve yeniçeri zâbiti ve a'yân ve iş erlerine

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 159**Tarihi** : 20 Muharrem 1210 [6 Ağustos 1795]**Bir sûreti**

Belgrad kadısına ve yeniçeri zâbiti (boş) ve iş erleri ve söz sâhiblerine (boş) ber-vech-i meşrûh

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 160**Tarihi** : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Kozluca a'yânı (boş) zîde kadruhuya hüküm ki

Vidin muhâfızlığı bundan akdem vezâreti ifâsıyla vezirim Gürcü Osman Paşa iclâlehuya ihâle ve tefvîz olunub vezir-i müşârün-ileyhin Vidin cânibinde bazı eşkıyânın def' ve izâlesine me'mûr kılınmasına binâen ma'iyetinde erbâb-ı iktidârdan muktezi olanları mûceb bulunmaları lâzımeden olduğu bedîdâr olmakdan nâşi sen ki mumâ-ileyhsin sen tedârük edebildiğin asâkir ile müşârün-ileyh ma'iyetine me'mûriyetin husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmekle müşârün-ileyh tarafından iş bu emr-i şerifim saba vâsıl oldukda her halde tedârük ettirilmek 'asâkir ile hareket etmek ve ma'iyet-i müşârün-ileyhe vusûle müsâraat ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hidemâtın te'diyesine ez dil u cân sarf-ı makderet ve hilâfından mübâ'adet eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvi iş bu emr-i şerifim ısdâr ve müşârün-ileyh tarafından (bolşuk) ile irsâl olunmuşdu imdi senden bu bânda küllî gayret ve istikâmet me'mûlüne mebnî muhâfız-ı müşârün-ileyh ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn kılındığın ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh müşârün-ileyh tarafından iş bu emr-i şerifim sana vâsıl oldukda tedârük edebildiğin 'asâkir ile beher hâl harekete ve seri'ân ve 'âcilen muhâfız-ı müşârün-ileyhin bulunduğu mahalde ma'iyetine iltihâka müsâraat ve ve ta'yîn ve istihdâm eylediği hidemâtın ber-vefk-i me'mûl te'diyesine sarf-ı re'y-i liyâkat ve imrâr-ı vakti mûcib olur harekât irtikâbdan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında

Fî Evâhir-i S sene 1210 (Eylül başları 1795)

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 161

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Satı oğlu (boş) zîde kadruhuya kezâlik tedârük edebildiği 'asâkir ile me'mûriyetiçün

***

Sahife No : 48

Hüküm No : 162

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Sarıklıoğlu (boş) zîde kadruhuya kezâlik

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 163**Tarihi** : 20 Zilkade 1209 [8 Haziran 1795]**Bir sûreti**

Cum‘a kazâsı a‘yânı (boş) zîde kadruhuya kezâlik

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 164**Tarihi** : 20 Zilkade 1209 [8 Haziran 1795]**Bir sûreti**

Osmanpazarı a‘yânı (boş) zîde kadruhuya kezâlik

***

Sahife No : 48**Hüküm No** : 165**Tarihi** : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]**Bir sûreti**

İslimye a‘yânı (boş) zîde kadruhuya vech-i meşrûh üzre me‘mûriyetiyçün

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 166**Tarihi** : 29 Safer 1210 [14 Eylül 1795]

Ber mûcib-i emr-i ‘âlî amel ve hareket ta‘ahhudunü hâvî Niğbolu ve Hezargrad ve Ruscuk ve Zıştovi Plevne ve Tırnova kâdîlarının vârid olan i‘lâmlarının mefshûmu bâ-fermân-ı ‘âlî şerh virildi

Fî 23 RA sene 210 (7 Ekim 1795)

Niğbolu mütesellimi haseki El-hâcc Mehmed zîde mecduhuya ve Niğbolu kazasının zabitân ve vücûhuna hüküm ki

Sen ki mütesellim-i mumâ-ileyhsin senin ma‘iyyetine me‘mûrlar ile şimdiye dek Vidin tarafına vürûd ve me‘mûr olduğun vechile ibrâz-ı gayret ve izhâr-ı hidmete sa‘y nâ-ma‘dud eylemek birbirini müte‘âkib ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i şerîfemde münderic vesâyâ ve tenbihât muktezâsına nazaran fariza-i zimmetin iken el-hâletü hazîhi tarafından hareketine dâ‘ir bir haber ve eser zuhûr etmeyüb bu vechile

mütekâsirâne harekâtın bâ'is-i ta'accüb ve isriğrâb olmuştur imdi iş bu emr-i 'âşîşânım ber-vech-i ta'cil (boş) ile tarafına vusûlünde 'aklını başına devşirib mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem müceblerince bir ân evvel Vidin tarafına erişmeye ve me'mûriyetin muktezâsı üzre icrâ-yı emr ve irâde-i hümâyûnuma şitâb ve sür'at ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylesesin şöyle ki bundan sonra dahi hilâf-ı fermân ve münâfi-i rızâ betâ'et ve mütekâsirâne harekete cesâret etmen ihtimâli olur ise mazhat-ı gazab-ı mülûkânem olacağın bî-iştibâhdır âna göre 'amel ve hareket ve imrâr-ı vakti müceb hâletten mücânebet ve keyfiyyet ve ma'iyetine me'mûrlar ile hareketle seri'ân ve 'acilen Der-'aliyyeme tahrir ve işâret eylesesin ve siz ki zâbitân ve vücûh-ı memleket mumâ-ileyhimsiz siz dahi mumâ-ileyh ma'iyetiyle harekete müsâra'at ve ibrâz-ı hüsn-i hidmete dâmen-i dermiyân gayret ve ser-i mû ve tekâsül ile mazhar-ı 'ukûbet olmakdan mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâhir-i S sene 1210 (Eylül başları 1795)

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 167

Tarihi : 29 Zilhicce 1209 [17 Temmuz 1795]

Bir sûreti

Tırnova kazâsının a'yân ve zâbitânına (boş) me'muriyetleri üzre hareket eylemeleriyçün

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 168

Tarihi : 29 Zilhicce 1209 [17 Temmuz 1795]

Bir sûreti

Plevne kazâsı a'yânı ve zâbitânına (boş) vech-i meşruh üzre

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 169

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Ruşçuk a'yânına Hezargrad'a yazıldığı gibi ber-minvâl-i meşrûh

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 170**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]**Bir sûreti**

Hezargrad a'yânı Hâcî Ömerzâde Ömer zide kadruhuya (boş) bi'n-nefs 'azimette su'ûbet derkâr ise kendüye mu'âdil birini başbuğ nasbıyla kazâ-i mezkûrun harb u darb erbâbını ihrâc birle mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine sevk ve tensîb eylemek üzre me'mûr olmağla isti'câliyün iktizâsına göre

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 171**Tarihi** : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]**Bir sûreti**

Ziştovi voyvodasına (boş) kezâlik bi'n-nefs 'azimette su'ûbet olduğu sûrette Ziştovi serdârını bi'l-cümle harb u darb erbâbıyla mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine irsâle me'mûr kılınmış olduğuna kazâ-i mezkûr Niğbolu'ya civâr olub cümleden evvel irsâlim lâzım iken el-hâletü hazihi bir haber ve eser zuhûr etmemekle 'ala eyyi halin kazâ-i mezbûrun serdârı ma'iyetiyle bi'l-cümle harb u darb erbâbını ihrâc ve seri'an irsâl eylemesi kendüden matlûb olduğu beyân olunarak isti'câl ve me'mûriyetiçün iktizâsına göre

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 172**Tarihi** : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]**Bir sûreti**

Tersenklioğlu (boş) zîde kadruhuya (boş) tedârük edebildiği harb u darb erbâbıyla mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine me'mûr olmağla isticâ'liyün

***

Sahife No : 49**Hüküm No** : 173**Tarihi** : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]**Bir sûreti**

Vidinlü Mehmed Ağazâde Genç (boş) zîde kadruhuya mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine mukaddemce me'mûr olmağla isti'câli şâmil iktizâsına göre

***

Sahife No : 49

Hüküm No : 174

Tarihi : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]

Merkûm Pasbanoğlu'na dair bir takım isdâr olunan evâmir ... mektûb kalemede buyurulduyuyla leffen muhimme torbasındadır

Fî R sene 210 (Ekim/Kasım 1795)

Vidin muhâfızı vezirim Osman Paşaya hüküm ki

Sen ki vezir-i gayret-semîr-i müşârün-ileyhsin mukadem ve mu'ahhar şeref-yâfte-i sudûr olan evâmir-i şerifemde tafsîl u beyân olduğu üzere bir ân akdem Vidin taraflarına varub Rumeli vâlisi ve Belgrad muhâfızı ve sâ'ir lâzım gelenler ile muhâbere ve Niğbolu mütesellimi ve ânın ma'iyetiyle me'mûr kılınanları yanına istishâb ederek Vidinli Pasbanoğlunun def'i gâ'ilesine ikdâm ve dikkat-i tâmm eylemek ne derecelerde mutâlib-i pâdişâhânem olduğu beyândan müstefiddir el-hâletü hazihi Niğbolu taraflarına takarrüb etmiş olduğun Der-'aliyyeme tevârüd eden tahrîrâtın mefhûmunda müstebân olmağla zâtında merkûz olan cevher-gayret ve mâye-i kâr-güzârı ve dirâyet muktezâsınca bu husûs mevâdd-ı icrâya kıyâs etmeyerek bi'-defa'ât sudûr eden evâmir-i şerîfem ve sadrazam ve vekil-i mutlakım cânibinden tahrir ettirilen kavâ'id mevâddları üzere 'amel ve harekete ikdâm ve dikkat ve Rumeli valisi ve Belgrad muhâfızı müşârün-ileyhimâ ve sâ'ir lazım gelenler ile muhâbere ve ittifâka ri'âyet ve Niğbolu mütesellimi ve ânın ma'iyetiyle me'mûr kılınanların cümlesini ma'iyetine istishâb ve sâ'ir muktezî olanlar bu bâbda istihdâm ederek bir sa'at mukaddem şakî-i mezkûrun def'i gâ'ilesini mûcib olur kâffe-i esbâb-ı mukteziyenin istihsâline bezl-i makderet ve senden me'mûl ve muntazar-ı şehriyârânem olan etvâr-ı gayûrâneyi ibrâz ve izhâra dâmen-i dermiyân gayret eylemek fermânım olmağın hassaten iş bu emr-i 'âlişânım isdâr ve ber-vech-i ta'cil (boş) ile irsâl olmuşdur imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh harekete mezîd-i sa'y ve ikdâm ve hakkında derkâr olan hüsn-i zan-ı şâhânemi tasdîk ve te'yîde sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve zinhâr ve zinhâr tekâsül ve tehâvün vukû'undan tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i Ra sene 1210 (Eylül ortaları 1795)

***

Sahife No : 50**Hüküm No** : 175**Tarihi** : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]

Kozluca a'yânı (boş) zîde kadruhuya hüküm ki

Bundan akdemce Vidin muhâfızlığı 'uhdesine ihâle kılınan vezirim Gürcü Osman paşa iclâlehunun Vidin cânibinde bazı eşkıyânın izâlesine me'mûriyetine binâen sen ki a'yân-ı mumâ-ileyhsin sen dahi tedârük edebildiğin 'asâkir ile hareket ve müşârün-ileyh ma'iyetine vusûle müsâra'at eylemen bâbında me'mûriyetini hâvi emr-i şerifim ısdâr ve irsâl olmuştur el-hâletü hazîhi vezir-i müşârün-ileyh Niğbolu'ya dâhil olduğu bu def'a vârid olan tahrirâtında iş'âr olunub senin şimdiye kadar ma'iyet-i müşârün-ileyhde mevcûd bulunman lâzımeden iken henüz olduğun mahalden harekete dâ'ir bir haber ve eser zuhûr etmemekle eğer bu âna kadar harekete gitmemiş isen vusûl-i emr-i şerifde dakika tevakkuf ve te'hiri tecviz etmeyerek 'ala eyyi vechin kâne tedârük edebildiğin 'asâkir ile min gayri tevakkufin her halde harekete ve ser'iân ve 'acilen müşârün-ileyhin bulunduğu mahallde ma'iyetine ilhâka şitâb ve sür'at eylemen fermânım olmağın tenbihân ve isti'câlen hassaten iş bu emr-i şerifim dahi ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl (boş) ile irsâl olmuştur imdi bu bâbda mikdar-ı zerre tekâsül ve iğmâz bir vechile câ'iz olmadığı ve eğer bundan sonra dahi ma'iyet-i müşârün-ileyhe erişmekde tereddüd ve betâ'ete cesâretin istimâ' ve tahkîk olunmak lâzım gelir ise bir vechile 'özü ve 'illet-i karin-i sem' isgâ olmayub eşedd-i 'ukûbete giriftâr olacağın muhakkak idiği ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh ba'd-ezin bir dakika ifâte-i vakti tecviz etmeyerek me'mûl-i emr-i şerifimde tedârük edebildiğin 'asâkir ile derhâl harekete ve müşârün-ileyhin bulunduğu mahallde ma'iyetine iltihâka müsâra'at ve bir gün evvel vusûlünü müşârün-ileyh tarafından Der-'aliyyeme tahrir ettirmeye dâmen-i dermiyân gayret ve hilâfından begâyet tehâşi ve mücânebet eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i Ra sene 1210 (Eylül ortaları 1795)**Sahife No** : 50**Hüküm No** : 176**Tarihi** : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]

Ziştovi voyvodasına hüküm ki

Müte'âkiben ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i şerifem mücebelerinden Ziştovi serdârını Ziştovinin bi'l-cümle harb u darb erbâbıyla ihrâc ve Niğbolu mütesellimi

ma'iyyetiyle sa'ir me'mûrlar ile ma'an hâlâ Vidin muhâfızı vezirim Osman Paşanın yanında emr ü re'yiyle harekete ikdâm eylemen üzre isrâle dâmen-i dermiyân gayret eylemen fariza-i zimmetin iken ilâ haze'l-ân göndermediğin tahfîf-gerde-i şehriyârânem olub bu husûs mevâdd-ı ihtirâya makîs olmamağla eğer bundan sonra bir ân ve bir dakika tevakkuf ve imrâr-ı vakte cesâretin istimâ' ve tahkîk olunmak lâzım gelür ise senin için bir dürlü necât ve sür'âtte maksûr oldmadığı ve ecdâd-ı 'izâmım ervâh-ı tayyîbeleri hakkıyçün bir vechile 'özü ve cevâb makbûl olmayub bir dahi isti'câl kaydına düşülmeyerek bilâ-emhâl hakkından gelineceği muhakkak ve mukarrer olmağla âna göre 'amel ve hareket eylemen için seni hâb-ı gafletten ikazen iş bu emr-i şerifim irdâr ve seri'ân (boş) ile irsâl olmuştur imdi sen ki voyvoda-i mumâ-ileyhsin gözünü açıp 'aklını başına devşürüb ne-vechile ve ne tarîk ile olur ise kazâ-i mezkûrun bi'l-cümle erbâb-ı harb u darbını Zıştovi serdârıyla mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine ve ândan Vidin muhâfızı vezir-i müşârün-ileyh yanına erişdirmeye sarf-ı mâ-hasal-ı vüs' ve liyâkat ve tahsil-i selâmet-i hidmetin sana lâzım ise öylece hareket eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i Ra sene 1210

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 177

Tarihi : 10 Muharrem 1210 [27 Temmuz 1795]

Bir sûreti

Tırnova kazâsının a'yânı ve zâbitanıyla (boş) Niğbolu mütesellimi ma'iyyetiyle me'mûr olmalarıyla isti'câli hâvî kezâlik

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 178

Tarihi : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Plevne kazâsı a'yânı ve zâbitanına (boş) kezâlik

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 179

Tarihi : 30 Muharrem 1210 [16 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Hezargrad a'yânı Hâcî Ömerzâde Ömer zîde kadruhuya kendüye mu'âdil başbuğ ta'yîniyle kazâ-i mezkûrun harb u darb erbâbını ihrâca me'mûr olmağla isti'câliyçün ber-vech-i meşrûh

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 180

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Ruşuk a'yânına (boş) Hezargrad'a yazıldığı misüllü isti'câlüyçün (boş) ber-vech-i meşrûh

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 181

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Kurşunluoğlu (boş) zîde kadruhuya (boş) tedârük edebildiği harb u darb erbâbıyla mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine me'mûr olmağla isti'câliyçün

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 182

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Vidinli Mehmed Ağazâde Genç (boş) zîde kadruhu (boş) mütesellim-i mumâ-ileyh ma'iyetine mukaddemce me'mûr olmağla kezâlik isti'câliyçün

***

Sahife No : 50

Hüküm No : 183

Tarihi : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Bir sûreti

Vidin muhâfızı müşârün-ileyh (boş) mu'ahharan vârid olan tahrirât mefhûmuna nazaran Niğbolu'ya vâsıl olduğu müstebân olmağla gerek me'mûr kılınan kazâlar a'yânları ve sâ'irleri mü'ekked ve müşedded buyrulur tahriri ve mukaddem ve mübrem sa'y-ı mâ-lâ-keâm eylemesiçün iktizâsına göre

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 184**Tarihi** : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Merfû'ü'l-vezâre Ternimzâde Süleyman dâmet me'âliyehuya hüküm ki

Sen ki paşâ-yı mumâ-ileyhsin bundan akdem ikâmet üzere olduğun Asitâne'de ızdırâb-ı hâlin olduğu ve ahar mahalle ikâmetine ruhsat-ı 'aliyyem erzâni kılınmasını mukaddemâ inhâ olunmakta Brusa'ya gelüb ikâmetin bâbında emr-i şerifim sâdir olmuş idi el-hâletü hazîhi tarafından der-bâr-ı ma'delet-karâr-ı hüsrevâneme vârid olan tahrirâtın mefhûmunda Isparta'dan mahall-i me'mûrene 'azimetin esnâsında Karahisar'a üç beş sa'at hâricinde vâki' çiftliğe vürûd ve 'iyâl ü evlâdınla mülâki olduğu ve tekrar Brusa cânibine 'azimetin ve 'iyâl ü evlâdından mufârakati ve kesret-i masârifi mûcib olduğu beyânıyla sâlifü'z-zikr çiftlikde ikâmetin husûsuna müsâ'ade-i 'aliyyem erzâni kılınması bâbında 'inâet-i istid'â olunmuş fi-mâ-ba'd kat'an ve kâtibeten umûr-ı vilâyete müdâhale ve ta'arruz etmemek üzere fakat çiftliğünde kendü hâlinde ikâmetin fermânım olmağın ruhsatı hâvi iş bu emr-i şerifim isdâr ve irsâl olmuşdur imdi 'iyâl ü evlâdına merhameten fi-mâ-ba'd tarafından umûr-ı vilâyete bir vechile müdâhale ve ta'arruz olumamak üzere fakat çiftliğinde kendü hâlinde ikâmetin husûsuna ruhsat-ı şâhânem erzâni kılındığı ma'lûmun oldukda şurût-ı mezkûre ile çiftliğinde ikâmet ve devâm-ı 'ömr ü devlet-i pâdişâhânem da'avâtıyla müvâzebet ve hilâfından tehâşi ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî Evâ'il-i Ra sene 1210 (Eylül ayının ortaları-1795)

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 185**Tarihi** : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Viranşehir voyvodası (boş) dâme mecduhuya ve Bolu ve Beypazarı voyvodaları ve Ankara mütesellimi zîde mecduhuya hüküm ki

Yalakabâd kazâsı seknesinden Abdullah ve Ebubekir ve Fatıma nâm hâtunun babaları ve Meryem nâm hâtunun zevci el-hâcc Hasan nâm kimesne kendü hâlinde iken kazâ-i mezbûra tâbi' Ağcavirân karyesinden olub bundan akdemce kazâ-i mezbûrdan tard u teb'idi bâbında hakkında emr-i 'âli sudûr eden Türidi oğlu Hüseyin nâm şakî

‘avenesiyle merkûm el-hâcc Hüseyinin hânesini basub bi-gayr-ı hakk katl ve kırk elli kiselik eşyâsını gasb ve gâret ve sâ’ir güne mezâlîm ve ta’addiyâta cesâret eyledikde merkûmlar mukaddemce bâ-‘arz-ı hâl inhâ ve bu bâbda merhamet istid’â eylediklerinden mübâşir ta’yin olunan dergâh-ı mu’allâm gedüklülerinden Mir Ali Ragıb zîde mecduhu ma’rifetiyle mahallinde ihzâr-ı habsi birle şer’le rü’yet ve ihkâk-ı hakka mübâderet ve madde-i katl dahi lede’s-sübût kâtîli hasbe’l-ibkâ ve keyfiyyet-i sûret sicilâtıyla Der-‘aliyyeme ‘arz ve inhâ olunmak bâbında hâlâ Anadolu vâlisi vezirim Ebubekir Paşa iclâlehuya ve Yalakabâd nâ’bine hitâben emr-i şerifim sâdır olmuşidi bu def’a vezir-i müşârün-ileyh ve mübâşir-i mumâ-ileyh taraflarından Der-‘aliyyeme tevârüd eden tahrirât ve Yalakabâd kadısının i’lâmları mefhûmunda ber-vech-i muharrer sudûr eden emr-i şerifim mübâşir-i mumâ-ileyh ile lede’l-vusûl şakî-i mezbûr tehdidini ikâ’a kâdir olduğuna binâen hareketi kendüden hizmet üzre olduğu ve müdde’i-i merkûmunun iddi’aları sahîh olduğundan başka mübâşir-i mumâ-ileyh ile cenk ve cidâl dâ’iyyesiyle yanına cem’ eylediği ‘asâkir-i vâfire ile karye-be-karye geşt ü güzâr ve civarda tahassün birle etrâfa dest-i ta’addi ve tecâvüze ibtidâr ve bundan akdemce on fakir-i bî-günâh mazlûmunu bilâ-mûcib ve bi-gayr-ı hakk katl ve i’dâm etmiş olub izâlesi derc-i vücûbda idüğü ihbâr ve inhâ beyânıyla şakî-i merkûm Türidi oğlu hayyen ve meyyiten ahz u girift olunmak bâbında siz ki mütesellim ve voyvoda-yı mumâ-ileyhimsiz size hitâben emr-i şerifim sudûru istid’â olunmağla şakî-i mezkûr Türidi oğlu ‘ala eyyi hâlin hayyen ve meyyiten ahz eylemeniz fermânım olmağın imdi zaman-ı sa’d-ı iktirân-ı şâhânemde vedi’a-i cenâb-ı rabb-i ‘izzet olan ahâli ve fukarâ-yı ra’iyyetin vechen mine’l-vücûh kimesne tarafından ez-dil ve rencide olunduklarına kat’a rızâ-yı hümâyûnum olmayub erbâb-ı tagallübü ve tecebbürün def’-i fesâd ve şekâvetleriyle te’mîn-i ‘ibâd ve irâha-i hâl-i fukarâyı müceb olur hâlâtın istihsâline mübâderet olunmak matlûb-ı hümâyûnum olduğu ma’lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer şakî-i merkûmu bi-eyyi vechin kâne hayyen ve meyyiten ahz u girift ve habsde ibkâ ve sûret-i keyfiyyeti Der-‘aliyyeme tahrir ve inhâya müsâra’at birle infâz-ı emr-i munifi ihtimâm ve dikkat ve iğmâz ve tehâvünden mübâ’adet eylesesiz ve lakin husûs-ı mezbûru celb-i mala vesile ittihâzıyla hilâf-ı şeri’at-i garra ve mugâyir-i rızâ vedî’atullâh olan fukarâ ve zu’afânın bâzide-i huyûl-ı hasârlarını müceb ve ser-i mü ta’addi ve rencide ve zulm ve rahnedâr olmalarını müstelzim hâlet ve hareketi tecvizden gâyetü’l-gâye hazet ve mücânebet eylemeniz bâbında

Fî Evâ’il-i Ra sene 1210 (Eylül ayının ortaları-1795)

***

Sahife No : 51**Hüküm No** : 186**Tarihi** : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]*Mukaddem sâdır olan emrin (...) i 'lâm-ı hâli (...) yazılmışdır****Fî evâhir-i RA sene 210 (Ekim ayının başları-1795)***

Kırili kazâsı nâ'ibine hüküm ki

Beyşehir sancağında vâki' Kırili kazâsında a'yânlık iddi'âsında olub hilâf-ı rızâ envâ'-i şekâvete ictisârı hasebiyle hakkında bi'd-defa'ât evâmir-i şerifem sâdır olan Hacı İsmail nâm kimesne kendü hâlinde olmayub izrâr-ı ahâliyi mûcib olur harekâta ictisârı inhâ olunduğuna mebnî mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerife mûcebince 'ala eyyi hâl tertîb-i cezâsına müsâra'at olunmak için iki yüz altı senesi evâhir-i Cumade'l-âhirinde sâbika Bozkır Ma'deni eminine hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşidi el-hâletü hazihi sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin bu def'a tarafından Der-'aliyyeme vârid olan i'lâmında ve kazâ-i mezbûr ahâlilerinin mahzarları mefhûmunda merkûm el-hâc İsmail kazâ-i mezbur hânedânından umûr-ı mühimmenin ve ma'den hidemâtının idâre ve tesviyesi ve mesâlih-i fukarânın rû'yetiyle meşgûl olduğu fukarâyı himâyet ve sıyânet üzere olduğundan ahâli hoşnud ve râzı oldukları ve hakkında inhâ olunan mevâdd ashâb-ı i'zâmın 'arz nefsâniyetlerine mebnî olub hilâf vâki' idüğü beyânıyla 'iyâl ü evlâdlarına merhameten âfv itlâkı bâbında emr-i şerifim sudûru tahrir ve istid'â olunmağla merkûm fi-mâ-ba'd kendü hâlinde 'ırz ve edebiyetle olmak şartıyla cürmü 'afv ve itlâkı fermân olmağın imdi merkûm Hacı İsmail fi-mâ-ba'd kendü hâlinde 'ırzıyla mukayyed olmak şartıyla cürmü 'afv olduğuna ma'lûmun oldukda şurût-ı itlâkını gûş-ı intibâhına bir hoşca ifâde ve tefhime mübâderet ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifime mebnî ta'addi ve rencide ettirmeyüb men' u def'e müsâra'at olunmak bâbında

Fî Evâhir-i R sene 1210 (Kasım ayının başları-1795)

***

Sahife No : 52**Hüküm No** : 187**Tarihi** : 10 Safer 1210 [26 Ağustos 1795]

Palatna kadısına hüküm ki

Kazâ-i mezbûra tâbi' Katerin kasabasında sâkin Bayezid nâm kimesne bundan akdem meştâ-yı hümâyûnuma me'mûriyetini hâvî sudûr eden evâmir-i 'aliyyeme

münâfi savb-ı me'mûresine 'azimet ettiğinden hakkında sâdır olan emr-i 'aliye mebnî firarın hasebiyle emlâk ve eşyâsı cânib-i mirîden ve çiftlikâtı emlâk-ı hümâyûna ilhâken darbhâne-i 'âmire tarafından zabtıyçün dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kandilli Mehmed dâme mecduhunun 'uhdesine bâ-emr-i 'âli ihâle el-hâletü hazihi sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin tarafından Esterve ve Serkice ve Çarşamba ve Çatalca ve Alasonya ve Eğribucak ve Cumapazarı ve Karakarye ve Dömenk ve Mekice Vardar ve Tırhala kadıları taraflarından bu def'a derbâr-ı 'atûfet-karârıma vârid olan i'lâmât ve Tırhala kazâsı ahâlilerinin bir kıt'a mahzarları mefhûmlarından Kandiye kasabası hânedânından Halil zîde mecduhunun kethüdâsı merkûm Bayezid ber-minvâl-i muharrer sudûr eden emr-i şerife mebnî müddet-i vâfireden berü firâr ve ihtifâ ve evlâd u 'iyâli perişân ve ahvâlleri diğere gün olduğu ve mukaddemâ hakkında isnâd olunan mevadd gayr-ı vâki' ve ashâb-ı i'zâmının ihbârlarına mebnî idüğü beyânıyla 'afvı husûsuna müsâ'ade-i 'aliyyem erzâni kılınması tahrir ve recâ olunmağla merkûm Bazyezid Karakarye kazâsı umûruna vechen mine'l-vücûh müdâhale etmemek ve mukaddemâ üzerinden ref' olunub harem-i hümâyûnuma ihsân-ı mülûkânem olan çiftlikâta ta'arruz ile bezl-i ihtirâmlarına hâlel getürmemek ve her ne mahalle fermân-ı 'âlişânımla me'mûr kılınır ise kemâl-i sür'at ile gidüb me'mûriyetini ifâ ve icrâ etmek ve fukarâ-yı ra'iyete hafî ve celfî zulm ve ta'addi etmemek ve hilâfî hareket eder ise der-'akab cezâsı tertîb olunmak şartıyla 'afv u itlâkı fermân olmağın imdi şurût-ı merkûme ile mezkûrun sahâyif-i cerâyim-i sâbıkasına kalem-i 'afv u hafm-ı mülûkânem keşide kılınmış olduğu sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin ma'lûmûn oldukda ber-vech-i meşrûh şerâ'it-i itlâkı merkûmun gûş-ı intibâhına bir hoşca ifâde ve tefhime mübâderet ve hakkında sudûr eden emr-i merkûma mebnî mezbûra ber-vechile ta'addi ettirmeyüb men' u def'e müsâra'at olunmak bâbında

Fî Evâhir-i R sene 1210 (Kasım ayının başları-1795)

***

Sahife No : 52

Hüküm No : 188

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

İş bu emr-i âli mubaşiri yediyle mahalline lede'l-vurûd mezkûrûn beş nefer şakâvet-pişeler bundan akdem bi'l-ittifâk firâr ve ğaybet itmeleriyle ba'de'l-yevm ahz olduklarında zabitleri marifetiyle mazmûn-ı emr-i ali haklarında icra olunacağını nâtik Rodoscuk naibinin vârid olan i'lâmının mazmûnu bâ-ferman-ı âli şerh virildi

Fi 7 CA sene 210 (19 Kasım 1795)

Rodoscuk nâm-ı diğerk Tekfurdağı nâ'ibine hüküm ki

Sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyh el-hâcc Mustafa zîde 'ilmuhusun bu def'a tarafından südde-i sa'âdetime vaid olan bir kıt'a i'lâmında ve hassa silahşorlarımdan Süleyman ve dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Tekfurdağı zahîre mübâya'acısı İbrahim ve Deli Saka karındaşı Süleyman nâm eşkıyâlar ile Edirneli oğlu Kostandi nâm zımmî birbirleriyle müttetikân âlet-i harb ile leylen re'âyâ mahallâtında ve meyân-ı esvâkda geşt ü güzâr ve hükkâm ve zâbitana 'adem-i itâ'at birle re'âyâ tâ'ifesinin menzillerine duhûl ve hetk-i a'râza ictisâr eyledikleri ve nice kere kendülere nush u bend olundukda 'adem-i isgâ ile habâset ve mel'ânetleri müzdâd olub bazı re'âyâ kızlarının bikrlerini izâleye tasaddî eylediklerinden gayrı çend rûz mukaddem çarşu bekçilerinden on üç nefer bî-cürm kimesneler ile sâ'ir derd-mend makûlelerini piştov kurşunu ve sıfâk bıçağı ile 'umûmen bilâ-mûcib üçer beşer yerlerinden darb ve cerh ve zâhire götüren rençber tâ'ifesini ihâfe ve darb ederek üzerlerinde mevcûd zahire semenlerini gasb ve gâret ve yine kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden Ermeni tâ'ifesinden Çolak Karabet Andreyas nâm zımmîyi darb ve helâk eyledikleri ve dâ'ima gasb-ı emval ve hetk-i a'râz ve katl-i nüfûs 'âdet-i müstemirreleri olduğı ve merkûmunun şerr ü mazarratlarından ahâli fukarâsının emn ü rahatları meslûb ve ahvâlleri diğerk gün ve perâkende ve perişân olmalarına bâdi oldukları beyânıyla tathîr-i belde ve te'mîn-i 'ibâd zımnında şakîyûn-ı merkûmunun mücâzâtları icrâsıyla şerr ü mazarratları üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerifim zarûri tahrir ve iltimâs olunmuş ve merkûmun beş nefer şekâvet-karları sâ'î-i bi'l-fesâd ve mazarr-ı 'ibâd oldukları zâhir olduğundan bu makûlelerin icrâ-yı te'dîbât-ı lâyıkalı ile te'mîn-i 'ibâd husûsuna i'tinâ ve olunmak lâzımeden olmağla ta'yîn olunan mübâşir ma'rifeti ve zâbitleri ma'rifetiyle bâlâda mezkûr-ı l-esâmi beş nefer şekâvet-kârın 'ibreten li'l-gayr mücâzâtları icrâ olunmak fermân olmağın imdi vedâyi'-i cenâb-ı rabbi'l-'âlemîn olan ahâli fukarâsının mazarrat ve ta'addiyâtdan himâye ve sıyânetleri matlûb-ı şâhânem olduğü ve bu makûle mazarr-ı 'ibâd ve sâ'î-i bi'l-fesâd olan şekâvet-kârların ref'-i vücûd-ı habâset-âlûdlarıyla tathir-i belde ve te'mî ve terfih-i hâl-i 'ibâda bezl-i mechûd olunmak lâzımeden olduğü sen ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhsin ma'lûmun olduğda ta'yîn olunan mübâşir-i mumâ-ileyh ma'rifeti ve zâbitleri ma'rifetiyle bâlâda mezkûr-ı l-esâmi beş nefer şekâvet-kârları ahz ve 'ibreten li'l-gayr haklarında şer'an lâzım gelen mücâzâtlarının icrâsıyla şürûr ve mazarratlarından ahâli fukarâsının tahlisleri emrine

ihitimâm ve dikkat ve keyfiyyeti Der-‘âliyyeme ifhâm ve işâret ve bu vesile ile şekâvet ‘alakâsı olmayan bî-cürm ve günâh makûlesine hilâf-ı şer’ ve mugâyir-i rızâ-yı munif ta’addi ve rencide vukû’uyla ‘ikâb olmakdan tehâşi ve mucânebet olunmak bâbında

Fî Evâhir-i R sene 1210 (Kasım ayının başları-1795)

***

Sahife No : 53

Hüküm No : 189

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Ber mûcib-i def‘-i şerâr-ı eşkiyâya bi‘l-ittifâk sa‘y ve ğayretde sermû kusûrları olmadığı mubeyyin Hezargrad ve Tırnova ve Karin-âbâd ve Şumnu ve ((...)) Karaağaç ve Şumnu ve Yanbolu ve İslimye ve Lofça ve Eskicuma ve Osmanbazarı ve Yenibazar Prevadi ve Prevadi ve Selvi ve Zağra-i Atik ve nevâhî-i Yanbolu ve Aydos ma‘a iskele-i Bergos Selvi kâdîlarının vârid olan i‘lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı ‘âlî şerh virildi

Fî 19 C sene 210 (31 Aralık 1795)

Hâlâ Silistre vâlisi vezir seyyid elhâcc Abdi Paşa iclalehuya ve Hezargrad ve Pazarcık ve Şumnu kazâlarına zikri âti dağlı eşkiyâsının buldukları kazaların kuzât ve nüvvâbına ve Hezargrad a‘yânı Hacı Ömerzâde (boş) ve Şumnu a‘yânı Çavuşzâde (boş) ve zâbitân ve vücûh-ı memleket zîde kadruhuma hüküm ki

Sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin bu def‘a tarafından derbâr-ı ‘atûfet-karârıma tevârüd eden tahrirât mefhûmunda dağlı ser-gerdelerinden mukaddemâ kendülere re‘y verilmişken mugâyiri hareket ve icrâ-yı envâ‘-i şekâvet ve mela‘nete cesâret eden Hacı Manav ve refiki Koca Ahmed nâm habâset-kârların ahz ve izâleleri emrinde Hezargrad ve Şumnu a‘yânları mumâ-ileyh ile hafice müzâkere birle Hezargrad a‘yânı mumâ-ileyh vesâtetiyle Hatimioğlu ve Bilikoğlu ve Karakoloğlu ve Hacıoğlu Bazarı a‘yânı Sarıklıoğlu Mehmed taraflarına dahi keyfiyyet nihâni ifâde ve levâzım-ı ittifâk ve yek-cihetiye ve uslûb-ı hakîme ri‘âyet ve bu bâbda lâzım gelen tedâbirin icrâsına mübâderet olunarak şakîyun-ı mezkûrân başlarında olan bin nefer mikdarı eşkiyâ-yı habâset-nihâd ile Belinârad kazâsına bir sa‘at mesâfede vâki‘ Kadıbiçak karyesinde beytûtet üzre iken fî 5 Rebi‘ü‘l-evvelin on dokuzuncu sebt günü seheri üzerlerine varılıb hücum olundukda ‘avn u ‘inâyet-i cenâb-ı rabb-i müste‘ân ile iki gün iki gece vâki‘ olan muhârebede eşkiyâ-yı mezkûre ber-vechile tâb-âver-i tahammül olamayub nâmdâr bölükbaşlarından başka altı yüz nefer mikdarı eşkiyâ karye-i mezkûrede katl ve i‘dâm

olunduğu ve şakîyân-ı mezkûrân mütehasın oldukları hânenin odasında mevcûd
 cebehâneleri dahi tutuşub mezkûr Koca Ahmed'in cemi' 'uzvu sûzân olarak hemen
 hayattan bir ramak kaldığı ve merkûm Hacı Manav'ın bir gözü rahm-dâr olub
 bakiyyetü's-süyûf eşkıyadan zikr olunan oda derûnunda dahi ferd-i neferi helâk olduğu
 hayyen tutulanların takrir ve ihtiyârlarıyla tahkik olunmuş olduğundan ma'âda
 mezkûrân bakiye dört yüz nefer mikdârı eşkıyâ ile ber-takrib-i karye-i mezkûreden isnîn
 gecesi sa'at dörtte iken firâr ve karye-i mezkûre cebel dâmeninde vâki' olduğundan
 dağdan dağa üftân ve hazirân firâra şitâbân olarak Şumnu kazâsında Diregoy karyesine
 vardıkları lede't-tahkîk kapun halkı ve mumâ-ileyhimin piyâde ve süvâri iki bin nefer
 mikdârı 'asker ile İlgar tarikiyle karye-i mezkûreye vusûlünde ol-taraftan dahi firâr
 etmiş olmalarıyla dört sa'at mesâfede olan Karatimur Cebeli nâm karyeye gittikleri
 tekrar haber olundukda ma'iyetinde olan Hezargrâd ve Şumnu a'yânları mumâ-
 ileyhimâyı nufûs-i mezkûre ile istishâb birle mezkûr Timurcebeli karyesinde 'ale's-
 seher üzerlerine varılmağla cem'iyetleri bozulup kararı firâra tebdil eylediklerinde
 verâlarında ta'kîb olunarak iki sa'at mikdar muhârebe birle yalnız mezkûr Hacı Mütâd
 otuz nefer mikdarı bakiyye-i eşkıyâ ile eğerçi tahlis-i giryebân idüb ancak verâsından
 'asker ta'yîn ve güzergâhları sedd ü bend ettirilmiş olmak hasebiyle bi-mennihi te'ala
 ânların dahi bir neferi halâs olmak mahall-i kabîlinden idüğü ber-vech-i tafsil derc ve
 tastîr olunmuş gerek senin ve gerek seninle dağlı muhârebesinde izhâr-ı gayret eden
 mumâ-ileyhimânın ve sâ'irlerin bu bâbda zuhûra gelen hidmetiniz nezd-i ferd-i
 dâverânemde min külli'l-vücûh karîn-i Tahsin ve rehîn-i âferîn olmuşdur berhudâr
 olasız kaldı ki mezkûrân Hacı Manav ve Koca Ahmed'in rüfekâsından olub kazâ ve
 nevâhi ve kurâda kalmış var ise ânların ve bundan böyle zuhûr edenlerin demleri heder
 olduğu ve o makûlelerin ser-maktû'ları matlûb olub emvâl ve eşyâları ahz ve i'dâm
 edenleri idüğü iktizâsına göre i'lân ve işâret olunarak şakîyân-ı mezkûrânın rüfekâsından
 kazâlarda kalmış olan ve zuhûr edenlerin dahi haklarından gelinerek istihsâl-i asâyîş-i
 ahâli-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyet husûslarında dâmen-i dermiyân gayret olunmak
 fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve (boş) ile irsâk olmuşdur
 imdi sen ki vezir-i dirâyet-semir-i müşârün-ileyhsin mazmûn-ı emr-i 'âlişânım iktizâ
 edenlere i'lân ve ifhâm ve muktezâ-yı icrâsına sarf-ı vüs' ve ihtimâm ve şakîyân-ı
 mezkûrânın rüfekâlarından kazâlarda kalan ve bir taraftan zuhûr edenlerin ahz ve izâle-i
 makâsîd ve mazarratları emrine sarf-ı takviye-i vüs' ve ikdâm ve bu vesile ile şakîyân-ı
 mezkûrânın rüfekâsından olmayan bî-cürm ehl-i 'ırz makûlesine hilâf-ı şeri'at-i garrâ ve

mugâyir-i rızâ mikdar-ı zerre ta'addi ve ezâ vukû'undan begâyet tehâşi ve ittikâ-i tâmm eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve a'yân ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz siz dahi mazmûn-ı emr-i 'âlişânımı ittihâz ve icrâya bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve müşârün-ileyh ile bu bâbda bi'l-ittihâd harekete bezl-i makderet ve hilâfindan tevakki ve mübâ'adet eylemeniz bâbında

Fî Evâ'il-i R sene 1210 (Ekim ayının ortaları-1795)

***

Sahife No : 53

Hüküm No : 190

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sûreti

Selvi ve Lofça ve Tırnova kazâlarıyla sâ'ir ol-havâlilerde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına (boş) ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erlerine asla tatbik ile iktizâsına göre

***

Sahife No : 53-54

Hüküm No : 191

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Aydos kazâsı müte'ayyinânından Ahmed haseki ve Bergos'lu Molla haseki ve zikri âti olunan Aydos ve Bergos kazâlarıyla Karinabad ve Zağra-i 'atik ve civârlarında vâki' sâ'ir kazâların a'yân ve zâbitân ve bi'l-cümle iş erlerine hüküm ki

Dağlı ser-gerdelerinden olup bundan akdem verilen rey'e münâfi harekâta cesâret ve icrâ-yı habâset ve mel'anet üzre olan Hâcı Manav ve refiki Koca Ahmed'i başlarında olan binden mütecâviz erâzil ve eşhâs ile hâlâ Silistre vâlisi ve Çirmen mutasarrıfı vezirim seyyid el-hâcc Abdi Paşa iclâlehu ile Pazar kazâsu civârında muhâsara ve lede'l-muhârebe eşkıyâ-yı mezkûre tâb-âvet olamayub külliyyen münhezim ve perişân oldukları ve merkûm Koca Ahmed'in ve nâmdâr bölükbaşlarından kırk üç nefer ile sâ'ir yanlarında bulunan eşkıyâdan üç yüz on beş neferin ser-maktû'ları taraf-ı müşârün-ileyhden Der-'aliyyeme tevârüd edip mezkûr Hâcı Manav mecrûh olduğu halde bakiyyetü's-süyûf otuz kırk nefer eşkıyâ ile firâr ve Zağra-i 'atik havâlisine gelüb havâli-i mezkûre karyelerinde geşt ü güzâr üzre olduğu ve Arabacıoğlu demekle ma'rûf şakî dahi ol-esnâda Selimiye havâlisinde bulunub Selimiyeden yirmi beş ve Karinabâddan yirmi ve Başyolu'dan on sekiz kise akçe ahz eyledikten sonra Aydos

tarafına vürûd ve bir kulede tahassun etmiş olduğundan siz ki Aydoslu Ahmed haseki ve Bergoslu Molla Haseki zîde kadruhumâsız birbiriniz ile bi'l-ittifâk beş yüz mikdarı 'asker ile mezkûr Arabacıoğlunun olduğu kulenin üzerine hücum üzre iken şakî-i mezkûr derûn-ı kuleden hurûc ve Zağra taraflarında olan merkûm Hacı Manav kapanına firâr eylediği ve siz dahi ma'iyetinizde olan 'asâkir ile Aydos'a 'avdet birle Aydos ve havâlisi muhâfazasına tarafınızdan ikdâm olunmakda idüğü bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şehriyârânem olub bu makûle dağlu ser-gerdelerinden kendü hallerinde 'ırz ve edebleriyle olmak üzre kendülere bundan akdem verilen re'ye mugâyir harekete ve ızrâr-ı 'ibâdı müceb olur şekâvet-kârâneye cesâret edenlerin demleri heder olmağla o makûle habâset-pişelerin emvâl ve eşyâları ahz ve i'dâm edenleri olduğu ve hemen ser-maktû'ları matlûb idiği cümlenin ma'lûmu olarak o misüllü ızrâr-ı 'ibad ve tahrîb-i bilâda ibtidâr eden eşkıyânın üzerlerine varılıb haklarından gelmek husûsuna irâde-i kâtî'a-i dâverânem ta'alluk etmeğin hassaten iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdur imdi siz ki mumâ-ileyhimâsız birbiriniz ve kazahâ-i sâ'aire a'yân ve zâbitânı mumâ-ileyhim ile ittifâk ederek ve o makûle mazarr-ı 'ibâd ve sâ'î-i bi'l-fesâd olan eşkıyânın emvâl ve eşyâ ve akçe ve hayvanâtı ahz ve izâlelerine ikdâm edenlerin olduğunu ve yalnız taraf-ı şâhânemden ser-maktû'ları matlûb idiğini i'lân ve işâ'at eyleyerek hemen buldukları mahallde üzerlerine varılıb bi'l-küllîye nâm ve nişânları kalmayacak vechile sükkân-ı memleket ve enhâ ve 'aceze-i re'âyâ ve berâyâ üzerlerinden ref'-i ta'addi ve mazarrlarına kemâl-i sa'y ve gayret ve ser-i mü kusûr ve rehâvet vukû'undan begâyet tehâşi ve mücânebet eyleyesiz ve siz ki Karınabâd ve Zağra-i 'atik kazâları civârlarında vâki' sâ'ir kazâların a'yân ve zâbitânı ve iş erleri mumâ-ileyhimâsız mefhûm-ı emr-i şerîfim sizin dahi ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh hasekiyân-ı mumâ-ileyhimâ ve sâ'ire lâzım gelenler ile min-küllî'l-vücûh levâzım-ı ittifâk ve yek-cihetiye ri'âyet ederek ve ba'de'l-yevm o misüllü mugâyir-i re'y-i icrâ-yı şekâvete ibtidârları zâhir ve mütehakkık olanların bir neferine aman ve zaman verilmeyerek 'ala eyyi halin ref'-i vücûd-ı şekâvet-âlûdlarına bezl-i ma-hasal-ı vüs' ve ihtimâm ve her halde sekene-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyetin tahsil-i refâh ve itminânları emrine sa'y ve mâ-lâ-kelem ve bu vesile ile kendü hâlinde olanlara ve bî-cürm ehl-i 'ırz makûlesine ta'addi ve şekâveti sâbit ve zâhir olanları hafî ve celî himâyet misüllü evzâ'a tasaddî ile mübtelâ-yı eşedd-i 'ikâb olmakdan tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı R sene 1210 (Ekim ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 54-55**Hüküm No** : 192**Tarihi** : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Lofça ve Selvi ve Prevâdi ve Eskicuma ve Hezargrad ve Şumnu ve Osmanpazarı kazâlarıyla sâ'ir balkanın öte tarafında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbına ve a'yân ve vücûh-ı memleket ve zâbitân ve iş erlerine hüküm ki

Dağlı eşkıyası ser-gerdelerinden olup bundan akdem verilen re'ye münâfi evzâ'a mefset ve şekâvete ictisârları tahakkuk eden Hacı Manav ve refiki Koca Ahmed nâm şakîleri başlarında olan bin neferden mütecâviz haşerât ile hâlâ Silistre vâlisi ve Çirmen sancağı mutasarrıfı es-seyyid el-hâcc Abdi Paşa edâmallahu te'ala iclâlehu Hezargrad ve Şumnu a'yânları mumâ-ileyhima ile b'il-muhârebe ve Yenipazar kazâsında oldukları karyelerde üzerlerine hücum ve lede'l-muhârebe bi-'inayetillahi te'ala cem'iyetleri müteferrik ve perişân olup mezkûr Koca Ahmed'in ve nâmdâr bölükbaşlarından kırk üç nefer ile sâ'ir yanlarında bulunan eşkıyâdan min-haysü'l-mecmû' üç yüz on beş neferin ru'us-ı maktû'ları taraf-ı müşârün-ileyhden Der-'aliyyeme tevarüd etmekle mezbûr Hacı Manav dahi mecrûh olduğu halde bakıyyetü's-süyûf otuz kırk nefer eşkıyâ ile firâr ve Zağra-i 'atik havâlilerine geldikten sonra fevt olmuş idüğü mukaddem ve mu'ahhar Der-sa'âdetime tevârüd eden tahrîrât muzâmininden müstebân olmağla ancak eşkıyâ-i mezkûrenin bu eyyâmlarda Rumeli taraflarında icrâ-yı şekâvet ve kesb-i iktidâr ve kuvvet eylemeleri mücerred bazı kazâ a'yânlarının iğmâz ve rehâvetlerinden ve belki hafice i'ânet ve müzâheretlerinden neş'et etmiş olduğu zâhir olmağla fi-mâ-ba'd bu makûle eşkıyâ zuhûr etmek lâzım gelür ise a'yân ve vücûh-ı memleket taraflarından mağlûbiyet sûretleri gösterilmemek ve sırren ve 'alenen eşkıyâ tarafına ferd-i vâhid mu'ayyen ve zahr olmamak ve derhal kazâların a'yân ve vücûhuyla bi'l-ittifâk def'-i şürûr-ı eşkıyâyâ ihtimâm ve dikkat olunmak ve bundan sonra her kim ümre-i eşkıyâyı tasahhub eder ve def'-i şürûr ve mazarratlarında hafî ve celî iğmâz ve rehâvet-i gûna harekâta mütecâsir olur ise lede't-tahkîk bilâ-amân cezâsı tertîbine irâde-i kâtî-i dâverânem ta'alluk etmiş olmak hasebiyle keyfiyyet cümleye tefhime mübâderet ve o makûle mugâyir-i re'y-i icrâ-yı şekavet ve mel'anete cesâretleri tahakkuk edenlerin demleri heder olmağla emvâl ve eşyâları ahz ve i'dâm edenlerin olduğu ve o misüllülerin hemen ser-maktû'ları matlûb idüğü dahi lazım gelenlere i'lân ve işâ'at olunmak fermânım olmağın tenbihan ve ikâzen iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boş) ile

irsâl olmuştur imdi siz ki mevlânâ-yı mumâ-ileyhimsiz keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr-i şerifi taht-ı kazâlarınızda evvelen sicilât-ı mehâkime kayd u sebt birle mefhûm-ı itâ'at-meşhûnunu a'yân ve vücûh ve sâ'ir iktizâ edenlere etrâfiyla ifâde ve tefhime mübâderet ve 'ale'd-devâm mûcib ve muktezâsıyla 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylesesiz ve siz ki a'yân ve vücûh ve sâ'ir mumâ-ileyhimsiz siz dahi mazmûn-ı emr-i şerifimi bir hoşca mutâla'a ve nihayet-kârı iyüce mülâhaza ederek ve bundan sonra kazalarınızda o makûle eşkıyâ zuhûr etmek lâzım gelür ise vechen mine'l-vücûh mağlûbiyet sûretleri gösterilmeyerek ve sırren ve 'alenen ferd-i vâhid-i eşkıyâ tarafına mu'ayyen ve zahîr olmayarak derhal civâr kazâların a'yân ve vücûhuyla bi'l-ittifâk def'-i şürûr-ı eşkıyâya ikdâm ve diğêr sâdir olan emr-i şerifimde beyân olduğı vechile o makûlelerin demleri heder olmağla emvâl ve eşyâların izâler edenler ahz eyleyerek hemen o misüllü şekâvetleri mütehakkık olanların ser-maktû'larını irsâle cidd-i tâmm ve bu vechile ahâli fukarâsının mazarr-ı eşkıyâdan sıyânetleri emrine ve asâyiş-i hâl ve te'min ve refâh-bâllerini mûceb olur hâlâtın istihsâline bi'l-ittihâd sa'y-ı mâ-lâ-keâm eylesesiz şöyle ki bu husûs fi-mâ-ba'd sırren ve 'alenen tahdîdden hâli olunmayacağına binâen bundan sonra hilâf-ı fermân-ı hareket her kimden zuhûr eder ise ba'det-tahkîk eşkıyâ yerine o makûlenin bi'l-küllîye tertîb-i cezâsına dakika-i vâhide tevakkuf olunmayacağı muhakkak ve mukarrerdir âna göre 'amel ve hareket ve tenbihât-ı şâhânem muktezâsını icrâya bi'l-ittifâk teşmîr-i sâ'î-i miknet ve bu vesile ile tama' ve ağrâza ve hilâf-ı inhâya mebnî şekâvette 'alakası olmayan bî-cürm makûlesine ve kendü hâlinde 'ırz ve edebiyile ikâmet ve fukarâya ta'addiden mübâderet üzre olanlara zinhâr ve zinhâr ta'addi vukû'unu tecviz üzre nedâmet fâ'ide vermeyecek 'ukûbete mübtelâ olmakdan nefsinizi sıyânet eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı R sene 1210 (Ekim ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 55

Hüküm No : 193

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Hâlâ Belgrad muhâfızı vezirim Mustafa Paşa iclâluhuya hüküm ki

Sevâhil-i nehr-i Tuna'nın muhâfazası zımnında nehr-i mezkûrun ocaklık-ı sâbıkalarından Belgrad ve Fethü'l-İslâm ve Semendre ve şâyikaları sen ki vezir-i müşarûn-ileyhsin ma'iyyetine ve Yergöğü ve Silistre ve Ruscuk şâyikaları dahi Niğbolu

mütesellimi ma'iyetine bâ-evâmîr-i 'aliyyem ta'yîn olunmuşlar imdi el-hâletü hazîhi hakkında emr-i 'âlişânım sudûr eden Vidinlü Paspan oğlu lede'l-hâce Ada kal'asına firâr fikriyle kal'a-i merkûmeye zahire ve neferât irsâliyle takviye vermek dâ'îyesinde olduğu tahkîk olduğundan başka şakî-i merkûmun tahrikine mebnî bazı haşerâtın re'âyâyı Eflak'a fırsat buldukda tasallut dâ'îyesinde olmaları ihtimâlden gayrı ba'id olmağla sen ki muhâfız-ı müşârün-ileyhsin ma'iyetine me'mûr sâlifü'z-zikr şâyikalar bir ân akdem techiz olunub Ada-i kebîr ile Vidin beyinde olan ma'âbirin muhâfazasına ve fî-ma-ba'd şakî-i mezbûr ol-tarafa zahire ve neferât irsâli dâ'îyyesinde olur ise men' u def' ve muhâfaza-i sevâhile ikdâm olunmak fermânım olmağın tenbihen ve te'kîden iş bu emr-i şerifim ısdâr ve (boşluk) ile irsâl olmuşdur imdi sâlifü'l-beyân şâyikaların bir ân evvel techizleriyle ma'âbir ve mesâlikin muhâsesine ve ba'de'l-yevm şakî-i mezbûr ol-cânibe zahire ve neferât tesyîri dâ'îyyesinde olur ise men' u def'i müceb olur esbâbın istihsâline kemâl-i ihtimâm ve dikkat-i tâmm olunması matlûb-ı şâhânem idüğü ve mütesellim-i mumâ-ileyh dahi zikr olunan şâyikaları bir an evvel techiz ve leyl ü nehâr Eflak sevâhili pişegâhında geşt ü güzâr ve hilâf-ı rızâ harekete mütecâsir olanların men' u def'ine sa'y-ı bi-şûmâr eylemesi husûsu diğêr emr-i şerifimle tenbih ve te'kîd olunmuş olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh zikr olunan şâyikaları 'aceleten techiz birle ma'âbir ve mesâlikin muhâfazasına ve fî-ma-ba'd şakî-i mezbûr ol-tarafa zahire ve neferât irsâli sevdâsında olur ise men' u def'i husûsunu ihtimâm ve dikkat ve tekâsül ve rehâvetten hazer ve mübâ'adet eylemen bâbında

Fî Evâsıt-ı S sene 1210(Ağustos ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 55

Hüküm No : 194

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sûreti

Niğbolu mütesellimi (boş) zîde mecduhu (boş) ma'iyetine me'mûr mârru'l-beyân şâyikaları bir ân evvel techiz ve leyl ü nehâr Eflak sevâhili pişegâhında ve güzâr ve hilâf-ı rızâ ve harekete mütecâsir olanların men' u def'i vesâ'ilinin istihsâline sa'y-ı bi-şûmar eylemesiçün iktizasına göre

***

Sahife No : 55-56

Hüküm No : 195

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Eflak voyvodasına hüküm ki

Mağzûb-ı padişâhânem olan Vidinlü Paspan oğlu Osman nâm şakînin ‘ala eyyi halin ahz ve izâle-i mefâsidi husûsuna bi’l-istiklâl hâlâ Rumeli vâlisi vezirim Seyyid Mustafa Paşa iclâlehu me’mûr kılınıp vezir-i müşârün-ileyh ma’iyyetine me’mûr ve ta’yîn olunan eyâlet-i Rumelinin mir-i mirân ve bey ve beyzâdegân ve müte’ayyinânı ve eyâlet ‘askeriyle müşârün-ileyh bir koldan ve hâlâ Belgrad muhâfızı vezirim Mustafa Paşa iclâlehu dahi müretteb ma’iyyeti olan mir-i mirân ve ser-gerdegân ile diğer kollardan ve Niğbolu mütesellimi Haseki El-hâcc Mehmed zîde mecduhu dahi ma’iyyete me’mûr Tuna sevâhili kazâları a’yânları ve külliyyetlü harb u darb erbâbıyla başka koldan şakî-i mezkûru ele getürmek üzere taraf-ı hümâyûnumdan me’mûr ve ta’yîn kılınmış oldukları ve bu bâbda şimdiye dek ikdâm ve ihtimâm-ı şâhânem der-kâr olduğu ve mağzûb-ı padişâhânem ancak merkûm Paspan oğlu ölüb sâ’ir ferd-i vâhid hakkında bir güne irâde olmadığı ve şakî-i mezkûrun ‘avene ve tarafdârı olanlar mâdem ki Devlet-i ‘âliyyem me’mûrları taraflarına izhâr-ı sûret-i inkıyâd ve itâ’at ve şakî-i mezkûra bundan böyle mütâba’attan ve mübâ’adet üzere olalar o makûlelere bir vecihle ta’arruz olunmayacağı ve Devlet-i ‘aliyyeme sadâkati zâhir olanların haklarında lâyıky vechile iltifât-ı şâhânem bi-dirîğ idiği sen ki voyvoda-i mumâ-ileyhsin etrâfiyla ma’lûmun olan hâlâtandır el-hâletü hazîhi Ada-i kebîr kal’asında sâkin Zeynel ve Kara Hasan ve Küçük İsmail nâm kimesneler şakî-i mezbûrun tarafdârlarından oldukları ve merkûm Küçük İsmail netice-i hâli mutâla’a ve emr-i ‘uli’l-emre ‘adem-i itâ’atin vücûhla vahîm olacağını mülâhaza ile şakî-i mezkûre mütâba’attan Görîd ve Ada-i kebîr muhâfızı ile resm-i ittifâk ve ittihâda ri’âyet etmek üzere olduğu sâmi’-i şehriyârânem olub merkûm Küçük İsmail fi’l-hakika taraf-ı hümâyûnuma itâ’at ve inkıyâdda müsâra’at ve Ada muhâfızı ile ittifâka ri’âyet ve şakî-i mezkûrun ‘avenesinden olub ol-tarafa i’ânnet ve tarafdârlıkda ısrâr üzere olan merkûmân Zeynel ve Kara Hasan ve sâ’irlerin derûn-ı kal’a-i mezkûreden her ne vechile olur ise ref’-i vücûdları husûsuna dâmen-i dermiyân gayret eylediği hâlet şimdiye dek şakî-i mezkûr olan teba’iyyeti için bir güne mu’aheze ve ‘itâb ber-taraf olduğundan ma’ada gerek kendünün ve gerek kendü ile ma’an izhâr-ı sadâkat eden a’vânından sâye-i ‘inâyet-vâye-i hidivânemde hal ve şanlarına göre mazhar-ı iltifât ve ikrâm olacakları ve şakî-i mezkûra tarafdârlıkda ısrâr edenlerin derûn-ı kal’adan ihrâclarına ve Belgrad muhâfızı müşârün-ileyh tarafından tevarüd eden ‘asâkirin kal’aya idhâlleri husûslarına ikdâm olduğu sûrette

kal'a-i mezkûre mevâcibi derhâl irsâl olunacağı musammem ve muhakkak olmakdan nâşi keyfiyeti iktizâsı ve vech-i münâsibi ile merkûm Küçük İsmail ve sâ'ir lâzım gelenlere bir hoşça tahrir ve tefhim ve telkine mübâderet ve şakî-i mezkûre mütâba'at halde rezilesinde ısrâr edenlerin bir vaktde tahlis-i giryebân edemeyüb 'akıbetü'l-emr haklarından gelineceğini ve ancak o makûlelere selâmet ve necât-ı evâmir-i şerifem sür'at-i imtisâl ve mutâva'at ile husûle geleceğini dahi etrâfiyla iş'âra müsâra'at eylemen fermânım olmağın hassaten iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve 'aceleten (boş) ile irsâl olmuştur imdi senki voyvoda-i mumâ-ileyhsin keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mazmûn-ı emr-i 'alişânımı yegân yegân ifade ve iş'âra ihtimâm ve tenfîz-i emr-i irâde-i pâdişâhâneme sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve mağzûb-ı pâdişâhâneme ancak mezkûr Paspan oğlu olduğu mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defa'ât sudûr eden evâmir-i şerifemle kâffe-i me'mûrlara i'lân ve işâ'at olunmuş olmağla mezkûrun def'i gâ'ilesini mûcib olur hâletten istihsâline mezîd-i dikkat ve ikdâm ve şakî-i mezkûra taraf-girlik fazihâsından biri lâzım olanlara ser-mû ta'arruz vukû'una rızâ-yı hüsrevânem olmadığımı iktizâ edenlerin cümlesine ifhâm ve münâfi-i rızâ vaz' ve hâlet vukû'undan begâyet tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Ra sene 210 (Ekim ayının başları-1795)

Müşârün-ileyh tarafından vârid olan tahrirat Niğbolu muhâfızı tarafına verimiştir

***

Sahife No : 56

Hüküm No : 196

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Muşârun ileyh tarafından vârid olan tahrîrât mektûbî efendi tarafına yazılmışdır

Hâlâ Bağdad ve Basra ve Şehr-i Zor vâlisi vezir Süleyman Paşa iclâlehuya hüküm ki

Sen ki vâli-i müşârün-ileyhsin bu def'a der-bâr-ı şevket-karâr-ı tâc-dârâneme tevârüd eden tahriratın mefhûmunda Sicarlu keferesi ve Bağdad 'asâkirinden El-Abid 'aşiretinin bir fırkası sâlik-i tarîk-i bagî ve fesâd olmağla ref'-i şerâret ve kat'-ı behc-i mefsedetleri zımında bundan akdem tarafından 'asker ta'yîn olunmuş olub ve firka-i dâlle-i mezkûrenin ser-gerdeleri Şadioğlu Hacı Süleyman olmağla tarafından külliyetlü 'asker ta'yîniyle ber-takrîb mezkûr Şadioğlu ele getürdülüb katl ettirdiği ber-vech-i tafsil derc ve tastir olunmuş Hamid-i mâye tarafında merkûz olan gayret ve sadâkat ve

zât-ı rü'yet-simâtında mermûz-ı kârdânî ve dirâyet muktezâsınca bu âna dek fakat Irak'da ser-zede zuhûr olan hidemât-ı 'azim ve hutûb-ı cesimede derkâr olan mesâ'i-i cemilen hasebiyle ol-havâli ma'mûr ve eyâlât ve şürûr ve şekâvet bûgât-ı 'aşâir ve 'urbândan kesb-i asâyîş ve itminân ile ahâlisi gunûde-pister-i emn ve âmân ve şimdiye dek tarafına hitâben sâdır olan evâmîr-i 'aliyyemin infâz ve icrâsında ve sıyânet ve himâyet-i belde el-hâsıl Süleyman husûsunda min-küllî'l-vücûh gayret ve hidmetin nezd-i 'inâyet-i ferd-i dâverânemde zâhir ve nümâyandır kaldı ki mezbur Şadioğlu müddet-i medideden berü katar-ı 'irakda kesb-i servet ve yesâr ve gerek kendi kabîle ve emlâkından ve gerek 'aşâ'ir ve kabâ'il-i sâ'irenin umûrlarına ihtilat ile mal (...) cem' ve idhâr eylediği ve 'aşâ'ir ve kabâ'ilden emvâl-i kesîre i'tisâb ve bâ-husûs demir emsâli nice cesim 'aşîret ile cenk ve cidâl ve emvâlini intihâb ile şöhet-şî'âr olduğu reside-i veche-i tevâtür ve iştihâr ve bu makûle bûgâtın emvâli cânib-i miriye 'aid olacağı vareste-i kayd-ı iş'âr ve devlet-i 'aliyyemin birkaç sene küffâr-ı haksâr üzerine mütemâdi berren ve bahren vâki' olan esfârı sebebiyle hazine-i 'âmireme killet-i târi olduğu âşikâr olub merkûmun bi'l-cümle emvâli ma'rifetinle zabt ve tahrir ve Der-sa'âdetime tesyîr olunmasına irâde-i kerâmet-ifâde-i şehriyârânem ta'alluk etmekle mezkûrun mâlik olduğu emvâl ve eşyâ ve nukûdu mektûm ve mensî ve müste'id ve muhtefî kalmayarak tamamen ve kâmilen zâhire ihrâc ve defter-i sıhhat-i eseriyle ma'an der-'aliyyeme irsal ve tesyîre mübâderet eylemen fermânım olmağın hassaten iş bu emri 'alışânım ısdâr ve (boş) ile irsâl olmuşdur imdi sen ki vezir-i sadâkat-semir-i müşârün-ileyhsin senden 'âkılâne ve hakimâne hareket ve her halde tahsil-i rızâ-yı simâ-irtikâ-yı şehriyârâneme bezl-i nakdine liyâkat me'mûl-i zamir-inhâ-samir-i padişâhânem olduğu ma'lûm-ı dirâyet-melzumun oldukda ber-vech-i meşrûh 'amel ve harekete ikdâm ve hilâfından begâyet tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâhir-i Ra sene 210 (Ekim ayının başları-1795)

***

Sahife No : 57-58

Hüküm No : 197

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Muşârün ileyhin tahrîrâtı takımıyla ma'an rabt ile mahfûzdur

Hâlâ Rumeli vâlisi olub Paspan oğlu nâm şakînin ahz ve izâlesine bi'l-istiklâl me'mûr olan vezirim Seyyid Mustafa Paşa iclâlehuya hüküm ki

Mağzûb-ı padişâhânem olan şakî-i mezkûr Pasbanoğlu'nun i'dâm ve izâlesi husûsu murâd-ı kat'î-i mülûkânem olduğundan bu husûsun ne-vechile olur ise bir saat evvel icrâsına tarafından ikdâm-ı tâmm olunmak ve iş uzayıb te'hîr kavliyle mevsim-i şitâyâ kalur ise dahi yine ikdâm ve ihtimâmında kusûr olunmayarak ol-taraflarda kışlanmak ve Karclı Ali zîde kadruhu ve sâ'ir ser-gerdeler ile Filfat tarafına külliyyetlüce 'asker imrârıyla Eflak tarafı kemâ-yenbagi muhâfaza ettirilmek ve Vidin muhâfızı ve sâ'ir ser-gerdeleri dahi kurb ve civârda olan mahallerde ikâme birle sen Niş ve Sofya ve misüllü bir mahalde kıyâm ederek Vidin dâ'ima mâ-dâr-ı muhâsara şekline konulmak ve Vidinlünün ihtilâf-ârâlarını mûcib şâyî'ât ifâsıyla bir an evvel husûs-ı maslahatı mü'eddi esbâbın istihsâlinde tecviz-i kusûr olunmamak husûsları ve husûsât-ı sâ'ire sadrazamım ve vekil-i mutlakım cânibinden bundan akdemce etrâfiyla sana tahrir ve iş'âr olunmuşdı el-hâletü hazihi Der-'aliyyeme tarafından tevârüd eden ma'rûzâtında yağmurların bilâ-inkitâ' kesret üzre nüzûlü takribiyle gittikçe ol-taraflarda ikâmet-i düşvâr olmağla bir güne muzır hâlet hudûsundan ihtirâzen Vidin'e sekiz sa'at mesâfede olan Belgradcık palankasına üç yüz nefer piyâde ile berri meştâyâ ta'yin ve sen dahi Sofya ve Berkofçeden birinde ikâmet ile Vidin muhâfızı müşârün-ileyh dahi Lum kazâsında mütemekkin ve erbâb-ı iktidârdan bin nefer ile biri Bergofçe'de ve biri dahi Kalfat muhâfazasında ikâme olunub Vidin kal'asının her taraftan hasr ve zahiresi kat' ve amed şüd edecek tarîkleri sedd olduğu sûrette ve Vidin'in mevcûd olan zahiresi nüfûsun kesreti hasebiyle bir taraftan kalmayarak ahâlisi nâ-çâr şakî-i mezkûru ele vermeleri ve kaçurmaları ve yahud iki taraf olub beynlerinde fitne ve düşmanlık ile bir nev' âsâr-ı Hayriye zuhûru me'mûl olmağla rûz-ı Kasım hulûlünde meştâyâ yerleşmek için izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınması tabi'at-ı maslahattan olduğu ve sâlifü'z-zikr Gurgaşefçe meştâsına bin nefer piyâde ve bir mikdâr süvâri ile Belgrad muhâfızı tarafından bir muhâfız ta'yîn olduğu sûrette mir-i mirân-ı mumâ-ileyh zikr olunan Gurgaşefçe'ye me'mur kılınacağı ve mir-i mirân-ı mumâ-ileyh mağdûr olduğundan el-hâletü hazihi meştâyâ me'mûriyeti irâde olduğu sûrette idâre dâ'iresine medar olmak için Çirmen sancağı veyahud âna mu'âdil bir mansıb tevcihıyla taltifi lâzımeden idiği ve meştâ için muktezi olub esâmi ve mikdârları defter-i güne tahrirâtın bâlâsına tahrir ve terkîm olunan kazâlar 'asâkirlerinin vürûduna kadar mevcûd olan 'asâkir ile Belgradcık palankasına ta'yîn olunacak başbuğun emr-i muhâfazada kıyâm ve Belgradcık ahâlisiyle bi'l-ittifâk harekete ikdâm eylemesi için ismi açık olarak bir kıt'a ve Vidin muhâfızı vezir-i müşârün-ileyh ma'iyetinde Lum kasabası meştâsında

bulunmaları ve sâ'ir muktezi olan mahallde taraf-ı müşârün-ileyhden ta'yîn kılınmalarıçün nefsi Niğbolu kazâsıyla Niğbolu sancağı kazâlarından birer mikdar 'asker tertîbi lâzımeden olduğundan başka Berkofçe havâlisinde muktezi olan mahallerde kifâyet mikdarı 'asker ile ashâb-ı iktidârdan bir kimesnenin ta'yîn olunmalarıçün isimleri ve meştâları açık olarak başka başka iki kıt'a evâmir-i şerifem ısdârı ve bunlara müteferri' husûsât-ı sâ'ire ber-vech-i tafsil derc ve tastir olunmuş mukaddemce sadrazam-ı müşârün-ileyh tarafında sana yazılan bâlâda mastûr ve bu def'a vârid olan tahriratına her ne kadar cevâb olur ise dahi el-hâletü hazîhi mevsim-i şitâ takarrüb eylediğinden muktezâ-yı tahririn üzre meştâyâ yerleşmen husûsuna izn ve ruhsat-ı şâhânem erzânî kılınıb tahrirâtında mûnderic husûsât-ı mukteziyenin cümlesi tanzîm olduğundan ma'adâ tahrirâtın bâlâsına terkîm olunan defter-i nâtik olduğu üzre meştâ 'askeri ihrâcıçün kazâlara başka başka ve Belgradcık palankasına ve Berkofçe havâlisinde muktezi olan mahallere isimleri açık olarak ta'yîn olunacak başbuğ ve muhâfizlara hitâben dahi başka ve kemâfi's-sâbık ma'iyetinde ibrâz-ı sadâkat ve hizmet etmek üzre Çirmen sancağı mir-i mirân-ı mumâ-ileyh Mehmed dâme ikbâluhuya ve Selanik sancağı dahi mir-i mirân-ı kirâmdan sâbık İlbasan mutasarrıfı olub Rumeli Beylerbeyiliği pâyesi olan Cafer Paşa dâmet me'âliyehuya tevcih ve ihsân-ı dâverânem olmağla tevcih ve me'mûriyetlerini hâvi başka ve ma'iyetine me'mûr olan Rumeli eyâleti elviye fukarâsının meştâyâ me'mûriyetlerini hâvi başka ve fi-mâ-ba'd ferd-i vâhidin ilerülere salıverilmemeleri talebinde hâlâ Üsküb nâzırı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hüseyin dâme mecduhuya başka ve sevâhil-i Tuna ile Belgrad câniblerinden Vidin'e zahire sevk olunmasın ve hafî ve celî 'asker geçirilmesi husûslarına ihtimâm ve dikkat eylemesiçün Belgrad muhâfızı müşârün-ileyhe dahi başka iktizâ eden evâmir-i şerifem ısdâr ve cümlesi tarafına ba's u tesyâr ve bu husûslara müteferri' kâffe vesayâ-yı mukteziye bu def'a sadrazamım ve vekil-i mutlakım müşârün-ileyh tarafından etrafiyla tahrir ve iş'âr olunmağla zâtında merkûz olan cevher-rüşd-i dirâyet ve mâye-i kâr-ı âgâhı ve dirâyet-i muktezâsınca lâzım gelen mahallerin ve tahsis-i Vidin'in karşusunda kâ'in Eflak memleketinden olan sâlifü'z-zikr kalkânın gereği gibi takviyesine ve Vidin'i dâ'iren mâ-dâr-ı muhâsara şekline koyub bir taraftan i'âne ve zahire i'tâsına mecâl bulunamayacak vechile tahkimi husûsuna ve sâ'ir mecmû'-ı mevâzi'-i mukteziyenin kemâyenbagi muhâfazalarına ve kış içinde dahi icrâ-yı me'mûriyete bezl-i makderet Kalfat tarafının sâ'ir mahallerden ziyâde takviyesi ehemmi-i umûrdan olmak hasebiyle ma'iyetinde olan 'asâkirden mikdar-ı vâfi neferât

ifrâz ve ol-tarafa ta'yîn ve sâ'ir iktizâ edenleri dahi tesyîr ile Kalfat cânibinden gerek Vidin'in zahiresinin inkıtâ'ı ve gerek Eflak memleketine şakî-i merkûm tarafından kimesnenin duhûle fırsat-yâb olamaması bâbında istihsâline ve Gurgaşefçe'nin dahi tarafından muhâfız ve 'asker ta'yîniyle muhâfazasına ve Eflak tarafında sâ'ir lâzım gelen yerlerin istihkâmına dâmen-i dermiyân-ı gayret ve sen dahi muktezâ-yı tahririn üzere Sofya'da mükemmel kapun halkı ile ikâmet ve leyl ü nehâr etrâf ve eknâfa ihâle-enzâr-ı basiret ve şakî-i mezkûrun 'avn u inâyet bârî ile ele getirülüp hakkından gelinmedikçe bu irâdeden ferâgat mümkün olmadığı cezmen ve yakînen bilinerek kış içinde dahi ahz ve tedmîri esbâbının istihsâline müsâra'at ve evvel-bahara dek Vidinli şakî-i mezkûru ele vermezler ise evvel-baharda dahi lâzım gelen tedârükât-ı kaviyyeye teşebbüs olunmak tasmîm-gerde-i dâverânem olduğunu cümleye vech münâsebetiyle i'lân ve işâ'at ve'l-hâsıl şakî-i merkûmun def'i gâ'ilesine müteferri' evvel ve âhir kâffe-i hâlât ve tedâbir-i lâzımının icrâsı müstakilen re'yine muhavvel olmağla bu bâbda izhâr-ı savlet ve celâdet ve ibrâz-ı metânet ve gayret ve bir maddede zinhâr ve zinhâr kusûr ve gaflet vukû'undan tevakkî ve mübâ'adet eylemen fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve ber-vech-i ta'cil (boş) ile irsâl olunmuşdu imdi sen ki vezir-i dirâyet-semir-i müşârün-ileyhsin Kalfat tarafının seninle bi'l-muhâbere gereği gibi muhâfazası zımında beş yüz neferâtı techiziyçün bu def'a Eflak voyvodasına diğer emr-i şerifimle tenbih ve te'kîd olunduğundan ma'adâ tıbk-ı tahririn üzere Vidin muhâfızı vezir-i müşârün-ileyh Lum kasabası meştâ ta'yîn olunduğunu başka ve mevsim-i şitâda kasaba-i mezkûrede ma'iyet-i müşârün-ileyhde bulunanları ve hîn-i iktizâda lâzım gelen mahallere ta'yîn olunalar için Niğbolu sancağında vâki' kazâlarda 'asâkir ihrâc ve irsâl olunmak üzere dahi başka evâmîr-i şerifem ısdâr ve taraf-ı müşârün-ileyhe irsâl olunduğu ma'lûmun olduğu vechile harekete ikdâm ve maslahat uzayub evvel-bahâra kalmak ihtimâli olur ise dahi şimdiden lâzım gelen tedâbirin evvel-baharda icrâ-yı mukaddemâtını temhîde sa'y-ı mâ-lâ-kelem ve bu bâbda sadrazam-ı müşârün-ileyh tarafından tahrir olunan vesâyâ ve tenbihât-ı mukteziyesini mutâla'a ve şakî-i mezbûrun def'i gâ'ilesi madde-i mühimmesinde muktezi olan kâffe vesâ'il ve esbâbı tefekkür ve mülâhaza ederek âna göre senden me'mûl ve muntazar-ı pâdişâhânem olan dirâyet ve kâr-ı eşeddi levâzımını izhâra sarf-ı ma-hasal-ı vüs' ve ihtimâm ve zinhâr ve zinhâr münâfî-i me'mûl-i vaz' vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâsıt-ı R sene 210 (Ekim ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 58**Hüküm No** : 198**Tarihi** : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Hâlâ Vidin muhâfızı olup Rumeli vâlisiyle bi'l-ittifâk Vidinlü Paspanoğlu nâm şakînin ahz ve izâlesi husûsuna me'mûr olan vezirim Osman Paşa iclâlehuya hüküm ki

Bi'd-defa'ât şeref-efzâ-yı sudur olan evâmir-i şerifemde tafsil ve beyân olduğu üzere maüzûb-ı pâdişâhânem olan şakî-i mezkûr Pasbanoğlunun ahz ve izâlesi medâr-ı kat'i-i tâc-dârânem olduğundan mevsim-i şitâda dahi me'mûrların ol-taraflardan kışlamaları ve iktizâ eden mahallerden müceddeden meştâ için 'asâkir ihrâcı ve Vidinlünün şakî-i mezkûru tasahhub etmeyüb ele vermeleri maslahatıyçün Vidinin zahiresi kat'i ve mevsim-i şitâda dâ'iren mâ-dâr-ı muhâsara şekline konulması husûslarına irâde-i kâti'a-i dâverânem ta'alluk edip iktizâ eden mahallerde ve 'ale'l-husûs Vidin'in karşısında kâ'in Eflak memleketinden olan Kalfat nâm mahallin gereği gibi muhâfaza ve takviyetlerine ve bu bâbda lâzım gelen kâffe-i tedâbirin icrâsına ikdâm ve dikkat ve kendü dahi Sofya'da kışlayub her tarafa ihâle-i enzâr-ı basiret eylemesi Rumeli vâlisi vezir-i müşârün-ileyhin bu def'a etrâfiyla tavsiye ve te'kîd olunmağla sen ki Vidin muhâfızı vezir-i müşârün-ileyhsin sen dahi mevsim-i şitâda Lum kasabasında ikâmet ve kasaba-i mezkûre meştâsında bulunmak ve tarafından sâ'ir muktezi olan mahallere ta'yîn ve tesyîr olunmak için bu def'a tarafına irsâl olunan diğer emr-i şerifim mücebince nefsi Niğbolu sancağı kazâlarından kifâyet mikdarı güzide 'asker isticlâb ve hidemât-ı muhâfazada istihdâm ederek ve Rumeli vâlisi vezir-i müşârün-ileyh ve sâ'ir iktizâ edenler merâsim-i muhâbere ve ittifâka ri'âyet eyleyerek bi-mennihi te'ala şakî-i mezkûrun bir ân evvel def'i gâ'ilesini müceb olur hâletinin icrâsına bezl-i vüs' ü kudret ve ser-i mü tehâvün ve kusûr vukû'undan tevakkî ve mübâ'adet eylemen fermâmın olmağın mahsûsan iş bu emr-i 'âlişânım ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi şakî-i mezkûrun mevsim-i şitâda def'i gâ'ilesi esbâbının istihâline ikdâm ve evvel-bahara kalmak lâzım gelür ise dahi müceddeden tedârükât-ı kaviyye ile ahz ve izâlesine ihtimâm-ı ahz-ı mutâlib-i şâhânem olduğu ve masârif-i zarûriyene medâr ve te'diye-i umûra göre sana vesile-i iktidâr olmak için bu def'a hazine-i 'amiremden 'an-nakd on beş bin guruş ifrâz ve tarafına irsâl olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mevsim-i şitâda Lum kasabasında kıyâm ve diğer emr-i şerifim mücebince Niğbolu sancağından kifâyet mikdarı 'asker isticlâbıyla ol-

tarafının muhâfazasına ve şakî-i mezkûrun kış için def'i gâ'ilesini müceb olur tedâbirin Rumeli vâlisi müşârün-ileyh ile bi'l-ittifâk icrâsına sarf-ı vüs' ve ihtimâm ve ma'azallahu te'ala mikdar-ı zerre kusûr ve rehâvet ve merâsim-i hazm ü ihtiyâtıma ri'âyette zuhûl ve gaflet ile mübtelâ-yı 'ikâb olmakdan tehâşi ve ittikâ-i tâmm eylemen bâbında

Fî Evâsıt-ı R sene 210 (Ekim ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 199

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Niğbolu kâdîsıyla Niğbolu sancağında vâki' sâ'ir kazâların kuzât ve nuvvâbına ve Niğbolu mutesellimi Haseki Mehmed zîde mecduhûya ve kazâ-hâ-i mezkûrenin 'a'yân ve zâbitân ve ve vucûh-i memleket ve iş erlerine iş bu emr-i şerif Vidin muhâfızı vezîr-i müşârün-ileyh tarafından lede'l-vusûl müşârün-'ileyhin buyuruldu ve tahrirâtı muktezâsı üzre kazâlarından derhâl ma'ıyyet-i müşârün-'ileyhe kifâyet mikdârı asker tahrir ve üzerlerine zabt ve rabt ve 'a'mâl-i askere muktedir başbuğlar nasbıyla 'acâleten tesyire bi'l-ittifâk kemâl-i 'ikdâm ve ğayret ve zinhar tekâsul ve 'iğmâz vukû'uyla mazhar-ı 'eşedd-i 'ikâb olmakdan tehâşi ve mucânebet eylemeriçün asılda munderic emr-i şerif iktizâsına göre bast olunarak

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 200

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Mîr-i mîrândan Manastır kâ'im-makâmı Mahmud dâme ikbâluhûya ve ve Manastır nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine hüküm ki

Mağdûb-ı pâdişâhânem olan Vidinlü Pasban oğlu Osman nâm şakînin ele getirilüb izâle-i fesâd-âludu murâd-ı kat'î-mulûkânem olmak hasebiyle Vidinlü şakî-i mezkuru şimdiye dek içlerinden tard ve teb'ûd ve devlet-i 'aliyyem me'murlarına teslîm ile icrâ-i sadâkat itmeleri me'mûl ve muntazar iken şakî-i mezkûr kemâl-i hîlesinden nâşi serhadd nişîni tağlît itmiş olmağla bu ana dek mezkuru ele virmekte tereddud üzre olduklarından şakî-i mezkurun ahz ve izâlesine bi'l-istiklâl me'mûr olan hâlâ Rumili valisi vezirim Seyyid Mustafa Paşa iclâluhûnun ve me'mûrîn-i sâ'irenin ol taraflarda

kışlamaları husûsuna ve iktizâ iden mahallerden kışla askeri tertibine irâde-i ‘aliyyem ta’alluk itmekden nâşî siz ki Manastır kâ’im-makâmı mîr-i mîrân ve mevlânâ ve sâ’ir mûmâ-ileyhimsiz kazâ-i mezkûrun harb ve darb erbâbından serî’an ve ‘âcilen yüz nefer güzide asker tahrîr ve izâlelerine zabt ve rabta muktedir bir kimesneyi başbuğ nasb ile Rumili valisi muşârun-ileyh ma’iyyetine ‘acâleten irsâl ve tesyire bi’l-ittifâk ihtimâm ve dikkat-i tâmm eylemeniz fermanım olmağın hâssaten iş bu emr-i ‘âlî-şânım isdâr ve muşârun-ileyh tarafından (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi asker-i mezkûrun bir neferi noksan ve nâ-tuvân olmamak üzere seri’an ve ‘âcilen ma’iyyet-i muşârun-ileyhe irişdirilmesi ’ehass-ı metâlib-i şâhânem olduğu ve kazâ-hâ-i sâ’ireden muretteb olan meştâ askeriçün dahi başka başka evâmir-i şerifem isdâr ve irsâl olunduğu ma’lûmunuz oldukda iş bu emr-i ‘âlî-şânım cânib-i muşârun-ileyhden lede’l-vurûd derhal asker-i mezkûru başbuğlarıyla yola ihrâc ve ma’iyyet-i muşârun-ileyhe irsâle bezl ve hasl ve sa’y ve liyâkat ve ma’âzallâhi Te’âlâ sermû imrâr-ı vakti mûcib olur evzâ’a tasaddî ile muhtelâ-i eşedd-i ‘ikâb-ı şâhânem olmakdan beğâyet tahâşî ve mucânebet eylemeniz bâbında

Fî Evâsıt-ı R sene 210 (Ekim ayının sonları-1795)

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 201

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sûreti

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Ohri mutasarrıfı (boş) dâme ikbâluhûya ve Ohri kazâsı nâ’ibine ve ’a’yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine kazâ-i mezkûrun harb ve darb erbâbından yüz nefer asker tahrir ve başbuğ ma’iyyetiyle muşârun-ileyh ma’iyyetiyle irsâl olunmak için

Ber vech-i meşrûh

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 202

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Cuma-bâzârı ve bucak kazâlarının nâ'iblerine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine kazâtn-i merkûmînin harb ve darb erbâbından yüz nefer asker tahrîr ve başbuğ nasbıyla ma'yyet-i muşârun-ileyhe irsâl olunmasıçün

Ber-vech-i meşrûh

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 203

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Yanya sancağı mutasarrıfı Depedelenli Ali Paşa'ya ve livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kuzât ve nuvvâbına ve 'a'yân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine

Livâ-i mezbûrda vâki' kazâların harb ve darb erbâbından beş yüz nefer asker tahrir ve başbuğ nasbıyla ma'yyet-i muşârun-ileyhe irsâliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 204

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Üsküp nâzırı Hüseyin dâme mecduhûya ve Üsküp sancağında vâki' kazâların kuzât ve nuvvâbına ve 'a'yân ve vucûh-iğ memleket ve iş erlerine

Kapucibaşı mumâ-ileyh ma'rifetiyle livâ-i mezburde vâki' kazâların harb ve darb erbâbından beş yüz nefer asker tahrîr ve başbuğ nasbıyla ma'yyet-i muşârun-ileyhe 'irsâliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 205

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

İsterova kazâsı nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine

Kazâ-i mezburun harb ve darb erbâbından elli nefer asker tahrir ve başbuğ ile ma'iyet-i muşârun-ileyhe irsâliçün

***

Sahife No : 59

Hüküm No : 206

Tarihi : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]

Bir sureti

Timur-hisar kazâsı nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine

Kazâ-i mezbûrun harb ve darb erbâbından elli nefer asker ve başbuğ nasbıyla muşârun-'ileyh ma'iyetine irsâliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 207

Tarihi : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]

Bir sureti

Kırçova kazâsı nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine

Kazâ-i mezburun harb ve darb erbâbından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla ma'iyet-i muşârun-'ileyhe 'irsâliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 208

Tarihi : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]

Bir sûreti

Köprülü kazâsı nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine

Kazâ-i mezburun darb ve harb erbâbından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla ma'iyet-i muşârun-'ileyhe irsâliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 209

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Usturumca kadısına ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine
Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla
maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

Ber vech-i meşruh

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 210

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

İştib kazası nâ'ibine ve 'a'yân ve zâbitân ve vucûh-i memleket ve iş erlerine
Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından yüz nefer güzide asker tahrir ve
başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 211

Tarihi : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]

Bir sureti

Menlek kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine
Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla
maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 212

Tarihi : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]

Bir sureti

Dergah-ı muallam kapucıbaşılığı payesi olan Sirozlu İsmail Beğ dâme
mecduhuûya ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Siroz kazasının harb ve darb erbabından yüz elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla
maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 213**Tarihi** : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]**Bir sureti**

Zihne kazası naibine ve zabitan ve ayan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından yüz elli nefer asker tahrir ve başbuğ
nasbıyla muşarun ileyh maiyetine irsaliçün

Ber vech-i meşruh

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 214**Tarihi** : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]**Bir sureti**

Drama nazırına ve Drama kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i
memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından yüz elli nefer asker tahrir ve
başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

Kezâlik

Sahife No : 60**Hüküm No** : 215**Tarihi** : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]**Bir sureti**

Petriç kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kazâ-i mezburun harb ve darb erbâbından elli nefer asker tahrîr ve başbuğuyla
ma'iyet-i muşârun ileyhe irsâliçün

Kezâlik

***

Sahife No : 60**Hüküm No** : 216**Tarihi** : 20 Safer 1210 [5 Eylül 1795]**Bir sureti**

Radomir kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 217

Tarihi : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]

Bir sureti

Sofya mollasına ve mutesellimine ve ayan ve zabitan ve vucuhi memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından iki yüz nefer asker tahrir ve başbuğu ile maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 218

Tarihi : 29 Şevval 1209 [19 Mayıs 1795]

Bir sureti

Nevrakob kazası naibine ve ayan ve zabitan ve iş erleri ve vucuh-i memlekete

Kaza-i mezburun darb ve harb erbabından yüz nefer asker tahrir ve başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 219

Tarihi : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]

Bir sureti

Samakov kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından yüz nefer asker tahrir ve başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 220

Tarihi : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]

Bir sureti

Dopniçe kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 221

Tarihi : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]

Bir sureti

Kesriye kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğ ile maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

***

Sahife No : 60

Hüküm No : 222

Tarihi : 10 Rebiulevvel 1210 [24 Eylül 1795]

Bir sureti

Nasliç kazası naibine ve ayan ve zabitan ve vucuh-i memleket ve iş erlerine

Kaza-i mezburun harb ve darb erbabından elli nefer asker tahrir ve başbuğuyla maiyet-i muşarun ileyhe irsaliçün

Kezâlik

Bend ve tastîr kılınmak için baş muhâsebeye 'ilm u haberi verilmiştir

İş bu emr-i şerifim lede'l-vusûl (...) olana dek ferd-i vâhide i'ânet eder olmayub devâm-ı 'ömr ü devlet-i pâdişâhi ed'iyesi ike meşgûl olanlarını nâtık Sire kasabası nâ'ibinin vürûd olan i'lâmının mefhûmu bâ-ferman-ı 'âli şerh verildi

Fî 13 R sene 210 (15 Ekim-1795)

SONUÇ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde H.961-1333, M.1555-1915 tarihleri arasında tutulmuş 419 adet Mühimme Defteri mevcuttur. Osmanlı Devleti'nin en yüksek idari mercii olan Divan-ı Hümayun'da alınan kararların kaydedildiği Mühimme Defterleri'nin içerisinde, divanda karara bağlanan ve gizli hususların kaydedildiği 10 adet Mühimme-i Mektume Defteri de mevcuttur. Bu çalışmamızda 2 numaralı Mühimme-i Mektume Defteri'nin transkripsiyon ve hüküm özetlerini yapmaya çalıştık. Arşivde A.DVNS.MKM.MHM.d 002 numarasıyla kayıtlı olan defterin 31-60. sayfaları arasında 124 adet hüküm bulunmaktadır. H.1208-1211/M.1793-1796 yılları arasında tutulan defter, III. Selim'in saltanatı dönemine denk gelmektedir.

III. Selim (1789-1807), Osmanlı tahtına çıktığı zaman Avusturya va Rusya ile savaşlar devam etmekteydi. Fransa'da meydana gelen ve etkisi tüm dünyaya yayılan Fransız İhtilali nedeniyle Avusturya ile Zıştovi (1791), Rusya ile Yaş (1792) Antlaşmaları imzalanmış ve savaşlar sona ermiştir. Ancak devlet bu anlaşmalar sonucunda kaybettiği topraklarını geri alma ümidini kaybetmekle kalmamış, dağılma dönemine de girmeye başlamıştır.

Dışarıda bu sorunlar yaşanırken devlet içerde de askeri, sosyal, siyasi ve ekonomik birçok sorunla karşı karşıya kalmış bu ise III. Selim'in ıslahat hareketlerine hız vermesine neden olmuştur. Nizam-ı Cedit adı verilen bir dizi ıslahat hareketi gerçekleştiren III. Selim, bir taraftan savaşlardaki yenilgiyi azaltmaya , iç isyanları ve eşkıyalık olaylarını bastırmaya çalışırken diğer taraftan da halkın güvenliğini sağlamaya çalışmıştır. Ancak transkribini yaptığımız hükümlerden de anlaşılacağı üzere haydutlukla başlayan isyanlar gittikçe devleti zor durumda bırakacak olaylar silsilesine dönmüştür. Zira çalışmamızdaki 124 hükmün 49'u eşkıyalık ve gasp olayları, 56'sı ise bu olayları bastırmak için çevre bölgelerden askeri takviye yapılmasıyla ilgili emirlerden oluşmaktadır.

Bunlardan başka görevlendirme, vergilerin tahsil edilmesi, bazı cezaların kaldırılması ve suçluların affedilmesi, emekli olan görevliler, bunların maaşı ve ikamet yerleriyle ilgili hükümler de mevcuttur. Ancak 118 ve 123. hükümler, çok farklı bir konudan bassetmektedir ki, bu konu da kalpazanlık suçudur. Zıştovi halkından Papas Kilyaya adlı bir zımminin sahte para bastığından bu kişinin yakalanarak sikke ve aletleriyle mahkemeye çıkarılması ve cezalandırılması için Zıştovi naibine yazılan

ferman oldukça dikkat çekicidir. Ayrıca 135. hükmün geçersiz yani “*terkin*” olduğunu üzerindeki terkin ibaresinden anlamaktayız. Bir hükmün “*terkin*” edilmesi emr-i ali yahut hatt-ı hümayun isdarı ile yerine getirilir. (*Sâdır olan fermân-ı ‘âlî mûcibince iş bu kayd terkîn olunub merkûmların afv ve itlâkları ve her biri kefile rabt ve nezre kat’ olunmalarıçün emr-i âlî yazılmıştır*)

Diğer hükümleri değerlendirdiğimizde ise özellikle üç eşkiyanın adının birçok hükümde zikredildiğini görmekteyiz. Gemlik Kazası’na bağlı Kumla Kasabası halkından Delibalta, Vidinli Pasbanoğlu Osman ve Hacı Manav isimli bu eşkiyaların yakalanmaları ve cezalandırılmaları için ilgili görevlilere birçok defa hüküm yazılmıştır. Mudanya ve Kurşunlu civarında birçok haydutla birleşerek gasp ve eşkıyalık faaliyetinde bulunan Delibalta ve arkadaşlarının yakalanması ve ve cezalandırılması için Anadolu Valisi Vezir Ebubekir Paşa görevlendirilmiş; Hüdavendigâr, Bursa, Bozok, İznik ve Gemlik gibi bölgelerin naip, mütesellim, ayan, silahşör, ve mutasarrıflarına Ebubekir Paşa’ya destek vererek birlikte hareket etmeleri konusunda fermanlar gönderilmiştir. Bir diğer eşkıya olan Hacı Manav ve arkadaşlarının da yakalanarak idam edilmesi ve halkın güvenliğinin sağlanması konusunda da hükümler yazılmıştır.

Ancak devletin bastırmak için en çok uğraştığı isyan ise Pasbanoğlu Osman adındaki eşkiyanın isyanı olmuştur. Plevne, Niğbolu, Belgrat ve etraf kazalarda faaliyetlerde bulunan Pasbanzâde Osman’ın etkisiz hale getirilmesi için 137. hükümden itibaren aralıklı olarak 75 hüküm boyunca bu isyanın bastırılması için Eflak, Niğbolu, Vidin, Belgrat, Plevne, Tırnova, Rusçuk, Hezargrad, Zıştovi, Lom, Filipe, Beneş, Selvi, İslimye, Ada-i Kebir, İzladı vb. birçok eyalet, sancak, kaza ve karye yöneticilerine fermanlar gönderilmiştir. Bu hükümlerde yetkililerden Vidin muhafızı Gürcü Osman Paşa ve Niğbolu mütesellimi Haseki Hacı Mehmed’e katılmak üzere asker göndermeleri, askerleriyle beraber maiyetlerine katılarak bu eşkiyaların ölü yada diri olarak ele geçirilmesi ve asla müzakere yapılmaması konusunda kati bir tutum sergilenmiştir. Bütün bu hükümler devletin bu isyanı bastırma konusunda kararlı davrandığını ancak isyanı bastırmakta oldukça zorlandığını göstermektedir. Özellikle elebaşı Pasbanoğlu’na yönelik bir kararlılığın olduğunu ise Eflak Voyvodasına gönderilen 195. Numaralı hükümde açıkça görmekteyiz. “*...ancak merkûm Paspan oğlu ölüb sâ’ir ferd-i vâhid hakkında bir güne irâde olmadığı ve şakî-i mezkûrun ‘avene ve tarafdârı olanlar mâdem ki Devlet-i ‘âliyyem me’mûrları taraflarına izhâr-ı sûret-i inkiyâd ve itâ’at ve şakî’-i mezkûra bundan böyle mütâba’attan ve mübâ’adet*

üzre olalar o makûlelere bir vecihle ta'arruz olunmayacağı ve Devlet-i 'aliyyeme sadâkati zâhir olanların haklarında lâyıkı vechile iltifât-ı şâhânem bi-dirîğ idiği....” hükmüyle Pasbanoğlu'nun affedilmesinin mümkün olunmadığı ancak adamlarından pişmanlık duyanların affedilebileceği anlaşılmaktadır.

Genel olarak defterdeki hükümlerin mahiyeti bu şekilde olup hükümlerin büyük bir çoğunluğunun eşkiyalık olayları ile ilgili olduğunu görmekteyiz. Güvenliğin sağlanmasında sıkıntı yaşadığının işareti olan bu olaylar devlette yaşanan otorite boşluğundan dolayı artarak devam etmiş ve maalesef engellenememiştir.

Sonuç olarak Mühimme defterleri devletin, sosyal, siyasi, ekonomik ve askeri yapısı hakkında bilgi vererek yaşandığı dönemin aydınlatılması için araştırmacılara faydalı bilgiler sunmaktadır.

KAYNAKÇA**ARAŞTIRMA KAYNAKLAR**

Başbakanlık Osmanlı Arşivi(BOA), Mühimme Defteri(MD), Nr. LXII.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi(BOA), Mühimme Defteri(MD), Nr. LXI.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi(BOA), Mühimme Defteri(MD), Nr. III.

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, TC Başbakanlık Devlet Arşivleri (BOA) Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, İstanbul 2000.

ARAŞTIRMA KAYNAKLAR

GÖKBİLGİN, Tayyip, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlimi, İstanbul,1979.

KUŞ, Canan, “1780-1784 Tarihli ve 4 Numaralı Halep Ahkâm Defteri (s. 1-53) Transkripsiyon ve Değerlendirme”, Fırat Üniversitesi, Sosyal Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2008.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Mühimme Defteri”, Türkiye Diyanet Vakfı Ansiklopedisi, C. XXXI, İstanbul, 2006.

SERTOĞLU, Midhat, Osmanlı Tarih Lugatı, Enderun Kitapevi, İstanbul, 1986.

ŞİMŞİR, Nahide, “103 No’lu Anadolu Ahkâm Defteri’ndeki İzmir İle İlgili Hükümler”, Tarih İncelemeleri Dergisi, S. X, İzmir, 1995.

Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi, 951 Tarihli Mühimme, Nr.12321, vr. 69.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Devleti’nin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Ankara, 1988.

_____, Osmanlı Devleti’nin Saray Teşkilatı, TTK Yayınları, Ankara, 1998.

EKLER**Ek 1. Orjinallik Raporu**

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Ayten ERTÜRK
Öğrenci Numarası	131211111
Enstitü Anabilim Dalı	SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Programı	YÜKSEK LİSANS
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	PROF. DR. AHMET AKSİN
Tez Başlığı (Türkçe)	2 NUMARALI MÜHİMME-İ MEKTUME DEFTERİ (H. 1208-1211/M.1793-1796) TRANSKRİPSİYON VE DEĞERLENDİRİLMESİ (SF.31-60)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarımdan oluşan toplam 152 sayfalık kısmına ilişkin, 12/07/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 13' tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 3 kelimedenden daha az örtlüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirtilen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğa kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

PROF. DR. AHMET AKSİN
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde intihal program raporu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'a geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

ÖZGEÇMİŞ

16.10.1980 tarihinde Almanya’da dünyaya geldim. İlk ve ortaokulu Bingöl’de bitirdim. Lise öğrenimimi Açıköğretim Lisesi’nde yaptım.2000 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi’ni kazandım.2004 yılında bölümümden birincilikle mezun oldum.2005 yılında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Öğretmenliği tezsiz yüksek lisans pedagojik formasyon eğitiminden mezun oldum. 16.02. 2007 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı’ na öğretmen olarak atandım. Halen Malatya’da Fırat Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nde Tarih Öğretmeni olarak görev yapmaktayım. 2013 yılında Fırat Üniversitesi Yakınçağ Tarih Bilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladım. Eğitimim hala devam etmektedir. Evli ve 2 çocuk annesiyim.

